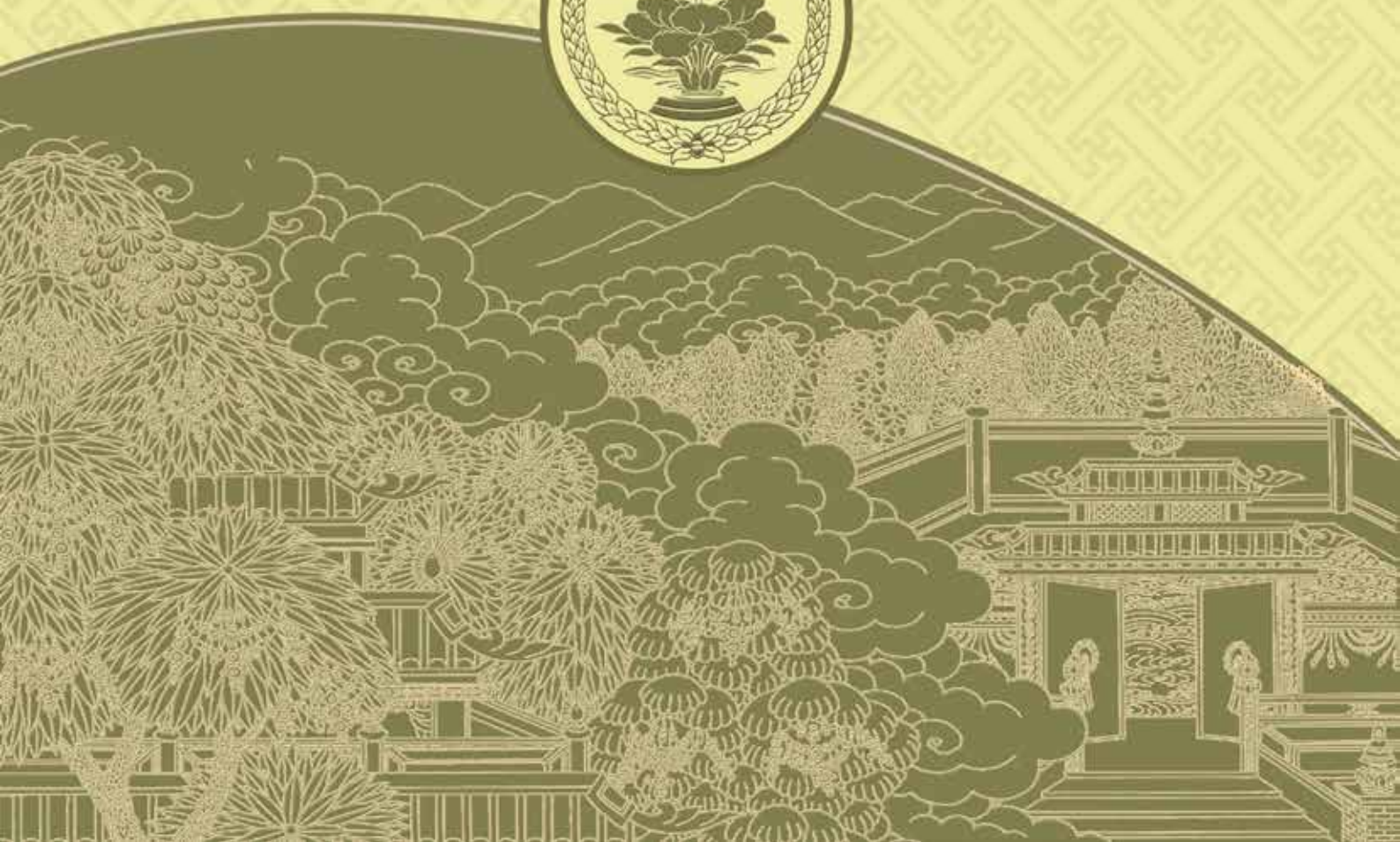

ཆོད་མ་ནམ་འབྲེལ་གྱི་སྒོར།

༡༩

༡༡། །ཙོ་ནེ་རྩེ་བརྟན་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་གྱི་
གསུང་འབྲུམ་པོད་བརྟན་པ་
བརྟགས་སོ།།

སྒྲོ་རིག་གི་རྩམ་གཞག་ལྟར་རིག་ས་གྱི་སྒྲིབ་པོ་བསྐྱས་པ།	
མཆོད་བཟློད།	1
ཆོད་མ་སྒྱི་བཤད་པ།	2
མཛོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ།	2
རྗེས་དཔག་ཆོད་མ།	4
ཆོད་མེན་སྒྱི་བཤད་པ།	7
ལོག་ཤེས།	7
ཐེ་ཆོམ།	7
དབྱེད་ཤེས།	8
ཡིད་དཔྱོད།	8
སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ།	9
དཔྱོད་པའི་སྒྲོ་བསྐྱར་པ།	10
ལྟར་གི་མཛོན་པ་ནས་བཤད་ཚུལ།	20
མཛོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་ཚུལ།	24

རྟགས་ཅིག་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལྟར་ཅིག་སྐྱོད་པོ་བསྐྱས་པ།

རྟགས་སྐྱོད་རྣམ་གཞག 29

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག 41

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག 44

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག 45

ཞར་བྱང་བཤད་པ། 53

རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་། 57

འཕྲོས་དོན་བཤད་པ། 59

སྒྲོ་རིག་གི་སྒྲོམ་ཆིག་སྒྲུང་དོར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། 65

གཏན་ཆིགས་རིག་པའི་སྒྲོམ་ཆིག་རིག་ལམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། 77

རྟགས་ཅིག་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ།

རྟགས་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱོར་བསྐྱས་པ། 97

རང་ལུགས་འདོད་ཚུལ། 118

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག 120

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག.....	121
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག.....	123
མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག	124
སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག	126
འཕྲོས་དོན་དངོས་སྟོབས་སོགས་གྱི་རྟགས།	133
རྟགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།	136
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག	140
སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྣང་།	143
ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	161
ཕྱོགས་ཚོས་བཤད་པ།	169
རྗེས་ཁུབ་བཤད་པ།	175
ཕྱོག་ཁུབ་བཤད་པ།	184
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་།.....	193
མཚན་གྱི་དོན་བཤད་པ།	193

འགྱུར་གྱི་ཕྱག་བཤམ་པ།	194
གཞུང་གི་དོན།	195
ཆོག་དོན་བཤམ་པ།	195
མཐའ་དབྱེད་པ།	200
སྒྲིག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་ལེ་ཏུ་དང་པོའི་དོན་བཤམ་པ།	206
ངེས་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་དེར་འགྲོད་པའི་ལམ་སྟོན་	
པའི་ལེ་ཏུ་གཉིས་པ།	211
མདོན་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ལེ་ཏུ་གསུམ་པ།	211
གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་ལེ་ཏུ་བཞི་པའི་དོན་བཤམ་པ།	212

༡ གོང་ས་༡ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་
རྩི་བཀྱིན་འོག སྐུ་གྱིས་གཞིན་སྐྱེས་སྒྲོ་གསར་དོན་གཉིས་ཅན་རྣམས་ལ།
ཀུ་ལུ་རྟགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སྒྲོག་སྒྲིལ་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྒྲིལ་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་འོ་བུལ་ལག་ཏུ་འབྱོར་
ཆེ་དེབ་བྲངས་མང་དུ་གཏོང་བྱའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྐྱོན་པའི་ལམ་
སྒྲོན་བཀའ་སྒྲོ་བ་དགོངས་འཆར་ལྟར་སྒྲིལ་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེལ་ཞུ་བྱུང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁུལ་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྱུང་གང་ཤོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་བྱུང་བཅས།

མེར་སྐྱོད་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐིན་པ་རྣམས་སུ་ལ་དགོས་ན་བྱ་བྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཕུལ་ཆོག
བྱ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

༡༡། །མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྒོ་རིག་གི་
 རྣམ་གཞག་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱས་པ་
 མཁས་པ་དབྱེས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།
 མཆོད་བརྗོད།

༥ བ་མོ་ཤུག་མུ་ནི་ཡེ། རྒྱལ་ཀུན་མཁེན་བཙེའི་ཕྱང་པོ་ཉིད། །དམར་
མེར་མདོག་ཅན་གཞོན་རུའི་སྒྱ། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི། །
ཞབས་པད་སྙིང་གི་དབུས་སུ་བསྟན། །འདིར་སྟོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་
ཟད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་དང་པོ་སྟོ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་བྲིས་བྲིན་ཀྱང་དེའི་སྙིང་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་བརྗོད་པ་ལ་
གཉིས། རིགས་པའི་མདོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། ཕྱང་གི་མདོན་པ་
ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་
ལ་དཔྱོད་པའི་སྟོ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པ།
སྒྲེའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་གཙོ་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་

ཤེས་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མ་སྤྱི་མེད་
ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བའོ། །

ཚད་མ་སྤྱི་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་
མའི་སྐད་དོད་བྲ་སྤྱི་ནི་མི་སྤྱི་བ་ལ་འདུག་ཅིང་དེ་ཡང་རང་ཡུལ་གསར་དུ་
ཉོགས་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དོན་ཏེ། ཡུལ་དེ་དང་པོའི་ཐོག་མར་འཇལ་བ་ལྟར་
དོན་ལ་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་
ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བའོ། །

མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ།

དང་པོ་ནི། ཉོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་
རིག་པ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། དེར་
གྱུར་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ།
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་དབྱེ་ན། མིག་གི་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནས་ལྷས་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ལྔ་སྟེ། དེ་
དག་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་འཛིན་དབང་

པོའི་མངོན་སུམ་ནས་རིག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་
དོ། །

ཡིད་མངོན་ནི། སོ་སྒྲེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྟེན་
ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་ཤིང་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུང་ཡང་དེ་ལ་ངེས་
པ་འདྲེན་མི་རུས་པའི་ཡིད་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །རང་རིག་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཕྱོགས། །རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྒོན་འཛིན་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་ཕྱོགས་པའི་
འཛིན་རྣམ་ལྟ་བུའོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་བདེན་པ་སྤྲ་རགས་ཅི་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཏེ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དོ། །

སྒྲུང་དོན་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་ལྟ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་དབང་མངོན་ཞེས་བྱ་སྟེ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་
མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་པོ་གང་རུང་ལས་སྒྲེས་
པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། སོ་
སྒྲེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡིད་
མངོན་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡིད་དབང་ཅམ་གྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་སྒྲེས་པའི་མངོན་སུམ་

ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཉམས་སྒྱུ་སྟོང་
བའི་འཇིན་རྣམ་ཡན་འགར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཁ་ནང་བལྟས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རིག་པས་
ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟགས་
ལ་མ་སྟོས་པར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་པ་སྤྲ་རགས་གང་རུང་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། །

རྗེས་དཔག་ཆད་མ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་
རྟོན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་བ་ལ་གསར་
དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་རིག་པ་དེ། རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་
སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། །གཞན་དོན་
རྗེས་དཔག་གཉིས། དང་པོ་དང་རྗེས་དཔག་དོན་གཅིག་ཅིང་། མཆོན་གཞི་ནི།
པ་གི་ན་དུ་བ་འདུག་པས་མེ་ཡང་ཡོད་ངེས་སྟེ་པ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་
ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི།
གང་བྱས་ན། མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་ལྟ་བུ་སྟེ་རྗེས་དཔག་དུ་བརྟགས་པ་ཅ་མ་མོ། །

གཞན་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་རྣམ་གངས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དཔག་ །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ གྲགས་པའི་
རྗེས་དཔག་དང་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིན་པ་བཏང་བ་དག་ལས་
ཡོངས་སྒྲོད་དང་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱངས་པ་ལས་མངོན་མཐོ་འབྱུང་པར་
གསྐྱངས་པ་སོགས་དབྱེད་གསུམ་གྱི་དག་པའི་ལུང་རྣམས་རང་གི་བསྟན་
བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྩ་དང་
མིག་པ་དང་ནོག་དང་སྒྲོག་ཤལ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་བ་མིན་བ་ལང་དང་
འདྲ་བར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ལ་ལྷ་བའི་
སྐས་བརྗོད་རུང་དུ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །རྗེས་དཔག་
ཅས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷོགས་ཆོས་དང་བྱབ་འབྲེལ་ངེས་པའི་
རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་དཔོག་ཅིང་ངེས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་དོ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རྟག་པ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཤིང་། རྗེས་དཔག་
ཡིན་ན། རྟགས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། བྲལ་བྱའི་རྟག་པ་ནི། སྐྱ་དོན་འདྲེས་རུང་
དུ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་རིགས་རྒྱན་
ཆེན་མོ་ལས། ཆོས་དེའི་སྐྱ་སྒྲི་དང་དོན་སྒྲི་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྐྱ་
དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འདྲེས་རུང་ཞེས་སྐྱོས་པ་ནི་བརྟུལ་མ་

སྒྲུངས་པའི་བྱིས་པའི་རྟོག་པས་སྒྲོ་དོན་གང་རུང་ཞིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱི། སྒྲོ་
 དོན་གཉིས་ཀ་ཆོག་ནས་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་དེ་སྒྲུད་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པར་བཤད་ལ། འོན་ཀྱང་སྡེ་བདུན་ལྷན་སེལ་ལས་ནི། སྒྲོ་དོན་ཞེས་པ་ནི་དོན་
 གྲུ་ཉིད་ལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲུ་དང་དོན་སྒྲུ་ཞེས་སོ་སོར་མི་གཙོད་པར་བཤད་དེ་
 བརྟག་ གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྒྲུ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པས་ཆད་མ་ལ་མངོན་
 རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་མཆོན་དངོས་ཡུལ་དུ་
 བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། སྒྲུ་མཆོན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་
 པའི་ཆ་ནས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 གཞལ་བྱ་གཉིས་བྱིར་ཆད་མ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཁྲུལ་ཤེས་
 ཡིན་ན། ཆད་མ་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་
 འཁྲུལ་ཡང་ཆད་མར་མི་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཁྲུལ་པ་
 ཡིན་ཡང་ཆད་མ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆད་མ་ནི་འདིར་ཡུལ་
 འཇལ་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་ཀྱང་། སྒྲུར་སྒྲུས་བྱ་ཆད་མ་དང་ཆད་དང་
 གྲངས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སོགས་ཡོད་དེ། དོན་རིམ་བཞིན་གཟིགས་ནས་
 དག་གིས་སྟོན་པ་ལ་མི་སྒྲུ་བའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་སྒྲུས་བྱ་ཆད་མ་དང་
 ཆད་མའི་སྒྲུས་བྱ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། བློ་སྒྲུང་ཆད་ལྷན་ལྟ་བུ་ཆད་དང་གྲངས་
 འཇལ་བ་ལ་ཆད་མར་འཛོག་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཚད་མིན་གྱི་བཤད་པ།

གཉིས་པ། ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བཤོ། །དང་པོ་ནི། གསར་དུ་མི་སྣ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་དེ། ཚད་
མིན་གྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲིང་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་
འདྲིང་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལྟར་བཤད་དེ། ལོག་ཤེས།
ཐེ་ཚོམ། དབྱེད་ཤེས། ཡིད་དཔྱོད། ལྟང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒྲོ་དང་ལྟོ། །

ལོག་ཤེས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་རིག་པ། རང་ཉིད་ལོག་
ཤེས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་
ཤེས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རི་བོང་རྩ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཇིན་
པའི་རྟོག་པ་དང་། སྒྲ་རྟོག་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་
ཡོད་པའི་དོན་རྣམས་མེད་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་
ཏེ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ་དུང་དཀར་སེར་འཇིན་དང་། གངས་རི་སྒྲོར་སྒྲང་དང་།
སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱར་སྒྲང་དང་། སྒྲོན་ཤིང་འགོར་སྒྲང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་ནི་རྟོག་
མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་ནོ། །

ཐེ་ཚོམ།

གཉིས་པ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་དྲོགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་

མཚན་ཉིད། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་
 ཐེ་ཚོམ་དང་། ཆ་མཉམ་དུ་དྲོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་མོ། །སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་པལ་
 ཆར་མི་རྟག་སྟུམ་པ་དང་། ལས་འབྲས་བདེན་ནམ་མི་བདེན་པལ་ཆར་བདེན་
 སྟུམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ་ནི་དོན་འགྱུར་ཐེ་ཚོམ་དང་། སྒྲ་ལྟ་བུ་པལ་ཆར་རྟག་
 སྟུམ་པ་དང་། ལས་འབྲས་པལ་ཆར་མི་བདེན་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ་ནི་དོན་
 མི་འགྱུར་དང་། དེ་དག་ལ་བྱུང་མེད་མཉམ་དུ་དྲོགས་པ་ནི་ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་
 ཚོམ་མོ། །

དབྱད་ཤེས།

གསུམ་པ་ནི། རྟགས་ཟིན་རྟགས་པའི་རིག་པ། དབྱད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དབྱད་ཤེས་དང་། རྟག་པ་དབྱད་ཤེས་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སོ་སྒྲུའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 གཉིས་པ་ནི། རྩེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚད་མ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་
 མས་གསར་དུ་རྟགས་ཟིན་པའི་དོན་ལ་སྒྲར་བྱེད་པ་བསྒྲན་ནས་འཇུག་པ་
 ཅམ་ཡིན་གྱི་གསར་དུ་རྟགས་པ་མིན་པའོ། །

ཡིད་དཔྱོད།

བཞི་པ་ནི། ཟློང་བ་དང་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ལ་མ་བསྟེན་པར་
 རང་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཞེན་རིག་ ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་

ལ་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་འགལ་བའི་ཡིད་དཔྱེད། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་དེ། རྒྱ་
མཚན་མ་ངེས་པའི་དེ། རྒྱ་མཚན་མ་གྲུབ་པའི་དེ། རྒྱ་མཚན་གཏན་ལ་མ་
ཐབ་པའི་དེ་ནམས་ལས། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་དང་པོ། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
གཉིས་པ། ཡོད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
གསུམ་པ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
འཛིན་པ་ལྟ་བུ་བཞི་པ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་ཀྱང་བྱས་
པར་མ་ངེས་པར་སྐྱ་མི་ཏྲག་པའི་སྒྲིང་དུ་འཛིན་པའི་ཡིད་དཔྱེད་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
སྟེ། མདོར་ན་དོན་དེ་དང་དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་དང་
དེའི་སྒྲིང་དུ་དོན་མཐུན་དུ་འཛིན་པ་ནམས་ཡིད་དཔྱེད་དོ། །

སྒྲིང་ལ་མ་ངེས་པ།

ལྟ་བུ་ནི། རང་གི་འདུག་ཡུལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྒྲིང་
ཡང་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་མི་བྱས་པའི་རིག་པ་དེ། སྒྲིང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒྲིང་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། དེར་གྱུར་པའི་དབང་མདོན་དང་། ཡིད་མདོན།
རང་རིག་མདོན་སྐྱུ་མ་ནམས་ལས་ཚུར་མཐོང་གི་གཟུགས་འཛིན་དབང་
མདོན་སྐྱུ་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ། དེའི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་དཔྱེད་སྟེ་
བྱ་གཉིས་པ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲོག་པ་སྐྱུ་ཅིག་ཐ་མ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་རང་

རིག་ལྟ་བུ་གསུམ་པའོ། །མདོར་ན་རང་གི་རྟོགས་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་རང་ལ་
གསལ་བར་སྒྲུང་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རྒྱས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་
སྟེ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་བྱིས་པའི་ཤེས་པ་པལ་ཆེར་རོ། །

དཔྱེད་པའི་སྒོ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དཔྱེད་པའི་སྒོ་བསྟན་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མདོན་སྒྲུམ་
སྒྲུང་སྒྲུང་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟེན་ལ་ཡོད་པ་
དང་། གནས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འགལ་མེ་སྒྱུར་དུ་བསྐྱོར་བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་
སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ནི་འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། རབ་རིབ་གྱིས་མིག་བསྐྱང་
བས་ཆེ་བ་གཉིས་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ནི་འབྲུལ་རྒྱ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་
དང་། བྱུང་ཞུགས་ནས་འགོ་བ་ན་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་གྱི་རི་ལྗོན་འགོར་སྒྲུང་གི་
དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ནི་འབྲུལ་རྒྱ་གནས་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཡིད་ཞེ་སྒྲུང་གིས་
དཀྱུགས་པ་ལས་ས་གཞི་དམར་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ནི་འབྲུལ་རྒྱ་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་དེ་དག་གི་
དབང་གིས་དང་པོ་དེ་འགལ་མེའི་དབྱིབས་སམ་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ། གཉིས་པ་
ནི་ཆེ་བའི་གངས་ལ་འབྲུལ། གསུམ་པ་ནི་རི་ལྗོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འབྲུལ། བཞི་པ་
ནི་ས་གཞིའི་ཁ་དོག་ལ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་རྣམས་ནི་

རྣམ་པ་དང་གྲངས་དང་དུས་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གང་ལ་འབྱུང་ནའང་
འབྱུང་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་རྒྱན་ལས། དེས་ན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་རྣམས་རང་ལུལ་ཆ་གཅིག་ལ་འབྱུང་ནའང་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་
འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འཕགས་བོད་ཀྱི་བཤའ་ཆེན་ཁ་ཅིག་
སྤར་བ་ཤད་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་མ་འབྱུང་ཏེ། དང་པོ་
མེ་དང་གཉིས་པ་སྒྲིབ་དང་གསུམ་པ་རི་སྒྲོན་དང་བཞི་པ་ས་གཞི་ལ་འབྱུང་
བའི་སྤྱིར་ན། དེ་དག་ལའང་ཆད་མ་སྤིད་ཅེས་བཞེད་མོད། རང་ལུགས་ནི་དེ་
དག་འབྱུང་ཤེས་དང་ལོག་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བར་སྒྲིང་གི་ཉི་ཟླ་རྒྱ་
སྤར་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རྒྱང་རིང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ་
དེ་དག་རང་གི་ཆད་ལ་རྒྱང་དུར་སྒྲིང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་འབྱུང་ཤེས་སུ་
འཛོག་གམ་མི་འཛོག། །འཛོག་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱང་མཐོང་གི་མིག་
ཤེས་ཆད་མས་རྒྱང་རིང་པོའི་རི་དང་སྒྲོན་ཤིང་སོགས་གང་ཡང་མི་མཐོང་
བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར། མི་འཛོག་ནའང་མི་འཐད་དེ།

དེའི་ཆེ་དེ་དག་རང་རང་གི་ཆད་ལས་རྒྱང་བར་སྒྲིང་བས་ཆད་ལ་
འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་རྒྱང་རིང་པོ་ན་ཡོད་པའི་
གཟུགས་དེ་དག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་དེ་འབྱུང་ཤེས་མ་ཡིན་ཡང་།
དེ་དག་རང་རང་གི་ཆད་ལས་རྒྱང་བར་སྒྲིང་བའི་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལྟར་

འཛིན་པའི་ཡིད་ཉོག་ནམས་ནི་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འཛོག་རིགས་པའི་བྱིར། དང་
 ཐོ་བྱུང་སྟེ། དབང་མཛོན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མཁས་བྱུང་རྗེས་
 རྗེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། བྱ་ངམ་གྱི་ཐང་དུ་རྒྱུང་རིང་ཐོ་ནས་བལྟས་
 པའི་ཆེ་གོང་བུ་རྒྱུང་དུ་ཡང་ཆེན་པོར་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚད་ལ་
 འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། ཉི་ཟླ་འཆར་ཉུག་གྱི་
 དུས་སུ་རི་རྩེ་ལ་འབྱར་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ནམ་
 མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲུལ་དང་འབྲུལ་སྟེ་རི་རྩེ་ལ་འབྱར་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཉི་ཟླ་སོགས་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་དེ་དབང་མཛོན་
 ཡིན་པས་མ་འབྲུལ་ཡང་དེ་རི་རྩེར་འབྱར་བ་ལྟར་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དང་
 དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཉོག་པ་དེ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་ཐོ་བྱུང་སྟེ། རྗེ་
 བདུན་ཐུན་སེལ་ལས། ཉི་མ་རི་རྩེ་ལ་འབྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་འབྲུལ་པར་བཞེད་
 པ་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་རིའི་བར་
 གྱི་ནམ་མཁའ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་ནི་
 བར་སྒྲུང་གི་བཀའ་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མ་མཐོང་བའོ། །ཕྱི་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་
 དོན་ལ་ཉི་ཟླ་རི་རྩེ་ལ་འབྱར་བ་ལྟར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་སོས་ཁའི་དུས་
 སུ་བྱེ་མ་སྐྱུ་ཐོའི་ཡུལ་དང་ཉི་བའི་ཆེ་ཆུ་མེད་བཞིན་དུ་སྟོ་འབྲེགས་འབྲེགས་
 རྒྱུག་པའི་སྟེག་རྒྱུའི་ཆུ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་

ན། སྒྲ་མ་དང་འབྲས་ཀྱི། དེའི་ཆེ་སྒྲིག་རྒྱུ་འཕྲུལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་ཆོད་མ་
ཡིན་ཡང་། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུར་འཛིན་བའི་དབང་ཤེས་དང་ཉོག་པ་ནམས་ནི་
འབྲུལ་ཤེས་སུ་འཛོག་རིགས་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲེ་བདུན་ཅུན་སེལ་
ལས། སྒྲིག་རྒྱུ་འཕྲུལ་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཡང་སྒྲོ་ཞིང་འབྲུག་བའི་ཆ་
ལ་ཆོད་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ངེས་པ་དངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྒྲོ་འབྲུག་པ་
ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་ན་ཚུར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ག་ལ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་བའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མིག་རྒྱུ་ཚུ་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཡང་། ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་གི་མིག་ཤེས་ལ་བཟླ་བའི་ཚུ་སྒྲུང་ནག་ཁག་ཏུ་
སྒྲུང་བའི་ཆེ་མིག་ཤེས་དེ་དག་ཆོད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན། མི་འཐད་
དེ། གངས་རི་སྒྲོར་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་ཆོད་མ་མི་སྲིད་པ་ལྟར་ཚུ་སྒྲུང་ནག་
ཁག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ལའང་མཚུངས་བའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ནག་ཁག་ཆོད་གྲུབ་པ་འབྱུང་བ་སྲིད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོངས་ཅོད་མ་ལས། ཚུ་ཡང་ནག་ཁག་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་པ་དང་། ལས་
ཅན་གྱི་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་
ཅིག་ཆར་དུ་བཟླས་བའི་ཆེ་དངོས་པོ་ཆོད་གྲུབ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པར་
བཤད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཤུ་པ་ལས། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རྒྱུ་མཆན་དེ་ཉིད་གྱིས་ན་དེའི་ཆེ་བཟླ་བའི་ཚུ་སྒྲུང་

ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས་
གངས་རི་སྒོར་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་དང་མི་མཚུངས་སོ། །ཡང་། མར་མེའི་རྩེ་
མོ་ཁྱ་སྒོར་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་མི་འཐད་
དེ། མར་མེའི་རྩེ་མོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱ་སྒོར་མེད་པའི་བྱིར། མ་ཡིན་ནའང་མི་
འཐད་དེ། མར་མེའི་རྩེ་མོར་ཁྱ་སྒོར་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མར་མེའི་རྩེ་མོ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཏེ། སྡེ་བདུན་ཅུན་སེལ་ལས། མར་མེའི་རྩེ་མོ་
ཁྱ་སྒོར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མར་མེའི་རྩེ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བར་འདོད་དགོས་ཤིང་། འདི་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་སྤྱོད་བས་བྱུང་
བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་མར་མེའི་རྩེ་ན་ཁྱ་
སྒོར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ནམས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འཛོག་ཀྱང་། མར་
མེའི་རྩེ་མོ་ཁྱ་སྒོར་དང་བཅས་པ་སྒྲུང་བ་ཅུ་མ་གྱིས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་མི་འཛོག་
པའི་དོན་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁྱ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་བཤོག་ལྟ་བུའི་ཁྱ་ཐོ་ལ་བལྟས་པའི་
ཆེ་ཁྱ་འཛིན་མིག་ཤེས་གཅིག་སྒྲེས་པ་ཡིན་ནམ། ཆ་ཤས་ཀྱི་གངས་དང་
མཉམ་པའི་མིག་ཤེས་རེ་རེ་སྒྲེས་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་སེར་
པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་མཐོང་བའི་ཆ་དེས་དམར་པོ་སོགས་མཐོང་ངམ་མི་མཐོང་།
མཐོང་ན་ཤེས་པའི་ཆ་གཅིག་གིས་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་ཐལ་

ཞིང་། མི་མཐོང་ན་ནི་ཆ་རེ་རེ་ལ་སྟོས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་རེ་རེ་སྐྱེ་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་ཆ་
གངས་མེད་པ་ལ་བལྟས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་གངས་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་
ཁས་ལེན་དགོས་ན་མི་འཐད་དེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་
དེ། དེའི་ཚུལ་ནི་སྡེ་བདུན་ཐུན་སེལ་ལས། དེའི་ཆེ་རྣམ་པ་སོ་སོ་བ་དེ་དག་
མིག་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཆོག་པའི་ཆ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
པ་ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་ཅིང་། ཆ་ཤས་དེ་དག་ཆ་ཅན་དང་རྫས་གཅིག་
ཡིན་ལ། ཆ་ཤས་ནང་པན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བྲིང་། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ཚུལ་འདི་དག་འཁྱེ། འདིའི་དབང་
གིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ལ་འང་གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་དང་སྒྲ་
ཆོག་པ་གཉིས་མེད་དང་སྒྲོང་བྱེད་ཆ་ལ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་
རོ། །ཡང་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་འཛིན་ནམ་མ་ཤར་
བར་ཐུག་ཐུང་དུ་འཛིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་དེ་དག་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ་
མིན། །ཤེས་པ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཡུལ་གྱི་དོན་རྣམ་ཀྱང་ཤེས་པ་ཉིད་
དུ་ཐལ་ལོ། །མ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། སྡེ་བདུན་ཐུན་སེལ་ལས། མིག་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་རྣམ་མིག་ཤེས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟར་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མིག་ཤེས་མ་ཡིན་ན། འོས་གཞན་མེད་

བས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ན་དེ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ནི་
ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་ཆེ་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་འཛིན་པས་ཡུལ་གྱི་དོན་རྣམ་ཡོད་ཀྱང་མིག་ཤེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་རྣམ་ནི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
ཚུལ་གཉིས་སོ། ། གྲེ་བྲག་སྒྲ་བ་མ་གཏོགས་པའི་རང་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་
གང་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པ་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་འཛིན་པར་
འདོད་དོ། །

གྲེ་བྲག་སྒྲ་བས་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་རྣམ་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་སྟོང་བ་
གསལ་རིག་གི་ཆ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྟེ་བདུན་ཅུན་
སེལ་ལས། གྲེ་བྲག་སྒྲ་བའང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་
ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་རང་རིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ལ།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་ཏུ་ཁས་ལེན་པས་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་
བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་
བས་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། མདོ་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་
འདི་ལྟར་དུ་བརྗོད་དེ། འོ་ན་དག་གཉིན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲེས་བུ་གཅིག་གི་
གཟུགས་ལ་ཅིག་ཆར་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། སྒྲེས་བུ་གཅིག་པོ་དེའི་གཟུགས་དེ་

འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་ཏེ། དེའི་ཆེ་དག་གཉིན་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སྒྲིང་བ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་མ་ཤར་
བར་རྗེན་ཆར་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་ཞེས་སྒྲིས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྒྲིལ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དབང་ཤེས་ལ་ཟླ་
བ་གཉིས་སུ་སྒྲིང་བ་དང་སྒྲི་ཤད་འཛིག་སྒྲིང་དང་སྒྲིག་རྒྱ་ཚུར་སྒྲིང་དང་
གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་བ་དེ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་
ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྒྲིང་བ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོར་
འགྱུར་ལ། མ་ཡིན་ན། མི་འཐད་དེ། སྒྲིང་མ་བྱུན་ཆེན་མོ་ལས། དབང་ཤེས་ལ་
སྒྲི་ཤད་དུ་སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་བ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་ཚུར་སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་བ་དང་གཟུགས་
བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་བ་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ།
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏྲགས་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་ཅིང་། དང་པོ་ཁས་ལེན་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་
པར་མི་ལམ་ཀྱི་མི་དང་རྟ་སྒྲིང་སོགས་དང་མི་སྐྱུག་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཡིད་ཤེས་
ཀྱི་སྒྲིང་བ་སོགས་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་སམ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་

གཟུགས་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་མཐུན་ལས། དེ་ཡང་ཡིད་
ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་ནང་ནས་ཀྱུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་ལ། མི་རྒྱུག་པ་བསྒྲོམ་པའི་
ཡིད་ལ་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་བར་སྤང་བའང་དེ་དང་འབྲེལ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེས་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་མཐོང་ངམ་མི་མཐོང་། མཐོང་ན་བུམ་ནང་གི་རྒྱལ་ཡང་མཐོང་
བར་ཐལ་ལོ། །མི་མཐོང་ན་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་
ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ།
བུམ་འཛིན་དབང་མངོན་ཀྱིས་བུམ་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་ཡན་འགར་བ་མི་མཐོང་
ཡང་། ཆ་ཅན་བུམ་པ་དང་འགྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཕྱན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དབང་ཡུལ་རྒྱལ་ཕྱན་མིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་རིག་ཆེན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།
དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་དག་ལ་བསགས་པ་ཞེས་སྒྲས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བུམ་འཛིན་ཉོག་པ་
དེས་བུམ་པའི་མཆུ་ཞབས་དང་རྒྱལ་ཕྱན་སོགས་དངོས་སུ་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་
བུམ་པ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་ཉོག་ཡུལ་ལ་སེལ་འཇུག་ཏུ་

མཚུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་བརྗོད་དང་ཚུལ་ཅན་སྤྲད་དང་།
རྟོག་པའང་དེ་དག་དོན་གཅིག་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་དབང་ཤེས་
དང་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་འདྲ་འཇམ་མི་འདྲ་ཞེ་ན། མི་འདྲ་
སྟེ། ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་ན་རྟོག་བྲལ་དུ་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་སྟོ་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཤེས་པར་འདོད། །
ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་གསལ་བར་མི་སྒྲུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྗེས་འགྲེལ་བ། །དོན་གསལ་སྒྲུང་བ་ཅན་མ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སང་བ་དང་གཉིད་དུས་གཉིས་ཀར་ཡང་ཡུལ་
གསལ་བར་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉིད་ལོག་པའཇམ་སང་བ་
ན། གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་སྟོ་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་དོན་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ལ་ཡང་
ཡང་གོམས་པས་གསལ་སྒྲུང་བྱུང་བ་ན་རྟོག་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། མི་གཙང་བྱད་པར་ས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་མ་ཡིན་བསྟོམས་
པ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱལ་བ་རྟོག་མེད་དང་། །གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་དུ་
མཐོང་། །དེ་སྤྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྟོམས་གྱུར་
པ། །གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྟོ་འབྲས་

ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ལྷན་གྱི་མངོན་པ་ནས་བཤད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལྷན་གྱི་མངོན་པ་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་གཉིས། མངོན་པ་ཀྱན་བརྟམས་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་། མངོན་པར་མངོན་ནས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཙོ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རོ། །དང་པོ་ལ། རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་དེ། གཙོ་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཙོ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུག་སྟེ། བསྐྱུ་ན་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུའོ། །རང་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཅི་རིགས་འཛིན་ཅིང་གཙོ་སེམས་གང་རུང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་རིག་པ། སེམས་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མཆན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། བྱམས་མགོན་གྱིས་དབྱུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་བྱུང་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་། གཙོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་

ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་ལས། གཅིག་ཆེ་གསལ་བར་བསྒྲིབས་ན་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་
བྱུང་བར་རྒྱན་དག་ལས། །ཐ་དད་བར་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྣམ་
བཞག་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས། རྣམ་
བཤད་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་ལས། སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་དད་དུ་བསྐྱུ་ནོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགལ་ན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཚངས་པས་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་མི་
རུས་སོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྡེ་བདུན་ཅུན་སེལ་ལས། དེས་ན་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་དང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་
སོགས་པལ་ཆེ་བ་གཙོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྗེས་
གཅིག་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲི་དོན་རིགས་
རྒྱན་ལས། སྒྲིས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྗོག་པ་ཐ་
དད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
སེམས་བྱུང་རྣམས་པན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྡ་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། རྟེན་
དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྗེས་རྣམས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཙོ་སེམས་རྟེན་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་དེ་
བརྟེན། གཙོ་སེམས་དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲི་བ་དེ་ལས་འཁོར་
སེམས་བྱུང་སྒྲི། གཙོ་སེམས་ལ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལྟར་འཁོར་

སེམས་བྱུང་དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་འདར། གཙུག་སེམས་དུས་གང་གི་ཆེ་སྐྱེས་བ་
དང་མཉམ་དུ་འཁོར་སེམས་བྱུང་གྲང་སྐྱེས། གཙུག་སེམས་དང་འཁོར་སེམས་
བྱུང་རྣམས་རྩིས་རིགས་གཅིག་གི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེའི། རྩིས་རིགས་
ཐ་དད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། རོན་གཅིག་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་རྣམས། །མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམ་པ་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སེམས་བྱུང་ལ་དབྱེ་ན་ང་གཅིག་ཡོད་དེ། ཀྱན་འགྲོ་ལྟ། ཡུལ་ངེས་ལྟ།
དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་ ཅེ་ཉོན་དུག་ ཉེ་ཉོན་ཉི་ལྟ། གཞན་འགྲུར་བཞི་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་བ། རིག་བ།
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྟ་ནི་སེམས་ཀྱན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བས་ཀྱན་འགྲོ་ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་པོ་གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡུལ་གྱི་མོངས་སྐྱོད་
མི་རྩོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོར་བ་མེད་ན་བདེ་སྐྱབ་སོགས་སྐྱོང་བ་མི་འབྱུང་།
འདུ་ཤེས་མེད་ན་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པ་སོགས་མེད། སེམས་བ་མེད་ན་ཡུལ་ལ་
འདུག་པ་མེད། ཡིད་བྱེད་མེད་ན་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་མེད། རིག་
པ་མེད་ན་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱབ་སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་
མཛོད་གྲུར་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། འཆི་སེམས་སྤྲ་མའི་སྐྱབས་
དང་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་དུས་དང་འགོག་པ་ལ་སྒྲུམས་པར་
ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཚོར་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་ནི་བག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་

གྲིས་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ཡུལ་ངེས་ལྷ་ཡོད་དེ། འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ། ཉིང་ངེ་
འཛིན། ཞེས་རབ་དང་ལྷ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པས་ཡུལ་ངེས་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྤྱིར་ཉ། འདུན་པས་ཡུལ་ལ་འདུན་ཞིང་དོན་དུ་གཉིར། །མོས་པས་དེ་ལ་
དགའ་བར་འཇུག། དྲན་པས་དམིགས་རྣམ་འཛིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྲིས་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་གནས། ཞེས་རབ་གྲིས་སོ་སོར་དཔྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དགེ་བ་བརྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། དད་པ་དང་། རོ་ཆ་ཞེས་པ།
ཁྲེལ་ཡོད། མ་ཆགས་པ། ཞེ་སྤང་མེད་པ། གཏི་ཐུག་མེད་པ། བཙོན་འགྲུས།
ཤེན་ཏུ་སྦྱངས་པ། བག་ཡོད། བཏང་སྟོམས། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་རྣམས་ནི་
རང་གི་ལྷོག་སྤྱོད་མ་དད་པ་སོགས་ལས་ལྷོག་པའི་སྒྲོ་ནས་དགེ་བར་
འགྱུར་བས་དགེ་བ་བརྩ་གཅིག་ཅེས་གྲངས་ངེས་གྲིས་བཞག་པའི་སྤྱིར། འོན་
ཀྱང་བདུད་སོགས་དད་པའི་ཡུལ་མིན་པ་ལ་དད་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་སྤྱོད་མ་
ལ་བཙོན་པ་ནི་དད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་
དངོས་མིན་པས་བྱེད་པར་དབྱེད་གོས་སོ། །བཞི་པ་རྩ་ཉོན་དུག་ཡོད་དེ། དེར་
གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་ ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་
ཅན། ལྷ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དུག་ནི་ཉེ་ཉོན་རྣམས་དང་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་ཅི་
རིགས་བྱེད་པས་ན་རྩ་ཉོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ཆགས་དང་མ་རིག་

བ་ཡིན་ན། ཅོན་མཚན་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ཅོན་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྤྲོད་དང་སྒྲགས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་དྲུག་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁོ་བཤུ་ འཁོན་འཛིན། འཆབ་པ། འཆིག་པ། ལྷ་དོག་ སེར་སྒྲ། སྒྲ། གཡོ། རྒྱགས་པ། རྣམ་འཆོ། རོ་ཆ་མེད། ཁྲེལ་མེད། རྒྱགས་པ། རྒྱུད་པ། མ་དད་པ། ལེ་ལོ། བག་མེད། བརྟེན་ངས། ཞེས་བཞིན་མིན་པ། རྣམ་གཡེང་དང་ཉི་ཤུ་ནི་རང་རྒྱ་ཅོན་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་དང་ཉི་བས་ན་ཉེ་ཉོན་ཞེས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་གཞན་འགྱུར་ཡོད་དེ། གཉིད་དང་འགྱུར་པ། ཉོག་པ། དཔྱེད་པ་བཞི་ནི་དགོ་མི་དགོ་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་དུ་འགྱུར་སྟེང་པས། དེ་ལྟར་རུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིད་དུས་སུ་དགོན་མཆོག་ལ་དད་མ་དད་དང་དགོ་སྒྲིག་ལ་འགྱུར་མི་འགྱུར་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་སྟེང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཛོན་པ་མཛོན་ནས་བཤད་ཚུལ།

གཉིས་པ་མཛོན་པ་མཛོན་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲ་ཆོན་དུ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ལྷ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་དང་། དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། མི་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་

མང་པོ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ལ་བརྩ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ཆོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་
དང་། །འདུན་དང་རིག་དང་སྒོ་གྲོས་བླ། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །
ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར།
བརྩ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བའི་བྱིར། དེ་ནི་སྒྲིང་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི།
སེམས་ཡིན་ན་དེའི་འཁོར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཡེང་བའི་
སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡོད་དཀའ་བའི་བྱིར་ཉེ་ཡོད་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་ཅང་
བྱུང་ཆེ་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་སྟུང་མོ། །

གཉིས་པ་ལ་བརྩ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་
སྦྱངས། །བཏང་སྟོམས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཁྲིལ་ཡོད། །ཅ་བ་རྣམ་གཉིས་མི་འཆེ་
དང་། །བཙོན་འགྲུས་ཉག་ཏུ་དགོ་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་
བྱིར། བརྩ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོ་བའི་
སེམས་ཀྱན་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྤར་ལྟར་ཉེ། ཅ་བ་རྣམ་
གཉིས་ནི་ཆགས་མེད་དང་སྤང་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་བརྩ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། རྫོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་
དང་། །མ་དད་པ་དང་ཐུགས་དང་རྒྱོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཉག་ཏུ་འབྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་
 ས་མང་པོ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱན་གྱི་འཁོར་དུ་
 འབྱུང་བའི་བྱིར། བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བ་ལ་ཁྲིལ་མེད་དང་། རྩོ་
 ཆ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་དགོ་བའི་
 ས་མང་པོ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱན་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་
 བྱིར། ལྷ་པ་ལ་བརྩུ་ཡོད་དེ། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོར་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །
 ལྷག་དོག་འཆིག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཆེ་ནི། ཉོན་
 མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། བརྩུ་
 པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཆུངས་ལྷན་གྲོགས་
 གྱིས་ཆུང་། སྤང་བྱ་རིགས་གྱིས་ཆུང་། འབྱུང་ས་རྟོན་གྱིས་ཆུང་བའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྟོག་དང་དཔྱེད་དང་འགྲོད་པ་དང་། །
 གཉིད་དང་ཁྲོ་བ་ཆགས་རྣམས་དང་། རང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱུད་ནི་
 ངེས་པ་མིན་པར་བཤད། རེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱུད་པོ་དེ་
 ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྡེ་ཆོན་དེ་རྣམས་སུ་མ་ངེས་པར་
 འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གཉིས་ཀ་ལ་རྟོག་དཔྱེད་དང་
 འགྲོད་པ་འབྱུང་། གཉིད་དུས་སུ་དགོ་མི་དགོའི་སེམས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་།
 ཆོས་དང་ཆོས་མིན་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་ཁྲོ་བ་འབྱུང་། དེ་

གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་འབྱུང་། རིགས་གཟུགས་ལོངས་
སྤྱོད་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། ཆོས་དང་ཆོས་
མིན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ནི་སྡེ་ཆོན་དུ་
མ་ངེས་པར་ཀུན་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྡེ་ཆོན་གཞན་དང་གཞན་དུ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྟོག་དཔྱོད་འགྱོད་གཉིད་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་ནི་དགེ་མི་དགེ་
ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དུ་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པའི་སྐབས་འགར་དགེ་བ་
དང་ལ་ལར་མི་དགེ་བ་དང་གཞན་དུ་ལུང་མ་བསྟན་དུའང་འགྱུར་སྤིད་པའི་
སྤྱིར་མ་ངེས་པའོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་བདག་གིས་མཛོད་
ཀྱི་ཤི་ཀླ་དང་ལུང་པོ་ལྗེ་རྣམ་གཞག་སོགས་ལས་བཞུད་ཟེན་པའི་འདིར་མི་
སྦྱོའོ། །

སེམས་བྱུང་ལྔ་བརྩ་ཅ་གཅིག་ནི། །ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་ཡུལ་ངེས་ལྔ། །
དགེ་བ་བརྩ་གཅིག་ཅ་ཉོན་བྱུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་གཞན་འགྱུར་བཞི། །ཀུན་འགྲོ་
ལྔ་ནི་ཆོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་སེམས་པ་ཡིད་བྱེད་རེག །འདུན་མོས་བླན་པ་
ཉིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་དང་ནི་ཡུལ་ངེས་ལྔ། །དད་དང་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་
དང་། །མ་ཆགས་མི་སྤང་གཏི་ཐུག་མེད། །བཙོན་འགྱུས་ཤིང་སྤངས་བག་
ཡོད་དང་། །བཏང་སྟོམས་མི་འཆེ་བ་རྣམས་ལ། །དགེ་བ་བརྩ་གཅིག་ཅེས་
བཞུད་དོ། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་ལྟ། །མ་རིག་ཐེ་ཆོམ་ཅ་ཉོན་བྱུག །

ཉེ་ཉོན་ཁྱོད་དང་འཁོན་འཛིན་འཆབ། །འཆིག་པ་ཕྲག་དོག་སེར་སྒྲུ། །གཡོ་
རྒྱགས་རྣམ་འཆེ་ངོ་ཆ་མེད། །ཁྲེལ་མེད་ཐུགས་ཁྲོད་མ་དད་པ། །ལེ་ལོ་བག་
མེད་བརྩེད་ངས་དང་། །ཤེས་བཞིན་མིན་དང་རྣམ་གཡེངས་སོ། །འགྱོད་
གཉིད་རྟོགས་དཔྱོད་གཞན་འགྱུར་བཞི། །

༥ བཙེ་ལྷན་ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་འོད་ཟེར་གྱིས། །
བདག་སྒྲོའི་གཏི་ཐུག་ཐུན་པ་རབ་བསལ་ནས། །
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་ཐུགས་རྟོགས་པ་ཡི། །
སྒོ་གྲོས་སྒྲོབས་བའི་སྒྲུང་བ་སྦྱལ་དུ་གསོལ། །

༡༡། །རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལུང་རིགས་ཀྱི་
སྒྲིང་པོ་བསྐྱུས་པ་མཁས་པ་དབྱེས་བྱེད་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱུས་པ།

༥ གཉིས་པ་རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་བཤད་
ཟིན་ཅིང་འདིར་མདོར་བསྐྱུས་མཆོན་ཅ་མ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི། ཆད་
མ་རིགས་སྒྲོ་ལས། གཏན་ཆིགས་ནི་ཚུལ་གསུམ་སོ། །ཚུལ་གསུམ་གང་ཞེ་
ན། རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། མཐུན་པའི་རྟགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
དང་། མི་མཐུན་པའི་རྟགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་
དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྟགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱུང་བ་ཡི། །གཏན་ཆིགས་
ཞེས་པས་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་འདི་ལ་གསུམ། རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ།
འཕྲོས་དོན་བཤད་པའོ། །

རྟགས་སྒྲིང་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ། རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཡོད་མེད་གང་རུང་
ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
སུ་བཀོད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་རྩ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རི་

བོད་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྒྲོར་ཚུལ་འབྲེལ། །བྱས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། བྱས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེའི་ལྟས་གཞི་དང་། མཆན་ཉིད། དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟས་གཞི་དང་། བྱབ་པའི་ལྟས་
གཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
དང་། མཆན་གཞི་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དོ། །

དང་པོ་ནི་མཆོན་ན། བྱོད་བྱས་པས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བ་ཡང་ཡིན། བྱོད་བྱས་པར་ཆད་མས་
ངེས་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་ཞེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་སྤྱིད་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། བྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཚོད་གཞི་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མ་བྱབ་

[illegible]

གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། སྐྱ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཏེ།
མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་དང་མཉན་བྱ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
དེ་སྐྱ་སྐྱབ་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་སྐྱོན་མེད་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཚེས་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚེས་ཅན་གཏན་ཆིགས་དངོས་གྱུར་
ནི། །ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཉན་བྱ་
དེ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་སྐྱོན་མེད་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱགས་ཆོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་ན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྤྱགས་ཆོས་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྤྱགས་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁྲབ་པའི་སྟོས་གཞི་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དང་། མཐུན་སྤྱགས་དང་མི་མཐུན་སྤྱགས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱབ་བྱེད་དོ། །བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད། བདག་མེད་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། རི་
བོང་རྩ་དེ་རི་བོང་གི་རར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་རྩ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། ཆོས་
ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་བོ། །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མི་རྟག་པ་དེ་དེའི་མཆོན་གཞིའོ། །སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།

བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་སྒྲ་ཅོད་གཞི། མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས།
སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ། བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག། རྟག་པ་དགག་བྱའི་ཆོས།
སྒྲ་རྟག་པ་དགག་བྱར་འཛོག་སྟེ། གཞན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། རྟགས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཡོད་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་དང་པོ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ནི་
ཕྱི་མའོ། །བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ལའང་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། དེའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་གཉིས། མི་རྟག་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དང་པོ་དང་།
དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་གཉིས་པ་ཡིན་ཀོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་དོ། །སྐད་ཅིག་
མ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མཆན་མཆོན་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་

པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་གཉིས། དངོས་
 དང་། དཔེ་གཉིས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་དོན། སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་
 བློ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་གྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཡིན་འགོད་དང་ཡོད་འགོད་
 གཉིས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་གྱི་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་
 མི་རྟག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་གྱི་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
 བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དང་སྐྱར་ན། དེ་དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག །

གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མེད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས།
 གཞན་པ་མི་མཐུན་སྟོགས། འགལ་ལྗང་མི་མཐུན་སྟོགས་སོ། །དང་པོ་ནི་རི་
 བོང་གི་རྩ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་
 གཉིས་ལ་སྐྱབ་བཤད་འདུག་པའི་ཐུ་གསུམ་རེ་ཡོད་དེ། བསྐྱས་ནས་བརྗོད་ན།

བུམ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྐྱ་
 བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཟུ་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པའི་ཟུ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་
 དེའི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་རྟག་པ་
 ཡིན། དེ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མ་ཐུན་ཞིང་དེ་སྐྱ་དང་རྟག་པར་ཆོས་མི་
 མ་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པའི་ཟུ་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་
 དེའི་སྐྱ་བཤད་དུ་མེད་པའི་ཟུ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་
 དུ་ཡོད་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་ཟུ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཟུ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་རྟག་པ་ཡིན། དེ་སྐྱ་དང་རྟག་པར་ཆོས་མི་མ་ཐུན། དེ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་
 པར་ཆོས་མི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། རི་བོང་རྩ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་བྱིར་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་

ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐབ་པའི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ཉག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཞེས་པའི་སྟོགས་དེ་ཡིན་ན་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་ཏེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་
 པའི་མཐུན་སྟོགས་ཞེས་པའི་སྟོགས་དེ་དང་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་སྟོགས་གཉིས་མི་འདྲ་བར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་
 ཁུབ་ན་སྒྲ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 རྩེས་སུ་དཔག་བྱའམ་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱའི་འཇུག་གཞི་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།
 དེ་སྐབ་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྟོགས་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ལ་བྱེད། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་སྟོགས་དེ་དང་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་ཁུབ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཀྱི་སྟོགས་དེ་གཉིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་
 ཆོས་སམ་མི་ཉག་པའི་སྐྱི་ལྟོག་ལ་བྱེད་ཀྱང་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཞེས་
 པའི་སྟོགས་དེ་ལ་མི་ཉག་པའི་སྐྱི་ལྟོག་དང་གཞི་ལྟོག་ཐམས་ཅད་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། རྩེས་སུ་དཔག་པའི་
 ཐ་སྙད་ནི་གསུམ་སྟེ། སྐབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་སྐྱི་ལ་དངོས་དང་ཁུབ་པའི་ཡུལ་ཀྱི་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་གཏན་
 ཆིགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ་ལས། སྟོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །

ཞེས་དང་། རིགས་ཐིག་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཞེས་པར་
འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། །ཡོད་
མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་སྟོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། གྲུབ་པའི་
ཡུལ་ནི་སྟུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་དེར་
ཐལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་དེ་སྟུབ་ཀྱི་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་
སུ་གཟུང་རྒྱུའི་མི་རྟག་པ་སྟེ་ཕྱོག་དེ་དང་དོན་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཡིན་པས་
ན་དེ་སྟུབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྟེ། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། རིགས་ཐིག་ལས། བསྟུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེའི་དོན་མཐུན་པ་
ནི་མཐུན་པའི་སྟོགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། སྟེ་ཞེས་
སྟོས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་བཀར་བའི་དོན་ཏེ། བསྟུབ་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན། སྟེ་ཡང་
ཡིན་པས་ན་སྟེ་སྟེ། དེ་དང་དོན་མཐུན་པ་ནི་མཐུན་པའི་སྟོགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོས་ཏེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །སྟེ་མི་རྟག་པ་སྟུབ་པར་བྱེད་
པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡོད་ཀྱང་སྟེར་མི་མཐུན་སྟོགས་མེད་དེ། བདག་མེད་
ཡིན་ན་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པས་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྟེ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྟུབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པས་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་མཐུན་སྟོགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཚོས་མི་མཐུན་
 སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །གཉིས་པ་དཔེ་གཉིས་
 ལས། ཚོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་ནི། གང་རྟག་ན་མ་
 བྱས་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་
 སོ་ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་དང་། ཚོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གི་དཔེ་ནི་གང་
 བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ། དཔེ་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ་སྟེ། སྟོར་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་དཔེ་མེད་དེ། གཞི་བྱབ་ན། སྐྱ་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚུ་ལ་གསུམ་ཡིན་པ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
 ཚུ་ལ་གསུམ་ནི། སྟོགས་ཚོས། རྩེས་ཁྲབ། སྟོག་ཁྲབ་པོ། །ཚུ་ལ་གསུམ་སོ་སོ་
 ལ་མཚན་ཉིད། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་རྩེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་ངེས་བྱེད་སོགས་
 ལས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྟོན་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་
 ཚུ་ལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་
 ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་
 ཅན་སྟོན་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུ་ལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་
 མས་ངེས་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོགས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་

ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་ལ་སྐྱར་ཚུལ་འགྲེལ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་
དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་ལ་སྐྱར་བར་
བྱེད། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཕྲོག་དང་འབྲེལ་སྟོབས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་
དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྲོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་གཞི་ལ་སྐྱར་
ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྲོག་ཁྱབ་དང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྲོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དེས་རིགས་
འགྲེལ། །བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གའི་
མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་བྱེད་ལ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲི་
ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་དང་མཐུན་པར་
ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་སྐབས་ཀྱི་གྲོལ་བས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཆད་མས་ངེས་པའི་

ཕྱིར་དོ། །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ཀྱིས་
 ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་
 རྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མི་
 རྟག་པ་ཡིན། ཁྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཀྱིས་ཁྱོད་མི་
 རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་
 ཕྱོག་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མི་རྟག་
 པ་ཡིན། ཁྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཀྱིས། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་
 ཞིང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་
 དོ། །འོན་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་དང་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་ནི་གོ་བ་གཙུག་པོར་བྱས་པ་
 ཡིན་ཀྱི་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 མཆོན་ཉིད་དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཀྱང་མཆོན་བྱ་དེ་ནམས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཆོན་ཉིད་དང་ཐོའི་འགོར། ཁྱོད་སྐྱ་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས། །ཞེས་སྒྲུར་བ་དང་། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འགོར།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་
 ལྟན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ། ཞེས་སྒྲུར་བར་

བྱའོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་རྟགས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བྱ་ནི། །གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང་། འདི་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྒྱབ་བྱེད་དོ། །

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག

དང་པོ་ནི། འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་འདུས་བྱས་གཉིས་དོན་གཅིག །དེ་རྒྱབ་གྱི་འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་རྒྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གོ་བ་དང་སྦྱར་ན། ཁྱོད་དེ་རྒྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱབ་གྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟོན་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱའི་གཙུག་པོ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་རྒྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། འབྲས་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲིབ་མང་ཡང་། བསྟུན་རྒྱ་དངོས་རྒྱབ་དང་། རྒྱ་སྒྲོན་སོང་དང་། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དུ་བ་དེ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་

བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས། ཏུ་བ་དེ། བར་སྒྲང་གི་ཏུ་བ་སྒོ་
 ཡོང་པོ་རང་རྒྱ་མེ་སྒྲ་མ་སྒོན་སོང་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས། བྱ་རོ་ད་ལྟ་བ་
 དེ། ཁ་ནང་བྱ་རོ་གོང་བྱའི་སྒྲིང་ཏུ་བྱ་རོ་སྒྲ་མས་རོ་གཟུགས་སྒྱི་མ་བསྐྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉགས་
 སོ། །ཡང་དེའི་སྒྲིང་ཏུ། དེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་
 རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱའི་སྒྱི་འམ་རང་སྒྲོག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་
 ཉགས་དང་། རང་གི་དམིགས་སྒྲིན་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་སྒྲོར་
 སྒྲང་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་སྒྲིན་དང་བཅས་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱའི་བྱང་
 པར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་དང་ལྷུང་སྒྲོལ། །ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ།
 ཏུ་བ་དེ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྒྲོགས་
 ལ་བྱབ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པའི་འབྲས་ཉགས་དང་། ཏུ་བ་དེ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 པར་བསྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྒྲོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འབྲས་ཉགས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྒྲོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པའི་དོན་ནི།
 ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡོད་ན་ཏུ་བ་ཡོད་པས་བྱབ་པའི་དོན་དང་། དེ་ལ་རྣམ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དོན་ནི། མེ་ཡོད་ན། ཏུ་བ་ཡོད་པས་མ་བྱབ་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །

སྐྱབ་བྱེད་ནི། ཏུ་བ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཏུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་

པར་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག ཁྱོད་མའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་མོ། །དུ་
བ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བཀོད་ཆོད་དང་སོང་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་ཀ་དང་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སོང་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་དང་དུ་
བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན། མེ་དེ་དུ་བའི་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བཀོད་ཆོད་དང་སོང་ཆོད་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཡིན། མེ་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སོང་ཆོད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དང་ཆ་
ཞིང་བསྐྱེག་པ་གཉིས་པོ་དེ་རེ་རེ་ནས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། འབྲེལ་བ་
 ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འདི་ལ་མཚན་ཉིད་སོགས་གསུམ་
 གྱི་དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན་སྟོང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། །སྟོང་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་སྟོང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཆ་ནས་བཞག་པ་དེ། །སྟོང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་བྱུང་པར་སྟོས་པ་བའི་དེ་དང་། བྱུང་པར་
 དག་པའི་དེ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་རང་གི་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་འཕངས་པ་དང་།
 རྟགས་ལ་འཕངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱུང་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱུང་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ལྟ་བུ། དག་པ་བ་ནི།
 དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ།
 སྐད་ཅིག་མ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་གྱི། དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མིན་ལ་
དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་འཛོག་ཅིང་། འོན་ཀྱང་
དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ནི་མི་རྟག་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཡང་དེ་
ལ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་དང་པོ་དང་། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་གོ་བ་དང་
སྐྱར་ནས་བཞག་པ་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན།
དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གོ།

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཆོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་
ཉྱེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་རང་ལ་མི་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་ཡོན་

ཏན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ཅེས་འཆད་མི་རིགས་པའི་དོན་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་འབྲེལ་
 ལས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་འདི་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། འཇུག་དུས། དབྱེ་བ།
 དགོས་པ་སོགས་ལས། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། མི་
 སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྤང་
 བ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གོ་བ་དང་སྐྱར་བ་ནི་སྐྱབ་བཤད་ཀྱིས་
 ཞེས་ལ། འཇུག་དུས་ནི། དགག་གཞི་སྤང་རུང་ཡིན་ཡང་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་གྲོལ་བ་དེའི་ངོ་བོར་སྤང་དུ་མི་རུང་ན། མི་
 སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འཛོག་ཅིང་། དེའི་སྟོན་སྐྱབ་བཤད་ཀྱང་
 ཞེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག
 ཁྱོད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དགག་བྱའི་
 ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་
 དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
 བ། དེར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། འགལ་ལྷ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག རང་གི་དངོས་མིང་གི་མཐར་མེད་མིན་སོགས་དགག་ཆིག་ཅི་རིགས་
སྐྱར་བའི་ཆོས་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བའི་འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་དེ་
དང་། བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
དང་གསུམ་སྟེ་བྱེད་པར་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མཆོན་ཅུམ་
ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འག་བསྐྱེད་འདོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱད་ལ་དེ་ངེས་པའི་དབྱེད་ཤེས་འདོན་མཐུན་མེད་དེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་
ལ་དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་དང་
པོ་དང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འག་བསྐྱེད་འདོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གིས་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་འག་བ་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་རྟགས་དེ་གཉིས་
པ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་འདོན་མཐུན་
མེད་དེ། དེས་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་
ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་པའོ། །

དགོས་པ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྟའི་བར་སྤྱིད་དང་། འག་ཡོད་
མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་སྒྲོན་ས་བསྐྱེད་འདོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གཞི་

འདིར་དེ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་སམ་མེད་ཅེས་ཐག་གཅོད་དུ་མི་རུང་བ་དཔེར་
 མཛད་ནས། དོན་ལ་གང་ཟག་གང་དང་གང་གི་སྒྲིན་ཡོན་རང་གི་ཆད་མས་མ་
 དེས་བཞིན་དུ་སྒྲི་སྐྱར་བྱར་མི་རུང་བར་ཤེས་པའི་ཆད་དོ། །དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
 པས་མ་བྱུང་ཏེ། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་པ་དེ་དེ་འབྲའི་
 དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་བསྐྱལ་བའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་
 པའི་དོན་དང་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་ཤ་བ་དང་དེ་འབྲའི་
 དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 སྒྲི་ཕྱི་མ་མ་བྱུང་ན། ཤ་བ་དང་དེ་འབྲའི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་གཉིས་རེ་རེ་
 ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་
 གོལ་ཡང་དག་དེས་མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། དེས་དེ་འབྲའི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིར་ཤ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བ་དེ་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་བསྐྱལ་བའི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྤང་བའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཡོད་པ་དེ་མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་བླ་གི་རྒྱད་ལ་དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་
མ་ཐུན་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་མི་སྤང་བའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་ལ་ལྟོས་པའི་བསྐྱལ་དོན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དུམ་དང་དུས་
དང་ངོ་བོའི་བསྐྱལ་དོན་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ནི། རང་དང་སྤྱོད་གས་
ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
བསྐྱལ་པ་འདས་ཅིན་པ་དང་འབྱུང་བའི་དུས་ན་ངེ་འདྲ་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བའི་
བྱེད་པར་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་བསྐྱལ་དོན་མིན་ཡང་རང་གི་སྒྲོ་ལ་ལྟོས་
པའི་བསྐྱལ་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་དང་ཉེ་བ་ན་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོ་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་མདུན་ཀྱི་ཤ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་མིའི་བར་སྤྱིད་པ་རྣམས་
དང་དེའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། །འགལ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན། །
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་འདི་ལ་གསུམ།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཞར་བྱུང་ངོ། །དེའི་དང་པོ་ནི། སྒྲུང་རྩུང་མ་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། སྒྲུང་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲུང་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲུང་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གོ་
 བ་དང་སྐྱར་ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག
 ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་དེ་
 ཡོད་ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་
 སྒྲུང་རྩུང་ཡིན་དགོས་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲུང་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲུང་རྩུང་གི་འབྲེལ་ལྗང་མ་
 དམིགས་པ་དང་། འགལ་ལྗང་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་སྒྲུང་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྱུང་ཡིན། མེད་དགག་གྱུང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྒྲུང་རྩུང་
 གི་རྒྱ། འབྲེལ་བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་
 བཞི། དང་པོ་ནི། མེ་མེད་པའི་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོ་ར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ།
 མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་མེད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཞིང་མེད་
 པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཞུ་བ་མེད་དེ། ཞིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བུམ་པས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན།

བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་
ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཏུ་བས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་
མེད་དེ། ཏུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་འགལ་ལྷ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲིང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་གྱི་དེ་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འགལ་
བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི། བྱ་བུ་
དམིགས་པ་བཞི་སྟེ་བརྟུ་གཉིས་སོ། །

དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་ཏུ་བལྟ་ལ། མཆོན་གཞི་ཅུ་མ་ནི།
རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་
བཞིན་དམིགས་པ། བྱ་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རང་
བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བུ་
པར་གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གང་རིག་རྒྱན་ཆགས་སུ་
གནས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བུ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་

སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་འབྲེལ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱུ་
 ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་འབྲེལ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 རྟགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཏུ་བ་བྲག་ལྷུང་བས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་
 དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེས་བྲབ་
 པར་གནོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། དེ་
 ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་
 འབྲེལ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། །དེ་ཡང་རྩོད་པའི་ཆེ་
 རྟགས་སུ་གང་འགྲོ་རྒྱ་དེ་སྒྲོས་ནས་འཛོག་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ནི། སྤྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྤྱོད་སྟེ།
 བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། །དེས་ན། རྩ་ཅན་དེ་མདུན་
 གྱི་གོང་བུ་རྩ་ཅན་རྩ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་
 བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། དབྱེ་བ་ལ། ལྟོས་པས་
 དེས་པ་འགོག་པའི་དེ་དང་། དེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད།
 དང་པོ་ནི། ལྷམ་བུ་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་དུ་མ་
 དེས་ཏེ། རང་ཉིད་ཆོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་

འཇིག་པ་རང་ལས་སྤྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་ཏེ། རང་ཉིད་གྲུབ་ཅུམ་ནས་
འཇིག་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ།

ཞར་བྱུང་བཞད་པ།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ནི། རྟགས་དེ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས། ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་རྟགས། གྲགས་པའི་རྟགས། རོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས། བ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས། མ་བྱུན་སྤྱོད་པ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་
པའི་རྟགས་བདུན་ལས།

དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི། རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་
པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། མེ་མེད་པ་དེ་མཆོན་མོའི་རྒྱ་
མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན།

གཉིས་པ་ནི། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ། རང་གི་བསྟན་
བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་
དང་། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་བྱིས་སྤྱོད་
ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་རྟགས་པའི་ཆད་མ་སྤྲ་མ་སྟོན་
དུ་སོང་བར་བསྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། དེ་དེ་འབྲའི་ལུང་
རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མ་དམིགས་

པའི་རྟགས་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་ལ་ཆེ་སྐྱས་བརྗོད་
རུང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། དེ་རི་
བོང་ཅན་ལ་དངོས་དབང་གིས་ཆེ་སྐྱས་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་
གྲགས་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན།

བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ལ་སྒྲོས་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་མཆོན་ཉིད་
གྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
ཉིད། དེ་དང་མཆོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཆོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་ཅིང་
མཆོན་ཉིད་གྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཆོན་ཉིད་གྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་
ཅིང་མཆོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཆོན་ཉིད་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་
སྲིད་མཆོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་ཡང་སྲིད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་
གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རེ་རེ་
ལའང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་རེ་ཡོད། དེ་ཡང་དང་པོ་

གཉིས་ཀྱི་གསུམ་རེ་དང་ལྔ་པའི་གསུམ་པོ་དེ་གོང་གི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
རྟགས་གསུམ་པོ་འདོན་པ་བསྐྱར་ནས་འཛོག་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
གསུམ་པའི་གསུམ་ནི། བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་
པའི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མར་བསྐྱབ་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་
རྟགས་དང་། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཀྱི་རྟགས་དང་། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
བསྐྱབ་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན། བཞི་པའི་
གསུམ་ནི། བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་བྱས་པའི་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་
འབྲས་རྟགས་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་
སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་
པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན། རྟག་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན།
ཙོལ་བྱང་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་
སུ་འཇུག་པའི་རྟགས། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་དུ་
འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་གོང་གི་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྐྱབ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་

བ་དང་ལྷ་བ་གཉིས་ནི་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་དང་བདུན་
བ་གཉིས་ནི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་
དང་དགག་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྤྱད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་དགག་
བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྤྱད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།
འོན་ཀྱང་འདི་ལ་དབྱུང་པར་བྱ་བ་མང་ངོ་། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་གི་ཉགས་
ཡང་དག་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
པས་བྱབ་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། །གཅིག་ནི་དགག་པའི་
གཏན་ཆིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ལ་རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་
ཉགས་ཡང་དག་དང་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་དེ།
དེ་གཉིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱི་
གྲོལ་ཡང་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་པའི་བྱིར་ངོ་། །ཡང་སྐྱེ་བ་སྐྱ་བྱི་
ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཉགས་སྐྱེར་ནི། སོ་སྐྱེ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཐ་མ་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་བྱི་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཆགས་
བཅས་རྒྱན་ལྷན་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་སློབ་ཞིན། བྱིས་
པ་བཅས་མ་ཐག་པའི་སློབ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲའི་སློབ་པ་སྟོན་དུ་
སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། གན་པོའི་སློབ་ཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །

རྟགས་ལྟར་སྟངས་།

གཉིས་པ་རྟགས་ལྟར་སྟངས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཆིགས་ལྟར་
སྟངས་དེ་ལས་གཞན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱར་རྟགས་ལྟར་སྟངས་
མེད་དེ། གཞི་བྱ་བ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ལྟར་སྟངས་ཡོད་དེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ལྟར་སྟངས་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འགལ་བའི་
རྟགས། མ་ངེས་པའི་རྟགས། མ་བྱ་བ་པའི་རྟགས་སོ། །དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བྱ་བ་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ངེས་པ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི་སྦྱ་ཆོས་
ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བྱ་བ་པའི་ཚུལ་གཉིས་
རྣམ་པར་མ་ངེས་པ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

མཚན་གཞི་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་
ལྟ་བུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན་མང་ཡང་བསྐྱབ་ན་དགུ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་
མ་གྲུབ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཚུད་གཞིའི་
སྟེང་དུ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། གསུམ་དང་། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ།
ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་བླ་ནས་མ་གྲུབ་པ། འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བླ་ནས་མ་གྲུབ་
པ་གསུམ་དང་། རྟགས་ཚོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཞི་ཚོས་ཐ་དད་
མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་སྟེ་
དགུ་ལོ། །མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་
པ་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་ཚོས་ཅན། ཡོད་དེ། རྩ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་གིས་མཐོང་
བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། མཉན་བྱ་
ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ། ལྟ་བུ་ནི། རི་བླ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོར་རི་བའི་སྐྱ་དབྱུངས་ཚོས་ཅན། མི་
རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། རྟག་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན།

ཡོད་དེ། རྩི་ཟའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་དང་།
བདུན་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་
ལྟ་བུ། བརྒྱད་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། དགུ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་ལོ། །

འཕྲོས་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་ངག་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་
དོན་གཞན་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྒྲང་
ངོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་སྒྲུབ་ངག་གསུམ། དང་
པོ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་བཀོད་རྗེས་སྟེ། དུ་བ་ཡོད་ན། མེ་ཡོད་པས་བྲལ། དཔེར་
ན། ཆང་མང་བཞིན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ནི། མེ་མེད་ན། དུ་བ་མེད་པས་བྲལ། དཔེར་ན། ཅུ་སྒྲང་བཞིན། དུ་ལྡན་གྱི་
ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ལ་
ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི། བྲས་ན། མི་རྟག་པས་
བྲལ། དཔེར་ན། བྲམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྲས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
རྟག་ན། མ་བྲས་པས་བྲལ། དཔེར་ན། འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་བཞིན།

སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་སྐྱབ་ངག་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཞིང་མེད་ན། རྒྱག་པ་མེད་པས་བྱབ། དཔེར་ན།
ཞིང་མེད་པའི་ཐང་བཞིན། ཞིང་མ་དམིགས་པའི་བྲག་ངོས་ན་ནི་ཞིང་མེད་དོ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱག་པ་ཡོད་ན། ཞིང་ཡོད་པས་བྱབ། དཔེར་ན།
ནགས་ཆལ་བཞིན། ཞིང་མ་དམིགས་པའི་བྲག་ངོས་ན་ནི་ཞིང་མེད་དོ་ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྱིར་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ། ཚུལ་གསུམ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ལྟག་ཆད་
མེད་པར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མཆོན་ཅམ་བཟོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་
རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྒྱིར་ཞེས་བཀོད་ནས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ། དཔེར་
ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་འདིའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
བྱབ་ཅེས་པས་རྩེས་བྱབ་དངོས་སུ་བཟོད་ནས་ལྟོག་བྱབ་རྒྱགས་ལ་འཕེན་
ཅིང་། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིགས་ཆོས་དངོས་
སུ་བཟོད་དེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་དངོས་སུ་བཟོད་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲིགས་ཆོས་དང་ལྟོག་བྱབ་དངོས་སུ་བཟོད་ནས་
རྩེས་བྱབ་རྒྱགས་ལ་འཕེན་པ་ནི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན། ནམ་
མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་། བྱས་ན་མི་རྟག་
པས་བྱབ་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་གཉིས་ནི། སྒྱིར་བ་དེའི་རྩེས་

ཁྱབ་དང་སྒྲོག་ཁྱབ་མ་ཡིན་གྱི། བྱས་པ་ཉིད་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་སྒྲོག་ཁྱབ་
ཡིན་ཞིང་། སྒྲོག་ས་ཆས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་གཞན་ལ། འོ་ན། གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཆས་ཅན་དུ་
བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེའི་སྒྲོག་ས་ཆས་ཇི་ལྟར་
གྲུབ། མེད་ན་ནི། རི་བོང་རྩ་ཆས་ཅན། བདག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གང་
རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་འདི་རྟགས་སྒྲུབ་ཡང་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་འདི་
ལ་བཞེད་པ་མི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས་ནི་སྐྱབ་རྟགས་ལ་
གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཅོད་གཞིར་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་ཀྱང་། དགག་
རྟགས་ལ་དེ་ཡོད་པར་བཤད་པས་དབྱུད་རྒྱ་མང་ཡང་བཞག་གོ།

ཡང་། དབྱ་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་དང་། ཆ་ཅན་གྱི་
རྟགས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས། ལྷ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རྟགས་རྣམས་སྤར་
བཤད་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་རུང་དུ་འདུས་སམ་མ་འདུས་ཞེ་ན། སྤྱིར་
རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་
འདུས་ལ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ནི་གཙོ་བོར་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་ཞིང་།
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་དགག་རྟགས་གཙོ་ཆེ་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
རྟགས་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་

རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱ་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 ཀྱི་རྟགས་ནི། དེའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་འགལ་ལྷ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། ཆ་བཅས་ཀྱི་རྟགས་
 གྲང་དེ་དང་འབྲེལ། །གཅིག་དུ་བྲལ་ཀྱི་རྟགས་ནི་དབྱ་མ་རྒྱན་ལས། བདེན་
 མེད་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་ཅིང་། འདིའི་
 རིགས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བདེན་མེད་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་
 གྲང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲ་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་གཙོ་ཆེའོ། །མཆོན་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་
 མེད་དེ། བདེན་པར་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་
 བྱ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། བྱས་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་
 ཆོས་ཅན། གསེར་བྱས་མེད་དེ། བྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་
 ལྟ་བུ་བྱིར་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། མེས་དབེན་པའི་ཕྱི་སྒྲོལ་ན་
 ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་རྒྱ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། ལྷ་གྲ་ཆོས་ཅན། བདེན་པས་སྟོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་

ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྐྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞི་
གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་གསུམ་འགལ་ཡང་སྐྱབ་གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་
མི་འགལ་ཏེ། མཆོན་ན། སྤྱིས་པ་དེ། ལྟ་བུ་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱང་བར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། ལྟ་བུ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བྲས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པོ་སྤྱི་མཆོན་རྟག་
པས་བརྟགས་ཅིམ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པོ་གང་
རུང་ཡིན་ན། རང་མཆོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་ཅོད་གཞི་ཡིན་ན་སྐྱ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དངོས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས། རྟགས་ལ་བྲས་པ་ཉིད་
དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་
དོན་གསུམ་མིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་ནས་ཤེས་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །

སྐྱས་པ།

རིགས་གཞུང་ཚུ་གཉེར་ཆེན་པོ་ལས་འབྲུངས་པའི། །

རིགས་ཚུལ་སྙིང་པོ་བསྐྱས་པའི་ཆ་ཅམ་ཞིག། །

རིགས་པ་དོན་གཉེར་ཅན་ལ་པན་པའི་ཆད། །

རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྲངས་ཏེ་བདག་གིས་བཀོད། །

འོན་ཀྱང་སྐྱངས་མཁས་སྟོ་ཡི་མེ་ལོང་ངོས། །

ཚུལ་འདིའི་ཟབ་དོན་གཟུགས་བརྟན་གསལ་འཆར་ཡང་། །

མ་སྐྱངས་མི་མཁས་སྟོ་གྲོས་ཅིག་ངོས་སུ། །

འཆར་དགའ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་བདག་ལྟས་ཅི། །

ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཡར་རིས་རབ་འབྲུམས་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་

ཞེས་བྱ་བ་དགོ་བཤེས་སུ་གྲགས་པ་དེས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ། ལྷ་ཀྱ་

དགོ་སྟོང་གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་ཀྱིས་ཅོ་ནིའི་དགོན་ཉིད་དུ་སྐྱར་བའོ། །

སྒྲོ་རིག་གི་སྒྲོ་མ་ཆིག་སྒྲུང་དོར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

༥ ར་མོ་མཆོ་ཤེ་ཡེ། སྒྲོ་རིག་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། །ཡུན་ཅན་སྒྲོ་
དང་ཡུལ་གཉིས་ལས། །སྤྱིར་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད། །རང་ཡུལ་ཅི་
རིགས་ལྡན་པ་ཡི། །དངོས་པོ་དེ་ཡིན་དཔྱེ་བ་ནི། །གཟུགས་ཤེས་ལྡན་མིན་
ལུ་བྱེད་གསུམ། །རྫོང་བྱེད་སྒྲུ་ཀུན་དང་པོ་དང་། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གཉིས་
པ་དང་། །གང་ཟག་མཐའ་དག་གསུམ་པ་ཡིན། །སྒྲོ་ལ་མཆན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་
དང་། །དཔྱེ་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། །རིག་པ་སྒྲོ་ཡི་མཆན་ཉིད་ཡིན། །སྒྲོ་
དང་ཤེས་པ་རིག་པ་དང་། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་ཡིན། །དཔྱེ་ན་
རྣམ་པ་མང་ཡོད་དེ། །རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དང་མ་རྟོགས་སྒྲོ། །སྒྲོ་རིག་བདུན་དུ་
དཔྱེ་བ་དང་། །ཆོད་མ་དང་ནི་ཆོད་མིན་དང་། །རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་སྒྲོ་གཉིས་
དང་། །དངོས་སུ་དང་ནི་རྗེས་དཔག་དང་། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་
སོགས་མང་། །

རང་ཡུལ་རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་ལ། །རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་སྒྲོ་ཞེས་
བྱ། །སྒྲོ་རིགས་བདུན་ལས་མངོན་རྗེས་དང་། །བཅད་ཤེས་གསུམ་པོ་རྟོགས་
པའི་སྒྲོ། །གཞན་བཞི་མ་རྟོགས་སྒྲོ་ཡིན་ལ། །དེ་ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་
གིས། །ཡིད་དཔྱེད་རྟོགས་སྒྲོར་གསུངས་པ་ནི། །ཡིད་དཔྱེད་ཅམ་གྱིས་
རྟོགས་ལ་དགོངས། །རྟོགས་ལ་དངོས་རྟོགས་ལྷགས་རྟོགས་གཉིས། །རྣམ་

པ་ཤར་དང་མ་ཤར་བར། །ཡུལ་དེ་རྟོགས་ལ་རིམ་བཞིན་འདོད། །སྡེ་བདུན་
ཡིད་ཀྱི་སྐྱུ་སེལ་ལས། །སྦྱིར་བཏང་ཆད་མས་དངོས་ཤུགས་དང་། །མངོན་
སྤུམ་དང་ནི་རྩེས་དཔག་གིས། །དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་གསུངས་པ་དེ།
དང་པོ་གོ་ཐོབ་རགས་པ་དང་། །གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་བ་ཡི་ལུགས། །ཡང་ན་སྦྱི་
མ་གཉིས་པོ་ནི། །མངོན་རྩེས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དགོངས། །ཆད་མིན་སྒོ་ཡི་དངོས་
ཤུགས་ཀྱིས། །རྟོགས་ཚུལ་གསུངས་པའང་དེས་རིགས་འགྲོ། །

སྒོ་རིགས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི། །ཡིད་དཔྱོད་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ། །བཅད་
ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཆོམ་དང་། །མངོན་སྤུམ་རྩེས་དཔག་དང་བཅས་བདུན། །
དེ་ཡང་རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ། །གསར་དུ་ཞིན་པའི་ཆད་མིན་སྒོ། །ཡིད་
དཔྱོད་ཀྱི་ནི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། །དབྱེ་ན་རྒྱ་མཆོན་མེད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱ་
མཆོན་འགལ་བ་དང་། །མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་དང་། །ཡོད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་
ཐབ་པའི། །ཡིད་དཔྱོད་དང་བཅས་ནམ་པ་ལ། །མཆོན་གཞི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
སྒྲ། །མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ཅུ་ལས། །སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ནི་དེ་སྐབ་ཀྱི། །འགལ་དང་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི། །རྟགས་ལས་དེ་
ལྟར་འཛིན་པ་དང་། །བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ། །མི་རྟག་པ་རུ་འཛིན་
པ་ཡི། །ཡིད་དཔྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། །བསྐྱུས་ན་གཉིས་ཉེ་དང་པོ་
ནི། །རྒྱ་མཆོན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། །ཡིད་དཔྱོད་སྦྱི་མ་བཞི་པོ་ནི། །རྒྱ་

མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱད་དོ། །ཐོས་བྱུང་ཅན་གྱི་གོ་བ་ནི། །པལ་ཆེར་ཡིད་
དཔྱད་ཡིན་པས་ན། །དེ་རྒྱན་བརྟན་པོ་མིན་ཞེས་གསུངས། །

སྒྲུང་ལ་མ་དེས་བ་ཡི་སྒོ། །རང་གི་འཇུག་ལུལ་རང་མཚན་ནི། །གསལ་
བར་སྒྲུང་ཡང་མ་དེས་བའོ། །དབྱེན་གསུམ་སྟེ་དེར་གྱུར་བའི། །དབང་མངོན་
ཡིད་མངོན་རང་རིག་གསུམ། །དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི། །གང་སྒྲུང་
ཐམས་ཅད་དེས་བས་ན། །སྒྲུང་ལ་མ་དེས་བ་མེད་དོ། །དེ་འབྲེལ་དབང་མངོན་
ལ་ཡང་ལྟ། །ཡིད་ནི་གཞན་དུ་སྒྲོགས་དུས་ཀྱི། །སོ་སྟེའི་གཟུགས་འཛིན་
དབང་མངོན་ནས། །རིག་འཛིན་དབང་མངོན་བར་ལྟ་འཇུག། །སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་
དབང་མངོན་ལྟེ། །སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུ་འོ། །སོ་སྟེའི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
མའི། །ཡིད་མངོན་དང་ནི་རང་རིག་ཀྱན། །སྒྲུང་ལ་མ་དེས་བ་ཡིན་ལ།
འཕགས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་ནི། །ཆད་མར་རིགས་པའི་རྒྱན་ལས་
གསུངས། །དེ་འབྲེལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི། །རྒྱང་འཕེན་བ་དང་གཅེར་བུ་
པའི། །རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དང་། །ལོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ། །
ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་དང་། །རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྦྲ་བ་ཡི། །རྒྱད་ཀྱི་རང་
རིག་ལྟ་བུ་དང་། །སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་རིག་གི། །སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུ་མང་།

རྟོགས་ཅིན་རྟོགས་པའི་ཆད་མིན་གྱི། །རིག་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། །དབྱེན་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གི། །རྒྱན་དུ་གྱུར་བའི་བཅད་ཤེས་དང་།

དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི། །བཅད་ཤེས་དང་བཅས་གསུམ་དུ་ཡོད། །
 དང་པོ་ལ་ཡང་དབང་ཡིད་དང་། །རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི། །
 བཅད་ཤེས་ལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། །རིམ་བཞིན་དབང་མངོན་ལྷ་པོ་དང་། །
 གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། །རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་རང་རིག་
 དང་། །སྒྲོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནི། །དེ་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི། །བཅད་
 ཤེས་སུ་ནི་འཛིག་གྲང་རུང་། །གཉིས་པ་རྩེས་དཔག་ཚད་མ་ཡི། །སྐད་ཅིག་
 གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། །གསུམ་པ་མངོན་རྩེས་སོ་སོ་ཡིས། །དངས་པའི་ངེས་
 ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། །ཚད་མ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བཞིན། །བསྐྱུ་ན་རྟོག་པ་བཅད་
 ཤེས་དང་། །རྟོག་མེད་བཅད་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུས། །

ལོག་ཤེས་མཚན་ཉིད་རང་གི་ཡུལ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་
 སྒོ་འོ། །དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སུ་
 ཡོད། །རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི། །ཞེན་རིག་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་
 དང་། །རང་གི་འཛིན་སྒྲངས་ལ་འཁྲུལ་བའི། །གསལ་སྒྲང་ཅན་གྱི་རིག་པ་
 དེ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། །དང་པོ་ཚེས་དང་གང་ཟག་གི། །
 བདག་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། །གངས་རི་སྒྲོན་པོར་སྒྲང་བ་ཡིན། །
 དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན། །ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། །ལོག་

རྟོག་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། །སྒྲོ་འདོགས་གསུམ་པོ་དོན་གཅིག་དང་། །དོན་
མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཡང་། །རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས། །

རང་གི་ཡུལ་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ། །དོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ཐེ་ཆོམ་
སྟེ། །དོན་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཆ་མཉམ་པའི། །ཐེ་ཆོམ་གསུམ་ཡོད་རིམ་པ་
བཞིན། །སྒྲི་མི་རྟག་གམ་སྟམ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྟག་གམ་སྟམ་པ་དང་། །
རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་སྒྲོའོ། །ཐེ་ཆོམ་ལ་ནི་རྩ་ཉོན་གྱིས། །བྱུང་པར་
བཞེད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་སྟེ་བའང་ཡོད། །

རང་མཆོན་དང་ནི་སྟེ་མཆོན་གཉིས། །རིམ་བཞིན་སྒྲུང་ཡུལ་བྱེད་པའི་
སྟོ། །མདོན་སུམ་དང་ནི་རྟོག་པའོ། །དེ་ཡང་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི། །རིག་པ་
མདོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། །དབྱེ་ན་དབང་མདོན་ཡིད་མདོན་དང་། །རང་
རིག་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་བཞི། །འཁྲུལ་རྒྱ་བཞི་སྟེ་རྟོན་དང་ཡུལ། །གནས་
དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ལའོ། །བདག་རྒྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས། །བྱུང་
བའི་མདོན་སུམ་དབང་མདོན་ཉི། །དེ་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ནས། །
རིག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་མདོན་བར། །ལྷ་ཡོད་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལའང་། །ཆོད་
མ་དང་ནི་བཅད་ཤེས་དང་། །སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད། །བདག་རྒྱེན་
ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས། །བྱུང་བའི་མདོན་སུམ་ཡིད་མདོན་ཉི། །གཟུགས་
འཛིན་ཡིད་མདོན་སོགས་ལྷ་ཡོད། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི། །འཛིན་

རྣམ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་སྟེ། །དེ་གཉིས་ལ་ཡང་གོང་ལྟར་དུ། །ཚད་མ་ལ་
སོགས་གསུམ་གསུམ་བཤད། །དེ་ལ་རྣམ་འགྱུར་མཛོན་སུམ་ནི། །བདག་
ཀྱི་ཞེ་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི། །ཉིང་འཛིན་བསྐྱེམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི། །
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་ཡིན། །ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་ནི། །ཉན་
རང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་གསུམ། །དེ་བའི་སྒྲོ་ནས་རེ་རེ་ལའང་། །མཐོང་
སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་གསུམ། །ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །རི་ལྷ་རི་
སྟེང་མཁུན་པའོ། །སྟོག་སྟོགས་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ནི། །འབྲུལ་དང་ཀྱན་
རྩོལ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དཔྱད་དང་མཛོན་
འདོད་ཅེས་བྱའོ། །མཛོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་རབ་རིབ་བཅས། །ཞེས་གསུངས་
དང་པོ་དྲུག་པོ་ནི། །ཉོག་པ་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དང་། །ཐ་མ་རབ་རིབ་ཅན་
གྱི་སྒྲོ། །ཉོག་མེད་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ། །གོ་དོན་རིགས་རྒྱན་སོགས་སུ་
སྟོས། །ཉོག་མེད་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དང་། ། །མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་
སྒྲོ། །ཉོག་མེད་ལོག་ཤེས་དོན་གཅིག་གོ། །

དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་འདྲེས་བྱུང་དུ། །འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཉོག་པ་སྟེ། །དབྱེ་
བ་ཉོག་པ་དོན་མཐུན་དང་། །ཉོག་པ་དོན་མི་མཐུན་དང་གཉིས། །མིང་སྟོར་
དོན་སྟོར་ཉོག་པ་གཉིས། །བད་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉོག་པ་དང་། །དོན་གཞན་ལ་ནི་
སྒྲོ་འདོགས་དང་། །སྟོག་ཏུ་བྱུང་པའི་དོན་ཅན་གྱི། །ཉོག་པ་གསུམ་སོགས་

དབྱེ་ཚུལ་མང་། །གཞན་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི། །རྟོག་པ་གསུམ་
ཡོད་དོན་རིམ་བཞིན། །སྐྱ་སྐྱི་ཙམ་གྱིས་འཛིན་པ་དང་། །དོན་ལ་བསམས་
ནས་ངེས་ཉིད་དང་། །བསམ་བློར་དོན་ལ་ཡང་ཡང་དུ། །འདྲིས་པའི་གོང་སའི་
ཞེན་རིག་གོ། །

ཆད་མའི་གངས་ལ་མང་ཉུང་གི། །ལོག་རྟོག་བློར་ཚུལ་འདི་ལྟ་སྟེ། །རྒྱང་
འཕེན་པ་དང་གཅེར་བྱ་བས། །མདོན་སུམ་ཆད་མ་གཅིག་ཙམ་འདོད། །
གངས་ཅན་པ་ནི་མདོན་རྗེས་དང་། །སྐྱ་བློར་ཆད་མ་གསུམ་ཡིན་ཟེར། །
རིགས་པ་ཅན་བས་དེ་གསུམ་སྟེང་། །དཔེ་ཉིར་འཇལ་དང་བཞི་རུ་འདོད། །
རྒྱལ་དཔོག་པ་ནི་དེ་བཞི་དང་། །དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཆད་མ་དང་། །དངོས་པོ་
མེད་པའི་ཆད་མ་དང་། །དུག་པོ་ཁོ་ནར་གངས་ངེས་ཟེར། །ཙ་ར་ཀ་བས་དེ་
དུག་སྟེང་། །རིགས་པ་དང་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ཞེས་གགས་པ་དང་སྟོན་པ་
དང་། །སྒྲུལ་སེམས་པ་ཡི་ཆད་མ་བཅས། །བརྩ་གཅིག་ཏུ་ནི་གངས་ངེས་
ཟེར། །རང་ལུགས་མདོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས། །དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི། །
རིག་པ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། །དབྱེ་ན་མདོན་རྗེས་ཆད་མ་གཉིས། །
གཞན་ཡང་རང་ལས་ངེས་པ་དང་། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས། །
སྐྱས་བརྗོད་སྒོ་ནས་སྐྱེས་བྱ་དང་། །ངག་དང་ཞེས་པ་ཆད་མ་གསུམ། །

རྟོན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས། །སྒོ་ག་གྱུར་དོན་འཇལ་རྗེས་

དཔག་སྟེ། །དབྱེ་ན་དངོས་སྟོབས་གྲགས་པའི་དང་། །ཡིད་ཆེས་རྩེས་དཔག་
གསུམ་དུ་བཤད། །རྩེས་དཔག་རྩེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས། །དོན་གཅིག་ཏུ་
ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

རང་གི་གཞུང་བྱའི་ཡུལ་སྟེང་དོན། །བྱུང་བ་མེད་པ་མི་འབྱུང་བའི། །
ངེས་པ་རང་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས། །འདྲེན་པའི་ཆད་མ་རང་ལས་དང་། །
གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན། །རང་རིག་ནལ་འབྱོར་མདོན་གསུམ་
ཀྱི། །ཆད་མ་གཉིས་དང་རྩེས་དཔག་དང་། །དོན་བྱེད་སྒྲུང་ཅན་གོམས་པ་
ཅན། །གང་རུང་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ལྟ། །རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན། །
གཞན་ལ་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ། །སྒྲིམ་བཞེད་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ནི། །དང་པོ་བ་དང་
ཡིད་མ་གཏད། །མདོན་སུམ་འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་དང་གསུམ། །སྒྲུང་བ་རང་དང་
བདེན་པ་གཞན། །སྤྱི་ནི་རང་དང་ཁྱད་པར་གཞན། །སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་
ངེས་ཀྱི། །ཆད་མ་གསུམ་སོགས་བཤད་མོད་ཀྱི། །དངོས་བཏགས་ཁྱད་པར་
བྱེ་བ་གཅིས། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ། །ཆད་མས་ཁྱབ་ཀྱང་ཆོས་དེ་
ལ། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ། །དེ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པས། །ཁྱབ་པ་ལ་
སོགས་ཞིབ་ཆད་གོས། །

ཡུལ་ལ་སྒྲུང་གཟུང་ཞེན་འདུག་བཞི། །སྒྲུང་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་དོན་
གཅིག་དང་། །སྤྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་མི་བསྟོས་པའི། །སྐྱེ་ཤད་འཇག་སྒྲུང་སོགས་

མ་གཏོགས། །ཞེས་པ་ཀུན་ལ་སྒྲུང་ཡུལ་ཡོད། །ཞེན་ཡུལ་རྟོག་པའི་སྒོ་ས་
ཆོས་ཏེ། །རྟོག་པ་དོན་མ་ཐུན་ཀུན་ལ་ཡོད། །འདུག་ཡུལ་ཆོད་མས་བཅད་
དོན་ཏེ། །ཆོད་མ་དང་ནི་དེ་ལྟར་གྱི། །སྒྲིམ་བུ་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་
ཞེན་ཡུལ་རྟོག་པ་ལ། །སྒྲུང་ཡང་དེ་ཡི་སྒྲུང་ཡུལ་མིན། །དེ་བཞིན་དེ་ཡི་སྒྲུང་
ཡུལ་ནི། །ཞེན་ས་ཡིན་ཡང་ཞེན་ཡུལ་མིན། །

དབང་མངོན་རྣམས་ལ་དམིགས་རྒྱུན་དང་། །བདག་རྒྱུན་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་གསུམ། །གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ། །རང་གི་རྣམ་པ་
གཏོད་བྱེད་གྱི། །རྒྱུན་དེ་དེ་ཡི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན། །མཆོན་གཞི་དཔེར་ན་
གཟུགས་ལྟ་བུ། །དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་རང་དབང་དུ། །སྒྲིམ་བུ་རྒྱུན་དེ་
བདག་རྒྱུན་ཏེ། །ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི། །བདག་རྒྱུན་གཉིས་ཡོད་
དང་བ་ནི། །དེ་ཡི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དང་ནི། །གཉིས་པ་མིག་དབང་ལྟ་བུ་
ལོ། །དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་གསལ་རིག་ཏུ། །སྒྲིམ་པའི་རྒྱུན་ནི་གསུམ་པ་
སྟེ། །དེ་ཡི་སྒྲུ་ལོགས་དེ་མ་ཐག །བྱུང་བའི་ཡིད་ཞེས་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ཡིས་སྒྲུ་
འཛིན་སོགས་ལའང་འདྲ། །སེམས་ཅམ་ལུགས་ལ་བདག་རྒྱུན་དང་། །དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་པལ་ཆེར་འདྲ། །དམིགས་རྒྱུན་ལ་ནི་དངོས་བཏགས་གྱི། །འཛོག་
ཚུལ་མི་འདྲའི་བྱེད་པར་ཡོད། །

འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ། །དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་

པ་པན། །ཡིན་མཛོན་དང་ནི་དབང་ཡིད་གཉིས། །སྤེལ་མར་སྤྱེ་དང་འགོས་
གསུམ་དང་། །རྒྱན་གྱི་ཡིད་མཛོན་འདོད་ཚུལ་རྣམས། །མི་འདོད་རང་ལྷགས་
དབང་མཛོན་གྱི། །རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར་སྤྱེ་བར་བཞེད། །

རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་བྱད་པར་ཡང་། །པལ་ཆར་གོང་སྒོས་ཤེས་པར་
བྱས། །དབང་ཤེས་དང་ནི་མཛོན་སུམ་གཉིས། །རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན། །ཡིད་ཤེས་ལ་ནི་རྟོག་བཅས་དང་། །རྟོག་མེད་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། །

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི། །སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་
རྣམས། །དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། །དབྱེ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
ནས། །ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་བར་བྱག་ཡོད། །སེམས་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་
སྟེ། །ཀུན་འགོ་ལྔ་དང་ཡུལ་ངེས་ལྔ། །དགོ་བ་བརྒྱ་གཅིག་ཅ་ཉོན་བྱག་ཉེ་ཉོན་
ཉི་ཤུ་གཞན་འགྱུར་བཞིའོ། །ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་
དང་རེག་པ་ལྔ། །གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་ནི། །འགོ་བྱེད་ཀུན་འགོ་ཞེས་
བྱའོ། །འདུན་པ་མོས་པ་བྲན་པ་དང་། །ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་ལྔ་པོ་ཡུལ། །བྱེ་
བྲག་པ་ལ་འཇུག་ངེས་བྱེད། །ཡུལ་ངེས་ཞེས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །དད་དང་
ངོ་ཆ་ཤེས་སྤེལ་ཡོད། །འདོད་ཆགས་དང་ནི་ཞེ་སྤང་དང་། །གཉི་ལྷག་མེད་
པའི་དགོ་ཅ་གསུམ། །བཙོན་འགྲུས་ཤིན་སྤངས་བག་ཡོད་དང་། །བཏང་
སྒྲོམས་རྣམ་པར་མི་འཆོ་རྣམས། །གཉེན་པོ་ངོ་བོ་མཚུངས་ལྡན་སོགས། །ཅི་

རིགས་སྒོ་ནས་དགོ་བའོ། །འདོད་ཆགས་ཁོ་སྒོ་ང་རྒྱལ་དང་། །མ་རིག་ཐེ་
 ཆོམ་ལྟ་བ་དུག །ཅ་ཉོན་ཡིན་ཏེ་སེམས་རྒྱུད་ནི། །ཉོན་མོངས་བྱེད་བའི་གཙོ་
 བོ་འོ། །སྒོ་དང་འཁོན་འཛིན་འཆབ་དང་འཆིག་། །ཕྱག་དོག་སེར་སྒྲ་རྒྱུ་དང་གཡོ། །
 རྒྱགས་དང་རྣམ་འཆེ་ངོ་ཆ་མེད། །སྒེལ་མེད་སྒྲུགས་སྒོད་མ་དད་དང་། །ལེ་ལོ་
 བག་མེད་བརྗེད་ངེས་དང་། །ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་གཡེང་བཅས། །ཉི་ཤུ་
 ཅ་ཉོན་འཕེལ་སྒྱེ་དང་། །ཉི་ཕྱིར་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་སོ། །གཉིད་འགྱོད་རྟོག་
 དཔྱོད་གཞན་འགྱུར་ཏེ། །ཀུན་སྒྲོང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་ཀྱིས། །དགོ་དང་
 མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའོ། །

མདོ་སྒྲེ་སྒྱོད་བའི་དབྱ་མ་བ། །ཐལ་འགྱུར་བ་དང་བྱེ་སྒྲ་གསུམ། །
 མདོན་སུམ་ལ་ནི་དབང་ཡིད་དང་། །རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་གསུམ་འདོད་
 ཏེ། །རང་རིག་མདོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན། །མདོ་སྒྲེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་བ། །
 རྣལ་འབྱོར་སྒྱོད་བའི་དབྱ་མ་བས། །དབང་མདོན་ཡིད་མདོན་རང་རིག་
 དང་། །རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་བཞིར་བཞེད་དོ། །འདིར་ནི་མང་དུ་དོགས་
 བའི་ཕྱིར། །པལ་ཆེར་རྒྱང་གངས་ཅམ་ཞིག་བསྟན། །སོ་སོའི་མཆོན་གཞི་གོ་
 དོན་སོགས། །སྒྱེ་དོན་རིགས་རྒྱན་སོགས་ལ་ལྟོས། །

སྒྲས་བ། །སྒོ་གྲོས་ཞིབ་མོས་སྒྲུང་དོར་གྱི། །སྒོ་ཡི་སྒྲ་རིས་འབྱེད་བའི་
 ཕྱིར། །སྒོ་རིགས་སྒོ་མ་ཆིག་མདོར་བསྒྲས་འདི། །སྒོ་བཟང་མིང་ཅན་ཞིག་

གིས་བཀོད། །

འདིར་འབད་དགོ་བས་འགྲོ་བ་ཀྱན། །ལེགས་ཉེས་ལྟ་བུའི་མིག་སྤྲེ་
ནས། །མ་ཞོར་ལམ་བཟང་མཐར་སྤྲེན་ཏེ། །ཀྱན་མཁུན་གོ་འཕང་སྒྱར་སྤོབ་
ཞོག། །འདི་སྐད་དུ། །སྒྲོ་ཡི་འབྲུལ་ལས་འོངས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས། །སྒྲོ་
མིག་སྤྲེ་ནས་ཞི་བའི་ལམ་མཆོན་པ། །སྒྲོ་གཏེར་མཁུན་རབ་རལ་གྱི་གདེངས་
པའི་ལྟས། །སྒྲོ་ངན་ཚོངས་པའི་མགོ་བོ་འགམ་པར་མཛོད། །སྒྲོ་ཡི་སྤྱུ་རིས་
ནང་ནས་མ་སྤྲེད་པས། །སྒྲོ་དམན་སྤྲེ་རུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོར་འབྲུམས། །སྒྲོ་
ལྟ་རིག་པའི་གསེར་མིག་འབྲེལ་བའི་བྱས། །སྒྲོ་ཆེན་རྒྱལ་བའི་མཁའ་
དབྱིངས་ཡུད་ཀྱིས་བཅད། །སྒྲོ་ཡིས་མ་བཀོད་གང་ཞིག་དཔྱུལ་བ་དང་། །སྒྲོ་
མཆོག་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་མཐུ་ཡང་དེ། །སྒྲོ་ཆུང་ལྟ་བུ་འཕགས་པའི་ང་
རྒྱལ་གྱིས། །སྒྲོ་བད་ཡིད་བྲེད་འགོག་པ་སྤྲོད་རེ་རྩེ། །སྒྲོ་ལ་བདུན་དུ་འབྲེད་པ་
མཛངས་པའི་སྒོལ། །སྒྲོ་ཡི་གཞུང་བཟང་པ་མཐར་ཡས་པའི་བཅུད། །སྒྲོ་ཞོར་
ཆོལ་བའི་མིག་ཞགས་འབྲུག་པ་དག། །སྒྲོ་དང་བཙོན་པ་བསྐྱེལ་བས་སྤོས་ལ་
འབྲུངས། །སྒྲོ་ལ་མཁའ་བའི་པན་ཡོན་མང་མཐོང་ནས། །སྒྲོ་ཡི་སྒྲོམ་པའི་
པར་དུ་བསྐྱབས་པའི་དགོས། །སྒྲོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀྱན་གཟིགས་
པའི། །སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོར་མ་རྣམས་མཛོས་གྱུར་ཅིག། །

དགོ་ལེགས་འཕེལ།

གཏན་ཆིགས་རིག་པའི་ཕྱོམ་ཆིག་རིག་ལམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

༥ འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་ཏོག ། རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་མཐུན་
པའི་གཏེར། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམ་གཉིས་དང་། །ཀུན་མཐུན་ཙོང་ཁ་
བ་ལ་འདུད། །དེ་ཡང་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། །སྤྱོད་ཆོས་དེ་ཆས་སྤྱོད་པ་
ཡི། །གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་
རོ། །གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་གསུངས་ཆིག་རྒྱུད་དང་
པོ་ཡིས། །སྤྱོད་ཆོས་དངོས་དང་དེ་ཆས་སྤྱོད། །ཅེས་པས་རྗེས་སྤྱོད་དངོས་
སྤྱོད་དང་། །སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷན་པ་ཡིན། །གཏན་ཆིགས་ཞེས་པས་
རྟགས་དངོས་དང་། །དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པས། །དབྱེ་བ་འབྲས་རང་མ་
དམིགས་དང་། །ཆིག་རྒྱུད་གསུམ་པས་གྲངས་ངེས་པའི། །རྒྱ་མཚན་བསྟན་
ཅིང་བཞི་པས་ནི། །སྤྱོད་སྤྱོད་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བསྟན། །དེ་ཡང་
རྟགས་སྤྱོད་བཞི་པ་ནི། །རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ལ། །རྟགས་ཡང་དག་
དང་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས། །ཆོས་ཅན་དུ་ནི་གཟུང་བ་དེ། །ཅོད་གཞིའི་མཚན་ཉིད་
རྣམ་གྲངས་ཀྱང་། །ཆོས་ཅན་ཅོད་གཞི་དཔག་གཞི་གསུམ། །དོན་གཅིག་ཏུ་
ནི་ཤེས་པར་བྱ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱོད་གཟུང་བྱ་དེ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན། །སྤྱོད་བཟོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི། །དངོས་དང་ལྷན་ཀྱི་

བསྐྱབ་ཆོས་གཉིས། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་། །མཐུན་པར་སྟོང་
དང་མི་སྟོང་ལ། །མི་མཐུན་སྟོགས་དང་མཐུན་སྟོགས་ཟེར། །མེད་དང་གཞན་
དང་འགལ་བ་ཡི། །མི་མཐུན་སྟོགས་ནི་རྣམ་གསུམ་ཡོད། །མཐུན་སྟོགས་མི་
མཐུན་སྟོགས་གཉིས་པོ། །རེ་རེར་སྐྱབ་བཤད་འཇུག་གི་སྟུ། །གསུམ་གསུམ་
ཡོད་པའང་ཞེས་པར་བྲ། །

དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ནི། །རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
ཡིན། །ཚུལ་གསུམ་ཞེས་པ་སྟོགས་ཆོས་དང་། །རྗེས་ཁྲབ་དང་ནི་སྟོག་ཁྲབ་
པོ། །སྟོགས་སྐྱའི་འཇུག་གཞི་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །སྟོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱི། །སྟོགས་དང་དེ་འབྲའི་དཔག་བྱ་དང་། །བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་དང་། །དཔག་བྱའམ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་། །ཚོད་གཞི་དང་ནི་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི། །གཞི་རྣམས་དོན་གཅིག་རྣམ་གྲངས་ཡིན། །མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་
སྟོགས་ཞེས་པའི། །དངོས་ཟེན་སྟོགས་དང་དཔག་བྱ་དང་། །བསྐྱབ་བྱ་དཔག་
བྱའི་ཆོས་དང་ནི། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི། །ཆོས་རྣམས་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སོ། །སྟོར་སྟོར་དེ་ཡི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །སྟོགས་དང་རྗེས་སུ་དཔག་
བྱ་དང་། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོགས་དོན་དང་། །ཆོས་ཀྱི་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་
པའི། །ཚོད་གཞི་དང་ནི་ཚོད་གཞི་ཡི། །ཁྲད་པར་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་། །དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་ཞེས་པར་བྲ། །དེ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །

ཆོག་ས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་ཡིན་ལ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ། །
ཆོག་ས་དོན་དེ་ཡི་ཡ་གྲུལ་སྤྱིར། །བསྐྱབ་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་བ་ཡིན། །
ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བྱུང། །བཞི་བཞི་སྟོས་པའི་བསལ་བྱ་ན། །
ཆོས་ཅན་ལ་ནི་འགོད་ཚུལ་དང་། །མ་བྱུན་པར་ཡོད་པ་དང་ནི་ཉིད། །དེ་ལྟར་
ངེས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིས། །མ་གྲུབ་པ་ཡི་རྟགས་རྣམས་སེལ། །མ་བྱུན་པའི་
སྤྱོད་ས་ལ་ཡོད་པ་དང་། །མ་བྱུན་སྤྱོད་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་དང་། །དེ་ལྟར་ངེས་
པ་གཉིས་བཅས་བཞིས། །གཙོ་བོར་འགལ་རྟགས་སེལ་བ་ཡིན། །མི་མ་བྱུན་
སྤྱོད་ས་ལ་མེད་པ་དང་། །མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་བཅས་བཞིས། །གཙོ་བོར་མ་
ངེས་པ་རྣམས་སེལ། །དེ་ཡང་ཡོད་དང་ཁོ་ནའི་སྒྲིམ། །གཙོ་བོར་དོན་སྦྱོར་
སེལ་བ་དང་། །ངེས་ལ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོ་སྦྱོར་སེལ། །རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་
བ་ལ། །དོ་བོ་དང་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས། །
མ་བྱུན་པའི་སྤྱོད་ས་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། །འབྲས་དང་མ་དམིགས་པ་སྟེ་
གསུམ། །བསྐྱབ་བྱའི་སྟོ་ནས་དངོས་སྟོབས་དང་། །ཡིད་ཆེས་པ་དང་གྲགས་
རྟགས་གསུམ། །སྐྱབ་ཚུལ་སྟོ་ནས་དོན་སྐྱབ་དང་། །དོན་འབའ་ཞིག་དང་ཐ་
སྟོད་དང་། །ཐ་སྟོད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་དང་བཞི། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་ནས་
ནི། །སྐྱབ་རྟགས་དང་ནི་དགག་རྟགས་གཉིས། །འཇུག་ཚུལ་སྟོ་ནས་མ་བྱུན་
སྤྱོད་ས་ལ། །རྣམ་གཉིས་འཇུག་དང་ཁྲབ་བྱེད་གཉིས། །ཞོལ་བའི་སྟོ་ནས་རང་

དོན་དང་། །གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་སོ། །དེ་དག་པན་ཚུན་མི་
འགལ་ཏེ། །དབྱེ་སྒོ་བྱི་མ་ལྔ་པོ་ལ། །འབྲས་བུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི། །
རྟགས་གསུམ་པལ་ཆེར་སྒྱར་དུ་བྱང་། །

འབྲས་རྟགས་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། །ཆོས་བརྩ་བ་ཡི་མདོ་ལས་
ནི། །དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །རྩ་སྒྱར་ལས་ནི་རྩར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་
རྩལ་སེམས་དཔའ་སྒོ་ལྟར་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་
གསུངས་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས། །དཔེ་ཡི་འབྲས་རྟགས་གཉིས་བསྟན་
ཅིང་། །བྱི་མས་དོན་གྱི་འབྲས་རྟགས་བསྟན། །དེ་དོན་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
ལས། །རྩ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། །གཏན་
ཆོགས་ཞེས་གསུངས་འབྲས་བུ་ནི། །རྟགས་སུ་བཀོད་དེ་རྩ་སྒྲུབ་པ། །འབྲས་
རྟགས་ཡིན་ཏེ་དབྱེ་བ་ལ། །རྩ་དངོས་སྒྲུབ་དང་སྟོན་སོང་སྒྲུབ། །སྟོན་སྒྲུབ་བྱང་
པར་སྒྲུབ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྩ་ཆོས་རྩེས་དཔོག་དང་། །རྩ་ཆོགས་གངས་
ཚད་སྒྲུབ་དང་བྱག །བཤད་དོ་གཞན་ཡང་མཐུན་སྟོགས་ལ། །ཁྲབ་བྱེད་རྣམ་
གཉིས་འཇུག་པ་གཉིས། །འབྲས་བུའི་རྟགས་སྒྱུར་པལ་ཆེར་ལ། །སོང་ཆོད་
དང་ནི་བཀོད་ཆོད་གྱི། །རྟགས་ཆོས་གཉིས་གཉིས་འཛོག་པ་ཡིན། །རྟགས་
རྣམས་པལ་ཆེར་མདོན་སུམ་དང་། །ཁྲབ་པ་རྩ་འབྲས་ངེས་བྱེད་གྱི། །ཚད་
མའི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ། །དབང་རྣམ་མདོན་སུམ་སྒྲགས་གཅིག་

དང་། །དབང་འབྲིང་གསུམ་དང་རྩལ་པོ་ལྷན། །རྩུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན། །

རང་བཞིན་གྱི་ནི་རྟགས་ཡང་དག །མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། མདོ་
ལས་དག་སྒོར་དག་གང་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་
བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འཆད་པར་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། །
འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་
ཆོས། །སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། །རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་མཆན་ཉིད་
ཡིན། །དབྱེ་ན་རང་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྐྱས། །རང་གི་སྟོས་ཆོས་མི་འཕེན་
པ། །བྱད་པར་དག་པ་པ་ཡིན་ལ། །འཕེན་པ་བྱད་པར་སྟོས་པ་པའོ། །འདི་ལ་
སྟོས་ཆོས་རྗེས་གཞན་དང་། །རྗེས་གཞན་མིན་པ་འཕེན་པ་གཉིས། །སྟོས་
ཆོས་རྗེས་གཞན་འཕེན་པ་ལ། །རྩུ་དང་འབྲས་བྱ་འཕེན་པ་གཉིས། །རྩུ་འཕེན་
པ་ལ་དངོས་སུ་དང་། །ཤུགས་ལ་འཕེན་པ་རྣམ་གཉིས་ཡོད། །སྐྱ་ཆོས་ཅན།
མི་རྟག་སྟེ་རང་རྩུད་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར།

༥ དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཚུལ་བྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་
སྐྱོར་བའི་རྟགས་དེ་གཉིས་རང་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་སྟོས་ཆོས་རང་
དང་རྗེས་གཞན་རྩུ་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། བྱས་པ་དེ་རང་ཉིད་བརྗོད་པའི་
སྐྱས་རང་གི་སྟོས་ཆོས་རང་དང་རྗེས་གཞན་རྩུ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པ་ཡིན།

རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་
གི་ལྟོས་ཆོས་རང་དང་རྩལ་གཞན་འབྲས་བྱ་དངོས་སུ་འཕེན་པའོ། །སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་ལྡན་དང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་
རྣམས་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ན་ཏྲགས་དེ་རྣམས་རང་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་
གི་ལྟོས་ཆོས་དང་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་རིམ་བཞིན་དོན་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་
བ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་འཕེན་པའི་བྱིར། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ལ།
སྤྱོད་པ་ཆོས་དབང་རྣེན་མངོན་སུམ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས།
ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ལས་ངེས། །རྩེས་བྱབ་སྐྱབ་པ་ལྟོས་མེད་དང་། །སྤྱོད་
བྱབ་གཞོན་པ་ཅན་ལ་བརྟེན། །

མ་དམིགས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །མེད་
ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བྱ་ཅན། །གཏན་ཆིགས་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། །འགའ་
ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཆིག་རྒྱང་དང་པོ་གཉིས། །མི་
སྣང་བ་དང་བྱི་མ་ཡིས། །སྣང་རུང་ཏྲགས་དེ་བསྟན་པ་ཡིན། །བསྐྱབ་ཆོས་
མེད་དགག་སྐྱབ་པ་ལ། །ཚུ་ལ་གསུམ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི། །མ་
དམིགས་ཏྲགས་ཡིན་དབྱེ་བ་ནི། །མི་སྣང་བ་དང་སྣང་རུང་གཉིས། །དགག་
བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན། །སྤྱོད་པ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱི་བྱི་ཁྱོལ་ལ། །སྣང་
མི་རུང་དང་སྣང་རུང་གིས། །མི་སྣང་བ་དང་སྣང་རུང་བེད། །དང་པོར་འབྲེལ་

ཟླ་མ་དམིགས་དང་། །འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས། །མིང་མཐར་
དགག་ཆོག་སྒྱར་བ་ཡི། །མེད་དགག་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ། །འབྲེལ་ཟླ་
མ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། །དབྱེ་ན་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དང་། །རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་དང་གསུམ། །དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་དང་བཅས། །རྣམ་པ་
བཞི་རུ་བཤད་པའང་ཡོད། །དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་ཡི། །མ་ཡིན་
དགག་དང་སྒྱབ་པ་གཉིས། །གང་རུང་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལ། །འགལ་ཟླ་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་འོ། །སྐབས་འདིར་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ནམ། །ངོ་བོས་
བསྐལ་པ་གསུམ་དུ་བཤད། །

སྒྲིང་རུང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་མང་ཡང་། །རང་ལྷགས་ནི།
འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། །འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་དུག་བཅས་
བཅུ་འམ། །ཕན་ཚུན་སྒྲིང་འགལ་ལ་བརྟེན་པ། །གཅིག་བཅས་དགག་ཉགས་
བཅུ་གཅིག་ཏུ། །དགག་ཉགས་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་ན། །ཆོད་མ་སྡེ་བདུན་
གང་དུ་ཡང་། །དེ་ལས་མང་བ་མ་གསུངས་ཞེས། །རྣམ་ངེས་སྤྲིག་ཆེན་ལས་
བཤད་དོ། །

སྤྱིར་ན་དགག་ཉགས་དབྱེ་བ་ལ། །དགག་བྱའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་ཡིན་
ཏེ། །ཕྱོགས་ཆོས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་གྲོལ་ལ། །དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
དོན། །སྒྲིང་མི་རུང་དང་སྒྲིང་རུང་གིས། །རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བས་དངོས་ཟིན་ལྟར།

མི་སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུང་རུང་གི། མ་དམིགས་པ་ཡི་རྟགས་གཉིས་ཡོད། །སྤྲིག་ཆེན་
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དགག་རྟགས་ལ་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། །
 སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དང་བཞི། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དག །
 ཅེས་སོགས་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དང་། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་
 བསྟན། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འདིར་གསུམ་བཤད་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ལ་
 ལྟོས་པའི་དགག་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཞེས་གསུངས།
 འགལ་དང་འབྲས་སུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
 གིས་ནི། །དངོས་བསྟན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། །འགལ་འབྲས་
 དམིགས་པ་གཉིས་དང་ནི། །རྒྱ་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི། །འབྲེལ་ལྷ་
 མ་དམིགས་པ་གཉིས་བཅས། །སྤྱད་བྱེད་སྒྲོ་ནས་བཞི་རུ་དབྱེ། ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལས། འདིར་རྩ་བས་དངོས་སུ་དབྱེ་བ་བཞི་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་
 དང་། བཞིར་བཤད་པ་ནི། གང་གང་དུ་འདུས་པའི་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་སྟེང་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡི། །
 འབྲེལ་ལྷའི་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་དང་། །རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་
 དང་། །རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་དམིགས་ཏེ། །འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་གསུམ་

དང་བཅས། །ཡན་ལག་སྒྲོ་ནས་བརྒྱད་དུ་བཤད། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྐབས་འདིར་འབྲེལ་བར་མ་དམིཾ་པའི་
སྒྲོར་བ་བརྒྱད་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དགག་ཏྱགས་འཇུག་ཚུལ་སྒྲོ་ནས་
ནི། །རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། །རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
འགལ་འབྲས་དམིགས། །འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་རྒྱ་དང་ནི། །འགལ་བའི་
འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སྟེ། །སྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་ནི། །བརྟེན་པའི་
འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་དུག །གོང་སྒྲོས་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ། །བཞི་བཅས་
དགག་ཏྱགས་བཅུར་དབྱེ་བ། །རྣམ་ངེས་སུ་ན་གསུངས་པ་ཡིན། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་ན་འགལ་དམིགས་དུག་དང་།
འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པས། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟར་ན་མི་
དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་སེམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་སྟོང་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ། །བརྟེན་པ་
གཅིག་བཅས་བཅུ་གཅིག་ཏུ། །རིགས་ཐེགས་ལས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །
རིགས་ཐེགས་ལས། འདི་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཅུ་གཅིག་སྟོང་དུ་མི་སྤང་བའི། །འབྲེལ་རྒྱའི་རྒྱ་
དང་ཁྱབ་བྱེད་དང་། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་སྟེ་གསུམ། །བསྟན་པས་བཅུ་

བཞིར་དབྱེ་བ་ཡིན། །གྲུབ་ཆེན་རྩེ་རྒྱ་རི་དང་ནི། །བྱིས་པ་འཇུག་པའི་རྟོག་གེ་
ལས། །མི་དམིགས་པ་འདི་སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་
ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བཅུ་དྲུག་བཀོད་པ་ལས་འགལ་དམིགས་
བཅུ་གཉིས་བཤད་དོ། །ཐར་འབྱུང་སྤྲས་པའི་རྩེས་འབྲངས་ནས། །རྟོག་གེ་
སྐད་ལས། །འདི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་
འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། །འགལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་
བཅུ་དྲུག་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཙང་ནག་བཙོན་འགྱུས་སེང་གེ་དང་། །ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་བཞེད་པ་
ལྟར། །སྒྲེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། །རང་བཞིན་རྒྱ་འབྲས་བྱབ་བྱེད་
དང་། །འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། །དེ་ལྟར་རིམ་བར་སྒྱུར་བ་
ཡི། །འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི། །འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་
པ་ཡང་། །བཞི་བཅས་འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་དང་། །འབྲེལ་ལྷ་མ་
དམིགས་བཞི་དང་བཅས། །དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ཡིན། །འདི་ནི་རྟགས་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ། །མཁས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། །འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་
བཅུ་གཉིས་པོ། །འགལ་དམིགས་དྲུག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན། །རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་
ལས། །དགག་རྟགས་བཅུ་པོ་འདི་ལས་མང་བར་འདོད་པ་ནི་རྟོག་པས་སྒྲོ་
བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །ལུང་འདིས་འབྲེལ་ལྷ་

མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ལ་འགལ་དམིགས་དྲུག་སྟེ་
བརྩ་པོ་དེར་མ་འདུས་པར་གཞན་འདོད་པ་བཀག་གོ། །དེ་ནི་འགལ་དམིགས་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི། །བཞི་ཚན་དང་པོའི་གསུམ་པ་དང་། །བཞི་ཚན་གཉིས་པའི་
བཞི་པ་དང་། །བཞི་ཚན་གསུམ་པ་དང་བཅས་པའི། །དྲུག་པོ་དོར་བའི་ལྷག་
མ་ཡིན། །ཁ་ཆེ་རྩ་ལྷོ་དང་། ལོ་ཆེན་དང་ནི་བྱུང་སེང་གིས། །འགལ་དམིགས་
བཞི་ཚན་བཞི་བཤད་དེ། །གོང་སྒྲོམ་འགལ་དམིགས་བརྩ་གཉིས་སྟེང་། །རང་
བཞིན་རྒྱ་འབྲས་བྱབ་བྱེད་དང་། །འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པ་བཞི་བཅས། །

རྟགས་སྒྲུབ་འདི་བཞིའི་མཚན་གཞིའི་མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། །
མེ་རྒྱས་རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར། །ཁྱང་རེག་
དང་། །ཁྱང་འབྲས་སྒྲུབ་ལོང་བྱེད་དང་། །ཁྱང་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། །བ་
མེའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་རྣམས་མེད་པར་སྒྱབ་པ་ལ་མེ་རྒྱས་
རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱབ་པར་ནོན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའོ། །འགལ་
དམིགས་དབྱེ་བ་བརྩ་དྲུག་དང་། །དེ་ལ་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ། །བཞི་
བཅས་ཉི་ཤུ་འང་འདོད་མོད་ཀྱི། །འདི་ཡི་རྒྱ་རྟགས་བཞི་པོ་དེ། །རྣམ་འབྲེལ་
རྣམ་ངེས་རྩ་འབྲེལ་དང་། །རིགས་གཉིར་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པ་དང་། །རྣམ་
བཤད་སོགས་དང་འགལ་བས་ན། །རང་གི་ལྷགས་ལ་ཁས་མི་ལེན། །ཡན་
ལག་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། །འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། །འགལ་ལྷ་

དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་བཅས། །གོང་དུ་བཤད་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེང་། །པན་ཚུན་
སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི། །ངེས་པས་སྟོས་པ་འགོག་པ་དང་། །སྟོས་པས་
ངེས་པ་འགོག་པ་གཉིས། །མི་སྤང་བ་ཡི་དགག་རྟགས་གསུམ། །བསྐྱན་པས་
ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ཡིན། །རྩྭ་ན་ཤྱི་དང་ལོ་ཆེན་སོགས། །ཉེར་གཅིག་སྟེང་དུ་རྒྱ་
རྟགས་བཞི། །བསྐྱན་ནས་དགག་རྟགས་ཉེར་ལྔ་འདོད། །མཁས་པ་འགའ་
ཞིག་ཉེར་གཅིག་སྟེང་། །རང་བཞིན་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། །བྲབ་བྱེད་དང་ནི་
འགལ་བ་ཡི། །བྲབ་བྱེད་བྲབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི། །མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན།
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅ་རྩྭ་ཀྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། །
གང་རེག་སྐོར་བཞི་མེད་པར་སྐབ་པ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅ་རྩྭ་ཀྱི་མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའོ། །བསྐྱན་པས་ཉེར་ལྔ་འདོད་
རུང་གསུངས། །དེ་ལྟར་དབྱེ་སྟོ་བཅུ་གཅིག་ལས། །གཉིས་དང་གསུམ་དང་
བཅུ་བཞི་དང་། །ཉེར་གཅིག་ཉེར་ལྔའི་དབྱེ་བ་ལྟ། །དགག་རྟགས་སྟེ་ཡི་དབྱེ་
བ་དང་། །བཞི་བརྒྱད་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དང་། །བཅུ་དྲུག་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་
དྲུག་སྤང་རུང་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འདོད། །རྩྭ་ན་ཤྱི་དང་ལོ་ཆེན་ལུགས། །རྒྱ་
རྟགས་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡི། །བཅུ་དྲུག་ཉི་ཤུ་ཉེར་ལྔ་ཡི། །དབྱེ་བ་ནམ་
གསུམ་དོར་བྱ་ཡིན། །འགལ་བའི་བྲབ་བྱེད་བྲབ་བྱ་དམིགས་པ། །བཞི་པོ་བསྐྱན་
པའི་བཅུ་དྲུག་དང་། །ཉི་ཤུ་ཉེར་ལྔའི་དབྱེ་བ་གསུམ། །རང་གི་ལུགས་ལ་

འདོད་ཀྱང་རུང་། །ཟབ་གསལ་རྣམ་དཔྱོད་སྤྲོ་ཞིབ་ཀྱིས། །རྟོགས་དགའི་
དགག་རྟགས་དབྱེ་བ་རྣམས། །མ་འདྲེས་གསལ་བར་བྱེ་བ་འདིར། །དོན་
གཉིར་ཅན་རྣམས་དབྱེས་དགུར་རོལ། །བསྐྱབ་བྱ་ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གུར་
ནི། །སྐྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་། །ཤིན་སྒྲོག་སྐྱབ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་
དང་། །འདོད་པས་བཞག་པ་ཅམ་གྱི་ཆོས། །སྐྱབ་བྱེད་གྲགས་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན། །བསྐྱབ་ཆོས་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་ཞིག །སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
པའི་རྟགས། །དོན་སྐྱབ་རྟགས་དང་དེ་ལྟར་དུ། །མཆོན་བྱ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་
ནི། །ཐ་སྙད་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡིས་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པ་དང་། །འབའ་
ཞིག་སྐྱབ་སོགས་མཆོན་པར་རུས། །སྦྱོར་སྦྱོར་དེ་ཡི་བསྐྱབ་ཆོས་ལ། །མེད་
དགག་བཟུང་བ་དགག་རྟགས་དང་། །མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས། །
གང་རུང་བཟུང་བ་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན། །མཐུན་སྟོགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
ན། །རྟགས་དེས་བྱབ་པ་བྱབ་བྱེད་དང་། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་དེ་
ཉིད། །ཡིན་མིན་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། །རྣམ་གཉིས་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡིན་
ལ། །དེ་ནི་ཡིན་འགོད་དབང་དུ་བྱས། །ཡོད་འགོད་དེ་ཡིས་རྟོགས་པར་
རུས། །གཞན་གྱིས་བཀོད་ལ་མ་སྟོས་པའི། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་
རྟགས། །རང་དོན་སྐབས་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱིས་བཀོད་པ་
ལ། །སྟོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས། །གཞན་དོན་སྐབས་གྱི་རྟགས་སུ་

གསུངས། །དེ་ཡང་ཐོས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཀྱི། །རྟོན་རྟགས་ལ་ནི་གཞན་དོན་
 དང་། །བསམ་བྱུང་གི་ནི་རྟོན་རྟགས་ལ། །རང་དོན་སྒྲུབས་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་
 བྲ། །རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འང་ལ་བ་ཡི། །ཚད་མས་བྱངས་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 པོ། །ཅིག་ཅར་བྱན་པའི་ཤེས་པ་ནི། །རྟགས་འཛིན་སེམས་ཞེས་བྲ་བ་
 ཉེ། །རྩིས་སུ་དཔག་པའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན། །ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་རྩིས་
 སུ། །དུས་གཅིག་བྱན་པར་བྲ་བའི་ཆེད། །སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་
 ཡིན། །རང་གིས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་པོ། །ལྟག་ཆད་མེད་པར་གསལ་
 བྱེད་ངག། །གཞན་དོན་རྩིས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །དེ་དང་གཏན་ཆིག་ཡང་དག་
 དང་། །སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དོན་གཅིག་གོ། །སྒྲུབ་ཤད་སྒྲུབ་པོ་རང་ལས་གཞན། །
 བསྒྲུབ་བྲ་རྟོགས་པའི་དོན་བྱེད་པས། །གཞན་དོན་ཞེས་བྲ་རྩིས་དཔག་
 ཏུ། །བཏགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཉེ། །རྒྱ་མཚན་རང་འབྲས་རྩིས་
 དཔག་གི། །རྒྱ་བྱིར་འབྲས་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས། །དགོས་པ་རྩིས་དཔག་
 རྒྱེད་པ་ཡི། །བྱས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་བྱིར་དང་། །གཞོད་བྱེད་ངག་གི་རང་
 བཞིན་བྱིར། །དེ་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི། །ཚུལ་གསུམ་རྫོད་པའི་ངག་
 ཡིན་བྱིར། །རྟགས་ཆིགས་ཡང་དག་ཅེས་བྲ་འོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་རྫོད་
 པའི་ངག། །ཡིན་བྱིར་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གོ། །དབྱེན་ཆོས་ནི་མཐུན་སྒྱུར་
 དང་། །མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གཉིས། །རྟགས་དེ་མཐུན་སྒྱུགས་ཁོ་ན་

ལ། །ཡོད་པར་དངོས་སུ་གོ་བྱེད་དང་། །མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ནི། །ཁོ་
ནར་དངོས་སུ་གོ་བྱེད་ངག །རིམ་བཞིན་དེ་ཡི་མཆོན་ཉིད་དེ། །ཡན་ལག་
གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན། །དམ་བཅའ་སྟོགས་ཆོས་དཔེ་དང་ནི། །ཉེར་སྦྱར་
དང་ནི་མཐུག་སྤྱད་དེ། །ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་སྦྱབ་ངག་ནི། །དམ་བཅའ་རྫོང་པ་
མཐུག་སྤྱད་དང་། །ཉེར་སྦྱར་སྟོགས་ཆོས་དང་སྒྲོམ་ཤིང་། །བྱབ་པ་རྫོང་པ་
མ་ཆང་བས། །ལྷག་ཆད་སྦྱོར་དང་བཅས་པའི་བྱིར། །སྐབས་འདིར་སྦྱབ་ངག་
ཡང་དག་མིན། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡི། །དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་
ཆོག་ས་དང་། །བྱགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། །ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་
གཏན་ཆོག་ས་ལ། །བརྟེན་ནས་གོ་བྱའི་ཆོས་གང་ཞིག །ཚྭ་པ་གཉིས་ལ་
གནས་པ་དེ། །རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལོ། །དབྱེ་ན་རང་དང་གཞན་དོན་
ཀྱི། །རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། །དང་པོ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་
པར། །ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན། །སྤྱི་མའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱན་
བརྟུས་དང་། །རིགས་སྒྲོར་གསུངས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། །ཚྭ་སྟོགས་གཏན་
ཆོག་ས་ལྟར་སྤྲང་ནི། །སྦྱོར་སྒྲོར་གཅིག་ལ་མཆོན་གྱུར་ན། །རྟགས་སུ་བཀོད་
ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མིན། །རྟགས་ལྟར་སྤྲང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། །མ་གྲུབ་འགལ་
དང་མ་ངེས་གསུམ། །རྟགས་བཀོད་སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། །མ་གྲུབ་པ་ཡི་
རྟགས་ཡིན་ལ། །

དེ་ལ་དབྱེ་ན་དོན་དང་སྒོ། །ཁོ་ལ་བ་ལ་ལྟོས་མ་གྲུབ་གསུམ། །དང་པོ་
 ལ་ནི་རྟགས་ཀྱི་དང་། །ཆོས་ཅན་གྱི་ནི་ངོ་བོ་དང་། །གཞི་རྟགས་ཀྱི་ནི་འབྲེལ་
 བ་དང་། །རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་དང་། །ཆོས་ཅན་གྱི་ནི་སྟོགས་
 གཅིག་ལ། །རྟགས་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་ལ། །གཉིས་པར་ཆོས་ཅན་དང་ནི་
 རྟགས། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ནི་འབྲེལ་བ་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་གསུམ། །གཞི་
 རྟགས་གཞི་ཆོས་ཆོས་རྟགས་རྣམས། །ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། །འཤེས་
 འདོད་ལ་ལྟོས་གསུམ་དང་བཅས། །སྒོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་དུག །ཁོ་ལ་བ་ལ་
 ལྟོས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །སྒྲ་ཁོ་ལ་དང་ནི་སྒྲ་ཁོ་ལ་དང་། །གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་མ་
 གྲུབ་པའོ། །སྒྲི་དོན་རིགས་རྒྱན་ལྟར་ན་ནི། །ཐ་དད་མེད་པ་གསུམ་དང་
 བཅས། །དོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་བརྒྱད། །འཤེས་འདོད་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་
 བཤད། །འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། །སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་ཁྲབ་
 པ་ནི། །སྒྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་འོ། །དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་ངོ་བོ་དང་། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར། །སྒྲུབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །མ་ངེས་པ་ཡི་རྟགས་ཞེས་པ། །སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་
 ཁྲབ་འབྲེལ་བའི། །སྒྲི་ཁོ་ལ་གྱིས་ནི་མ་ངེས་པའོ། །དབྱེ་ན་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་
 གཉིས། །སྟོགས་ཆོས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲི་ཁོ་ལ་གྱིས། །རྟགས་དེ་མཐུན་སྟོགས་མི་
 མཐུན་སྟོགས། །གང་དུ་ཡང་ནི་མ་མཐོང་བ། །ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྟགས་ཡིན་

ལ། །དབྱེ་ན་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་དང་། །དེ་བཞིན་སྟོགས་ནི་གཉིས་ཀ་
དང་། །མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་གྱུར་གྱང་། །གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་རྣམ་
གསུམ་ཡོད། །གོང་ལྟར་སྟོགས་ནི་གང་རུང་ལ། །མཐོང་བ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
ཏེ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཀར་མཐོང་ཅམ་དང་། །དེ་བཞིན་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་
ཞིང་། །མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་དང་། །དེ་ལས་ལྡོག་པ་དང་བཅས་
གསུམ། །ཡང་ན་བཞི་སྟེ་སྟོགས་གཉིས་ཀར། །བྲབ་བྱེད་དང་ནི་རྣམ་གཉིས་
དང་། །དེ་བཞིན་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་གཉིས། །མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་བྲབ་
བྱེད་དང་། །དེ་ལས་ལྡོག་པ་དང་བཅས་སོ། །བྲབ་འབྲེལ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་
གྱི། །ལྷག་མ་ལྷན་བྱིར་ལྷག་ལྷན་ཏེ། །མ་ངེས་རྟགས་དང་དོན་གཅིག་
ཡིན། །རིགས་རྒྱན་ལྟར་ན་སྟོགས་གཉིས་ཀར། །ངེས་པ་དངོས་གྱི་མ་ངེས་
དང་། །གང་རུང་ལ་ངེས་ལྷག་ལྷན་ཏེ། །དེ་ཡང་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ངེས་
ནས། །མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅན། །ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཞེས་པ་
དང་། །ལྡོག་པ་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཡིན། །སྟོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས་བཤད་
པའི། །སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་དགྲ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ།
སྒྲ་དང་སྒྲ་དང་དུང་སྒྲ་དང་། །དུང་སྒྲ་དུང་སྒྲ་སྒྲ་དང་བཅས། །དགྲ་པོ་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན། །རྟག་དང་མི་རྟག་ཅི་ལ་བྱུང་དང་། །བར་དུ་རྟག་པ་རྣམ་
གསུམ་དང་། །ཅི་ལ་བྱུང་མིན་དང་མི་རྟག་རྟག། །དེ་དགྲ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་

གཟུང་། །གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་དང་མཉན་བྱ་ཚོལ་ལས་
 བྱང་། །མི་རྟག་ཚོལ་བྱང་རེག་བྱ་མིན། །དེ་དགུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འོ། །དང་
 བོ་གསུམ་པོ་མཐུན་སྟོགས་ལ། །ཁྱབ་བྱེད་གཞིར་བཞག་མི་མཐུན་ལ། །ཁྱབ་
 བྱེད་གཏན་མེད་རྣམ་གཉིས་འཇུག །བར་བ་རྣམ་གསུམ་མཐུན་སྟོགས་ལ། །
 གཏན་མེད་གཞིར་བྱས་མི་མཐུན་ལ། །ཁྱབ་བྱེད་གཏན་མེད་རྣམ་པ་གཉིས། །
 ཐ་མ་གསུམ་ནི་མཐུན་སྟོགས་ལ། །རྣམ་གཉིས་འཇུག་པ་གཞིར་བཞག་
 བས། །མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དང་། །གཏན་མེད་དང་ནི་རྣམ་གཉིས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མ་ཀྱན་བརྟུས་ལས། །སྟོགས་ཆོས་མཐུན་སྟོགས་ཡོད་
 མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་སྟོགས་
 ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་འདི་རྣམས་རང་
 རང་གི་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡི། །ཁྲོལ་བའི་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་བཞག །དེ་
 ཡང་གཏན་ཆིགས་འཁོར་ལོ་ཡི། །སྒྲས་ཟེན་རྟགས་སྒྱུར་འགའ་ཞིག་
 ལ། །ཆིག་སྒྱུར་འཇུག་སྤྱིར་དོན་ཐོབ་ནི། །རིགས་པས་དབྱུད་དེ་ཞིབ་ཆ་
 དགོས། །གཏན་ཆིགས་དགུ་པོ་བཞིར་འདུས་ཏེ། །ཡང་དག་དང་ནི་འགལ་
 རྟགས་དང་། །དངོས་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྟེ། །སྟེང་འོག་གཉིས་ལ་ཡང་དག་
 དང་། །ལོགས་གཉིས་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཏེ། །ཟུར་བཞི་དངོས་ཀྱི་མ་
 དེས་པ། །དབྱས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འོ། །རྟགས་ཡང་དག་པའི་གོལ་ས་

ནམས། །ཤེས་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བསྟན། །ཡང་དག་དང་ནི་ལྟར་
སྒྲུང་གི། །ནམ་དབྱེ་ལེགས་པར་བྱེ་བའི་ཆེད། །སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་དགུའི། །ནམ་གཞག་གཏན་ལ་པབ་པ་ཡིན། །དེས་ན་སྐལ་བཟང་ཐར་
འདོད་ནམས། །ཡང་དག་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཏེ། །སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་
རབ་བྱེ་ནས། །སྐྱ་གསུམ་སྤིང་དུ་བགྲོད་བར་མཛོད། །དེ་ལྟར་གཏན་ཆིགས་
རིག་པ་ཡི། །སྒྲིམ་ཆིག་གསལ་བའི་མེ་ལོང་འདི། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་
སྒྲོ་བློས་གྱིས། །སྦྱར་བ་ཀུན་ལ་པན་གྱུར་ཅིག །

འདི་སྐད་དུ། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རིགས་པའི་མཆོན་ཐོགས་ནས། །
ལོག་པར་སྦྲ་བའི་དུག་སྤེ་གཞིལ་མཛད་པ། །དོ་མཚར་དཔག་གཡས་སྟོགས་
གྱི་སྤང་པོ་དང་། །ནམ་གཉི་འཇམ་སྤིང་འཛིན་མའི་རྒྱན། །རྒྱ་གར་པཎ་སྦྱབ་
གལ་ན་རིགས། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་རྣོ་བའི་སྒྲོས་མ་མཆིས། །དེ་ཕྱིར་འཇམ་
དཔལ་སྦྲ་བའི་སེང་གེ་ཡིས། །ཆད་མའི་མདོ་འདི་འགོ་བའི་མིག་དུ་
བསྟུགས། །ཁྲིལ་ངན་ཐེལ་གཞོན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་ཡང་། །སྟོགས་ལས་ནམ་
རྒྱལ་ང་མིན་སྤུ་ཞིག་ཅེས། །ཐུ་སྟོགས་བརྗེད་པའི་བ་དན་སྤིང་ཅེར་
བསྐྱེདས། །དད་པའི་སྦྲ་ལོང་མི་གཡོ་རང་དབང་ཅི། །ནང་ན་ཐུན་པའི་ཚུ་
གཏེར་འཕྱར་བའི་རྒྱབས། །ཏྲིག་གའི་རིགས་པའི་སྦོད་པར་འཕེན་པ་ནི། །
རང་ཉིད་བ་ལང་རྒྱན་པོར་མཆོན་ལགས་ཏེ། །བཀའ་རྟོག་ཆེར་རྒྱུ་གསོལ་

མ་རྣམས་ལ་མང། །མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གསང་བ་ནོར་བུའི་འབྲུལ། །མོངས་པ་
མཁས་པར་སྒྲོམ་པས་བོར་བ་གང། །ཚད་མའི་ལམ་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་
ཉོགས་པ། །དེ་ལ་ཐེག་པའི་ཅེ་ཡང་རྩལ་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་མ་ནོར་སྒྲོ་ཡིས་
པར་གྱི་གཞིར། །གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྡོམ་འདི་བཀོད་པའི་དགོས། །སྡེ་
རྒྱར་པན་བདེ་བདུད་ཅིའི་གཏེར་གྲོལ་ཞིང། །ཐར་ལམ་ལྷ་བའི་མིག་མཆོག་
མངོས་གྱུར་ཅིག། །

༡༡། །རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་རིགས་ལམ་
སྒྲོ་བློས་མིག་འབྱེད་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ།

༥ སྒྲ་མ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །རྟགས་
སྒྲོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲོར་
བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

རྟགས་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་རྟགས་སྒྲ་བཀོད་པ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་ན། རྟག་པ་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་
སྒྲ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ།
རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བའི་རྟགས་སྒྲ་བཀོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་སྒྲོར་བའི་རྟགས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་སྒྲ་བཀོད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྒྲ་བཀོད་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་
སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གང་
ཞེས། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་
ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི་ཏུ་བའི་
ཉགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཆོག་ཟེན་ལ་ཉགས་སུ་

སོང་ཡང་། རོན་ལ་དུ་བ་དེ་འབྲེ་སྒྱུར་བའི་རྟགས་སུ་སོང་བར་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། བ་གི་ན་དུ་བ་འདུག་
བས་མེ་འདུག་སྟམ་ཡང་རྟགས་སུ་ནི་དུ་བ་ཉིད་སོང་བ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་
བ་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་
གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ།
དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་འདི་དུ་བ་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྟགས་སྒྱུར་རྣམ་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་རྟགས་སྒྱུར་རྣམ་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག དུ་བ་མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དུ་བ་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞིང་། དུ་བ་ཡོད་པ་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་

པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱིར་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱིར་མེ་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་
 བ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི་དུ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་། དུ་བ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། བྱིར་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་གྱི་
 ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་
 བྱ་ཡང་ཡིན། བྱིར་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིར་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། བྱིར་གྱི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རེ་ཞིག་སོང་།

ཁ་ཅིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱིར་བེད་ན། མེ་མེད་པ་ཆོས་ཅན།
 མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་མེ་
 དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་པོ་
 གང་རུང་ཡིན་ན། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རང་འབྲེལ་ལས། གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། །གཅིག་
 ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཉིས་
 ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་
 པོ་གང་རུང་ལ་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཅིག་དགོས་པ་དང་། གཅིག་ནི་དགག་
 པའི་གཏན་ཆོག་སོ། །ཞེས་པས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 དགག་རྟགས་ཤིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
 བྱུང་བེད་ན། དོན་བྱེད་རུས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་རུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 རྣམ་མཁའ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
 གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
བུམ་པ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
དེར་ཐལ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི་རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བུམ་པ་དངོས་པོར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བུམ་
མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆེ། རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པ་བུམ་མཁའ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
སྒྲོར་བའི་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་
པའི་གཏན་ཆིགས་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཕྱི་ནམས་ལ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་དགོས་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པ་གང་ཞིག དེ་སྒྱུག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟངས་ཏུ་བྱུང་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྱུག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི། མཉན་བྱའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
 དེར་ཐལ། དེ་སྒྱུག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། སྒྲ་དང་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་པ་གང་ཞིག སྒྲ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་མཉན་བྱའི་སྟངས་ཏུ་བྱུང་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་བྱུང་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་ན་མཉན་བྱའི་
 སྟངས་ཏུ་བྱུང་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཉན་བྱའི་སྟངས་ཏུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཁྱོད་མཉན་བྱའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་སྒྱུག་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྱུག་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
 གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྱུག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྒྱུག་གི་མ་ངེས་

པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་དགག་པ་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་ན། བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པས་བྱུང་བའོ་ན། བྱུང་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་
 བྱེད་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱི་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་
 ཡང་ཡིན་དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་
 དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། མི་
 རྟག་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱར་སོང་པའི་

གྱིར། གྱི་མ་དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དོན་གཞན་བཀག་པའི་དགག་པ་ཡིན་
 པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་ངག་དེ་དགག་སྒྲ་བདུན་གྱི་ནང་
 བས། དོན་གཞན་འགོག་པའི་དགག་ཆིག་ཡིན་པའི་གྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་
 ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་གྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན།
 དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་ཡོད་པ་
 ཆོས་ཅན། དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 མེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རི་

ཐོད་རྩེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་བྱོད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཏྲགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཞིག་མ་བྱུང་སྟེ།
 ཏྲགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་ནི་ཚོས་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་
 བྱེད་པའི་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཏྲགས་ཡང་
 དག་གི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་གཞུང་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། དུ་བ་
 ཚོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱའི་འབྲས་བྱ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བའི་ཏྲགས་
 ཀྱིས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཞེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
 དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་། ཏྲགས་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྱུ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། བསྒྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་དང་། རྟགས་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་རྩིས་སྤྲོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
རྣམས་རྩིས་སྤྲོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲུ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་རྩིས་སྤྲོ་བྱུ་བ་པའི་ཁྱད་
པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འདི་ནི་སྒྲུ་བྱས་
མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། རྟགས་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
དང་། བསྒྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་རྣམས་རྩིས་སྤྲོ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་གྱི། སྒྲུ་བྱས་མི་
རྟག་པ་གསུམ་རྩིས་སྤྲོ་མ་གྲུབ་པ་བསྟན་ལོ་སྟུང་ན། ཆེར་འཁྲལ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སྒྱུ་བ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྒྱུ་བ་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་བསྒྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་སྤྲོ་བ་བྱུང་བྱ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།
ཡང་སྒྲུ་བ་སྤྲོ་བ་བཞེན་འཕེན་ལོ། །ཁ་ཅིག སྒྲུ་རྩིས་དེ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་སྒྱུ་བ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དུ་བ་ཡིན་ན་དུ་
ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྱུ་བ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། འོ་ན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་
ཐལ། སྒྲུ་རྩིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་བའི་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲུ་རྩིས་དེ་དེ་
སྒྱུ་བ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲུ་རྩིས་ཡོད་ན་མེ་

དེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་མེད་མཚན་མའི་
 རྒྱ་མཚོར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱ་རྩེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྒྱངས་པ་སྐྱུ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་རང་
 ཉིད་ཀྱི་རྒྱངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མེ་མེད་རྒྱ་མཚོར་མེ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ། དུ་བ་ཡིན་ན། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དུ་བ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་སྒོའོ། །

ཁ་ཅིག་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དང་
 བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་ དེ་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་ན།
དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་
ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྒྱུར་བའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་སྒྱུར་བ་ཡོད་
དགོས་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་མའི་རྒྱ་
མཆོར་མེ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆན་
མའི་རྒྱ་མཆོར་མེ་མེད་དེ། མེ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་སུ་འགོ་རྒྱུའི་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དེར་འགོ་རྒྱུའི་མེ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་མེ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་
མེ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མ་ལ་བྲལ་སྟེ། དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་མེད་དགག་ཅིག་ཡོད་དགོས། འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཟུང་བྱ་ལ་དེ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་དེར་ཐལ། འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་སྤིང་
 གྲང་། དེ་ཅམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སམ་དགག་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ནམས་ལ་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་པར་ཤས་ཆེ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་ཡིན་དགག་ནི་དེར་
 བསྒྲུབ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་འགལ་
 བར་མ་ཟད། སྒྲིར་ཡང་དེ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཟེར་ན། དེ་ཞིག་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅོལ་བྱུང་དེ་དེ་
 འདྲའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཅོལ་འབྱུང་ཆོས་ཅན། དེ་
 འདྲའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་

བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྩ་བུ་རང་གི་
རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྩ་བུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་ལ་བྱུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི་དོན་ཐོབ་ལ་ཚེ་ལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་
རྩ་བུ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་
གི་རྟགས་སྒྲོར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་བུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བུ་ཆོས་
ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཚེ་ལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི། ཚེ་ལ་བྱུང་
རྩ་བུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
སོང་བའི་རྟགས་སྒྲོར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་རྟགས་
སྒྲོར་རྣམ་དག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱའི་གཙུག་པོ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མ་ཐུན་སྤོང་ན། བྱིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པས་བྲབ་ཐེར་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་གསེར་བུམ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཚོས་སུ་བབྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
 སྲིད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཡང་ཡིན། མ་ཡིན་དགག་ཀྱང་ཡིན་པའི་
 གཞི་མ་ཐུན་པ་སྲིད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་
 དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བབྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་
 ཀྱི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་
 བྱམ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི། བྱམ་པ་གསེར་བྱམ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་
 རྟགས་སྒྲོར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་རྟགས་སྒྲོར་རྣམ་
 དག་གཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག བྱམ་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་
 རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་

གྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བའོ། མེ་
 མེད་པ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་གྱི་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་བྱ་ཡང་ཡིན། མེད་དགག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། དུ་བ་མེད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་གྱུབ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་བྱ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག མེད་དགག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
 སུ་བརྟགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་
 བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། མེ་མེད་
 གྱི་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་ཆོས་
 ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ཞིང་ངེས་རུས་པའི་སྤྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་
 བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
 རོན་དེ་ཡོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གི་ཆད་མས་ངས་
 རུས་པ་ཞིག་དགོས། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་རོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིར་
 གྲོལ་དེའི་ཆད་མ་ལ་མི་སྒྲུང་བ་དང་དེས་ངས་མི་རུས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་
 ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མེ་མེད་དེ། མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པར་
 བྱེད་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་མཆན་མའི་རྒྱ་
 མཆོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བའི་
 ཁུབ་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་མེད་ཡིན་ན།
 དུ་བ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། དུ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་སྐྱོར་བ་འདི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་རྟགས་སྐྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་ཟེར། འོ་ན་མདུན་ཀྱི་སྐྱེས་བུས་དེ་འདྲའི་སྐྱོར་

བའི་རྟགས་གྲུབ་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་སྒྲིམ་བུས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་
 མ་དམིགས་པ་ཡིན་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་རིགས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་པར་ཐག་
 ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་
 གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེས་ཤ་བ་ཡོད་པར་ཐག་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཤ་བ་ཡོད་པར་ཁས་
 ལེན་པ་ལྟར་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་བ་ངེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་
 མེད་དེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཤ་བ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་སྒྲུབ་བ་འདི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་སྒྲུབ་

ནམ་དག་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། འོ་ན། འག་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་ལ་འག་བསྐྱལ་བའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འག་
 བསྐྱལ་བའི་ཚད་མ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འག་
 དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 འག་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་
 རྟོགས་པའི་ནམ་མཁུན་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་
 རྟོགས་པའི་ནམ་མཁུན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་མཁུན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སངས་
 རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟོགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ན། རྟོགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པས་
 ཁྲབ་ཟེར་ན། སྐྱོམ་ཅན། རྟོགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོམ་རྟོག་པར་
 སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་གཏན་
 ཆིགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་གཞི་རྟོགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་
 གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོམ་ཅན། མི་རྟོག་སྟེ།
 སྐྱོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་གཞི་རྟོགས་ཐ་དད་

མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྒྲ་དེ་
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་སོང་། རྟགས་སུ་ཡང་སོང་བའི་ཕྱིར།
 བྱེད་ཀྱི། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། བྱེད་རྟགས་
 ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་རྟགས་སྒྲོར་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་
 གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ན། འགལ་རྟགས་
 ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན། མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན།
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟ་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཐ་
 དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་

མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཡང་སོང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
ཡང་སོང་བའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲིལ་ རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་
དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་བྱི་གསུམ་ཀ་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་འདོད་ཚུལ།

རང་ལུགས་ལ། ཞེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ། རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཡང་
ན། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དང་།
རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཚུལ་གསུམ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
ཚུལ་གསུམ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲུབ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རྒྱག་ཡོད་དེ། རོ་
བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་བ། སྐྱབ་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་

སློབ་སྐྱོང་དེ་ལ། སློབ་པ་རི་སློབ་སྐྱོང་དེ་ལ་དང་དུག་ཡོད་པ་རི་བྱིས། དང་པོ་རོ་
བོ་རི་སློབ་སྐྱོང་དེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་རི་རྟགས་
གསུམ་ཡོད་པ་རི་བྱིས། གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱེད་སློབ་སྐྱོང་དེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ།
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས། གྲགས་པ་རི་རྟགས་གསུམ་
ཡོད་པ་རི་བྱིས། གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྐྱོང་དེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ།
དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པ་རི་བྱིས།
བཞི་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཀྱི་སློབ་སྐྱོང་དེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས། ཐ་
སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས། ཐ་སྙད་འབར་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་
ཡོད་པ་རི་བྱིས། ལྷ་པ་མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་སློབ་སྐྱོང་དེ་ན་གཉིས་
ཡོད་དེ། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་
གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པ་རི་བྱིས། དུག་པ་སློབ་
པ་རི་སློབ་སྐྱོང་དེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་།
གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པ་རི་བྱིས། དེ་ཡང་འབྲས་
རང་མ་དམིགས་པ་རི་རྟགས་གསུམ་དུ་གཞན་རྣམས་འདུ་བས། དེ་གསུམ་ཀྱི་
ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། རང་བཞིན་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། མ་དམིགས་པ་རི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་གཉིས།

འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག།

དང་པོ་ནི། འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱའི་
 ཚུལ་གསུམ། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད། གོ་བ་དང་སྒྱར་ན། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་
 ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱའི་
 གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྤྱད་པའི་སྒོ་ནས་
 བཞག་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་
 པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དངོས་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས། རྒྱ་སྒོན་སོང་གི་
 འབྲས་ཏྲགས། རྒྱ་སྤྱི་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས། རྒྱའི་བྱེད་པར་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་
 ཏྲགས། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱེད། དང་པོ་
 ནི། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཞེས་བཀོད་
 པའི་ཆེ་ཏུ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བར་སྒྲིང་གི་ཏུ་བ་སྒོན་སོང་པོ་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་མེ་སྒྲིམ་སྒོན་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏུ་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན།
 རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཞེས་

བཀོད་པའི་ཆོ། རེས་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་
མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་
ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། ཁ་ནང་
བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྒྲ་མས་བྱ་རམ་གྱི་
གཟུགས་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟ་བ་ལྟ་བུ། སྤྱི་མ་འདི་འབྲས་
རྟགས་བཏགས་པ་བར་བཞེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །འབྲས་རྟགས་དེ་དག་
མདོ་བསྟན་བཅོས་གང་ལས་བཤའ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་བརྒྱ་པའི་མདོ་
ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །ཚུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོ་ལྟར་གྱི། །རིགས་ནི་ཆད་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་པ་
དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་
པ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྒོ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། ཅེས་སོགས་གཞུང་དུ་མ་ནས་
བཤའ་པའི་སྤྱིར།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤའ་པ་ལ། མཆན་ཉིད་
དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱི་

རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་
 པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གོ་བ་དང་སྦྲར་ན། བྱོད་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན། བྱོད་དང་བདག་ཉིད་
 གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་སྤིང་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་དེ། བྱོད་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་
 བ་རང་བཞིན་བསྟོས་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་དག་པ་བའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་། བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྩིས་གཞན་
 དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། དེ་ཤྱགས་ལ་འཕེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུང་སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཅོལ་བྱང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཅོལ་བྱང་
 ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
 བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་
 ཆེ་དངོས་པོ་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེ་དག་མདོ་བསྟན་བཅོས་གང་ལས་
 བཤད་པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་

ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་སོགས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།
གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་སྟོག་སོགས་རྟགས། ། ཞེས་པ་ནས། སྤྱིར་མི་སྟོག་
པའི་རྟགས་དག་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་
ཡོད་ཅེས་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། ཞེས་སོགས་གཞུང་དུ་མ་ནས་
བཤད་པའི་བྱིར།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་
དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ། མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གསུམ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གོ་བ་
དང་སྐར་ན། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན། མེད་
དགག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྤྱིར་པའི་སྟོན་ས་བཞག་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་
སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཡང་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ། ཅེས་པའི་དོད་དུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
ཞིག་ཅེས་སྐར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

དང་། སྒྲིང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་
མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

མི་སྒྲིང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

མི་སྒྲིང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ། མི་སྒྲིང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྒྲིང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གསུམ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྒྲིང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད། རོན་ཐོབ་དང་སྐྱར་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་
རོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་བྱོད་དེ་སྐབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གི་ཚད་མ་ལ་སྒྲིང་དུ་མི་རུང་བ་དེ། བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྒྲིང་བ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མི་སྒྲིང་བའི་འབྲེལ་ལྗང་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེའི་འགལ་ལྗང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གཉིས། དང་པོ་ལ། མི་སྒྲིང་བའི་འབྲེལ་ལྗང་རྒྱ་ཁྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་དང་། དེའི་འབྲེལ་ལྗང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དང་།
དེའི་འབྲེལ་ལྗང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ། དང་
པོ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འག་བསྐྱལ་རོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འག་བསྐྱལ་བའི་དབྱེད་ཤེས་རོན་མཐུན་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་གང་

ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་བ་དམིགས་བྱེད་གི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་
པའི་ཆེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་
གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་
གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་ལྟ་
བུ། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་བ་དེས་
པའི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་མེད་དེ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གི་ཤ་བ་
དམིགས་བྱེད་གི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མི་སྒྲིབ་བ་མ་དམིགས་
པའི་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་གི་རྟགས་ཡང་
དག་དང་། སན་ཚུན་སྒྲིབ་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་གཉིས། ཡོད་པར་གྱུར་
པའི་དངོས་པོ་དེ་མདུན་གི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་བ་དེས་པའི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་མེད་པར་སྒྱུབ་པའི་
དང་པོ་དེ་ཡིན། ཡོད་པ་དེ་དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཡོད་ཅེས། དམ་
བཅའ་མི་རིགས་པར་སྒྱུབ་པའི་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །གཞི་ལ་སྒྲོས་ཏེ་བསྐྱལ་
དོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དང་། དུས་དང་། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་
བསྐྱལ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡོད་དེ། རང་རེ་
ཆོལ་འོད་ཟེར་ཅན་གི་འཛིག་རྟེན་གི་ཁམས་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཤིན་དུ་ཐག་རིང་བའི་

དབང་གིས་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་བསྐྱལ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
 དུས་མ་འོངས་པ་ན་རི་ལྷོ་འགྱུར་བ་མི་ཤེས་པ་ལྷ་བྱ་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་
 འགའ་ཞིག་བསྐྱལ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡུལ་དུས་ཐག་ཉི་ཡང་དོ་བོ་སྤྱ་བའི་
 དབང་གིས་གཞི་འདིར་ལྷ་མའི་བར་སྤྱོད་པ་ལྷ་བྱ་དོ་བོའི་བྱང་པར་འགའ་
 ཞིག་བསྐྱལ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤང་རུང་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག

དང་པོ་ནི། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ། སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཆོན་ཉིད། གོ་བ་དང་སྐར་ན། བྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
 སུ་བརྟགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན། དེ་བྱོད་དེ་སྐབས་ལ་བྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྤང་རུང་བ། བྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་
 རུང་གི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེའི་འགའ་ལྷ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་། སྤང་རུང་གི་

འབྲེལ་སྒྲིལ་རྒྱ། བྱེད་བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མེ་མེད་ཀྱི་མཆན་མའི་རྒྱ་མཚོ་ར་ཆོས་ཅན།
 ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་མེ་མེད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ནི། ཞིང་མེད་པའི་བྲག་རྫོང་ཏུ་ཆོས་ཅན། ཞལ་པ་མེད་དེ། ཞིང་མེད་པའི་
 སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཞིང་མེད་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བྱམ་པ་ཆད་མས་
 མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ལྟ་
 བུ། བཞི་པ་ནི། ཏུ་བས་དབེན་པའི་ས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་
 མེད་དེ། ཏུ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏུ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགའ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་རུང་འགའ་
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགའ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་
 རུང་གི་འགའ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ལ། འགའ་བའི་
 རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འགའ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི། འགའ་
 བའི་བྱེད་བྱེད་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས། དང་པོ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་
 དང་འགའ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགའ་བའི་རང་བཞིན་
 དམིགས་པ། བྱེད་བྱེད་དང་འགའ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་
 དང་འགའ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་མཆན་གཞི་

རིམ་པ་ལྟར། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོ་
 ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ་ཞེས་པ་དང་། གང་
 འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དང་། ཁ་བའི་
 རེག་པ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དང་། གང་རེག་གི་དངོས་
 རྒྱུའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་གཞོན་པའི་
 དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རེ་རེ་ལ་ཡང་རིམ་པ་བཞེན་དུ་སྒྱུར་ཏེ་བཀོད་
 པའི་ཆེ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་
 འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞེན་ནི། རང་བཞེན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
 བུ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། བྱུང་བྱེད་དང་
 འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
 དམིགས་པ་དང་བཞེན་ཏེ། །མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞེན། དུ་བ་དག་སྒྱུར་བས་
 བྱུང་བར་གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་
 གནས་པ་མེད་དེ། གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ།
 ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་མེད་དེ། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་མཐུ་
 ཅན་མེད་དེ། དུ་བ་དག་སྒྱུར་བས་བྱུང་བར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་རེ་རེ་ལ་ཡང་རིམ་པ་བཞེན་དུ་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ།
 གསུམ་པ་ནི་འགལ་བའི་བྱུང་བུ་དམིགས་པ་བཞེན་ནི། རང་བཞེན་དང་འགལ་

བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་
 དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
 དམིགས་པ་བཞིའོ། །མཚན་གཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཅན་གྱི་མེ་སྟོབས་
 ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་
 ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དང་གང་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་
 གནས་པ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དང་། ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་
 མེད་དེ། ཞེས་པ་དང་། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་མེད་དེ།
 ཅན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་རེ་རེ་ལའང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ཏེ་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་ལྟ་བུའོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པ་བཞི་བསྟོན་ནས་བཅུ་དྲུག་
 ཏུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ཀྱང་སྤང་ངོ་། །དེ་དག་ལ་སྒྱུར་བ་བཀོད་ཅིང་སྒྲ་བཤད་
 པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་
 བྱ་བ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་
 པ་མེད་དེ། དེས་བྱ་བ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 སྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་
 པའི་རྟགས་སྒྱུར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེད་ཀྱི་དགག་བྱའི་
 ཆོས་སུ་བཀྱགས་པའི་དོན་དུ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་སོང་།

དེའི་རང་བཞིན་དུ་བསིལ་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་སོང་། དེ་དང་
འགལ་བར་ཆ་ཞིང་སྲེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་
དེ་སོང་། དེའི་རང་བཞིན་དུ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་
པོ་དེ་སོང་། བྱོད་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་རྟགས་
སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྒྲོར་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་
བྱུང་ན། དེ་འབྲེལ་སྒྲོར་བའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དུ་གང་
རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་སོང་བར་ཐལ། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་
གནས་པ་དེ། དེ་འབྲེལ་སྒྲོར་བའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པ་དེ། དེ་འབྲེལ་
སྒྲོར་བའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་རང་བཞིན་
དུ་བསིལ་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་སོང་བར་ཐལ། གང་རེག་རྒྱན་
ཆགས་སུ་གནས་པ་དང་བསིལ་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་གཉིས་རང་
བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་རེག་དང་བསིལ་རེག་གཉིས་
རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མ་བྱུང་ན། བསིལ་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དང་
འགལ་བར་ཆ་ཞིང་སྲེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་

དེ་སོང་བར་ཐལ། བསིལ་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན།
ཆ་ཞིང་སྒེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་
 པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་
 པོ་དེ་སོང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
 ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་དང་མེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ལྷ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་བ་དེ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་
གཞོན་པའི་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཞེད་པའི་རྟགས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་
བ་དེའི་རྟགས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྲབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་
གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་
མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྲབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་དེ། གང་རེག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་དེ་ལྷར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འགལ་དམིགས་
ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་པན་ཚུན་

སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། རྣམ་
མཁའ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་
ཆེ་རྟག་པ་ལྟ་བུ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་དེ་ལ་རྣམ་མཁའ་བྱས་སྟོང་དུ་
སྐབ་པར་བྱེད་པའི་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
རྟགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་དང་པན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་གང་ཞིག དེ་དེ་ལྟར་སྐབ་པའི་འགལ་དམིགས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱང་དང་། མི་
སྤང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱབ་པའདུང་ནི། མཚན་ཉིད་བཞག་པ་དེས་གོ་བར་
བྱུང་། །

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་དག་མདོ་བསྟན་བཅོས་གང་ལས་བཤད་
པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཆོད་བཟུང་
གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཆོད་མི་བཟུང་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་
སོགས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། མེད་ལ་མི་
འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་སོགས་དུ་མས་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་བཤད་ཅིང་། མ་རྫོས་པས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས། རྟེན་ལ་རག་
ལས་གང་དེ་སྟོང་བར་བཤད། ཅེས་སོགས་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐབ་ཀྱིས།
རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་

པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཆིགས་བྱེ་བྲག་ལ་སྟོས་ནས། །ཞེས་སོགས་
དུ་མས་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པའི་བྱིར།

འཕྲོས་དོན་དངོས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་རྟགས།

འཕྲོས་དོན་དངོས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་
ཅ་མ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། བྱས་པ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱའི་མི་རྟག་པ་དེ་ཅུང་ཟད་སྐྱོག་གྱུར་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་ཅུས་པའི་
བྱིར། བྱེ་མ་དེར་ཐལ། སྐྱ་མངོན་གྱུར་དང་། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཅུང་
ཟད་སྐྱོག་གྱུར་ཡིན་གྱང་། དེ་སོ་སྐྱེས་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མས་
ངེས་ཅུས་པའི་བྱིར། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། དབྱེད་གསུམ་
ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་
ལས། མངོན་མཐོང་ངེས་ལེགས་འབྱུང་པར་སྟོན་པའི་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་
གསུང་དེ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།

ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་བྱ་དེ་ལྟར་མི་བསྐྱབ་བ་དེ། ཚུར་མཐོང་
 གིས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བས། དབྱུང་གསུམ་ཀྱིས་དག་
 པའི་ལུང་གིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་གནས་
 གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྐྱབ་བ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་མི་
 འཇུག་པས། དབྱུང་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར།
 དབྱུང་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཀྱི་
 མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་མས་མི་གཞོད་ཅིང་
 དེས་འབྱུང་བ་དང་། ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་
 མས་མི་གཞོད་ཅིང་དེས་འབྱུང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་
 ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་མི་གཞོད་ཅིང་དེས་འབྱུང་བ་དང་། རང་ཆིག་
 དངོས་ལྷགས་དང་ཁས་སྦངས་སྔ་བྱི་འགལ་བའི་གཞོད་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་
 བྱེད་པའི་བྱིར། གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་
 དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རི་བོང་ཅན་སྒྲ་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་
 ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་

བཟུང་བྱུང་འགོ་རྒྱ་དེ་བཟང་དང་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་སློབ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དགག་རྟགས་དང་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་དང་།
འབྲས་རང་གང་རུང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སོགས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
བྱས་པ་དེ་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་། སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་བྱས་པ་ཆོས་ཙན། སྐྱ་སྐྱད་
ཅིག་མར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཅིག་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལ་བྱས་པ་ཆོས་ཙན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་མཆོན་བྱ་
ཞིག་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཆོས་ཙན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བྱོད་

དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་
 ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་བྱོད་ཀྱི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པ་ཞིག་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། མཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་དེ་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་
 འཛོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། ཅོ་ལ་བྱུང་དེ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་
 བྱེད་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་།
 བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅོ་ལ་བྱུང་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གང་ཞིག བྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། བྱོད་ཡིན་པས་
 མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་
 དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
 ཞིག བྱོད་མི་རྟག་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། སྒྲ་གྲོལ་བྱེ་
 གྲོལ་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པས་སྒྲར་ཀྱི་དེར་འདུས་སོ། །

རྟགས་ལྟར་སྒྲར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྟགས་ལྟར་སྒྲར་བཤད་པ་ལ། སྒྲིར་རྟགས་ལྟར་སྒྲར་གི་
 མཆོན་ཉིད་མེད་དེ། གཞི་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་
 མཆེན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་བའི་གཏན་
 ཆིགས། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆིགས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱོང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག། བྱོང་
 ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དེ།
 བྱོང་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་མཆེན་ཉིད། བྱོང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་
 པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག། བྱོང་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པར་བྱེད་
 པའི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དེ། བྱོང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་
 པར་བྱེད་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་མཆེན་ཉིད། མཆེན་གཞི་ནི། སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ལྟ་བུ།
 སྐྱིར་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རོ་བོའི་སློན་ས་
 དབྱེ་བ། སྐབས་ཚུལ་ཀྱི་སློན་ས་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ།
 གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་འགལ་རྟགས་གསུམ་ཡོད་པའི་
 བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་སྐབས་པའི་འགལ་
 རྟགས། ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐབས་པའི་འགལ་རྟགས། ཆོས་ཅན་ཀྱི་རོ་བོ་སྐབས་
 པའི་འགལ་རྟགས། ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐབས་པའི་འགལ་རྟགས་དང་བཞི་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱོན་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག བྱོན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་རྣམས་མར་ཡང་མ་ངེས། བྱོན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ། བྱོན་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐབ་པ་སོགས་ལ་སྒྱུར། དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་དབྱེ་
 བ་གཉིད་ཡོད་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཀོད་པའི་ཆེ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཚོལ་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྟག་ལྟོས་ཀྱི་མ་ངེས་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དོར་
 གྱེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཚོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 དང་། ཆགས་བྲལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དོར་གྱེས་བྱ་པ་རོལ་
 པོ་ཚོས་ཅན། ཆགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་དག་
 སྐྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པར་དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐབ་
 ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སོགས་ལ་ཡང་སྒྲུབ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆེགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བསྐྱུ་ན་དགྲུང་འདུ་སྟེ། གསུམ་ཆེན་
 གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་
 བྱང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་རྩ་
 ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་
 པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ།
 གསུམ་ཆེན་གཉིས་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
 མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟན་ནས་མ་གྲུབ་པ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟན་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ།
 དང་པོ་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རི་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
 གང་བག་གི་ངོར་རི་བའི་སྐྱ་དབྱངས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་

བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འག་ཟ་ཆད་མས་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏྲགས་དེ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་ཆོན་གསུམ་པ་
 བེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། དེ་སྐབ་ཀྱི་གཞི་ཏྲགས་ཐ་དད་
 མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 མི་ཏྲག་སྟེ། མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏྲགས་དེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་
 བེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཡིན་ཏེ། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་
 ཏྲགས་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏྲགས་དེ་ལྟ་བུའོ། །

སྐབ་ངག་ཡང་དག

འཕྲོས་དོན་ཏྲགས་སྒྲུར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྐབ་ངག་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས། སྐབ་ངག་ཡང་དག་དང་། སྐབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། འབྲས་བུའི་སྐབ་ངག་ རང་བཞིན་གྱི་སྐབ་ངག་ མ་དམིགས་པའི་སྐབ་
 ངག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཏྲགས་སྒྲུར་འགོད་པ་དང་། དེ་སྐབ་པའི་
 སྐབ་ངག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་མཆོན་ན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་
 ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད། གཉིས་པ་ལ་
 གཉིས། ཆོས་མཐུན་སྒྲུར་གྱི་སྐབ་ངག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲུར་གྱི་སྐབ་

ངག་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། ཚང་
མང་བཞིན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད། གཉིས་
པ་ནི། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ཚུ་སྤང་བཞིན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་
ལ་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད་དོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱབ་ངག་
ལ་གཉིས། རྟགས་སྒྱུར་འགོད་པ་དང་། སྐྱབ་ངག་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
མཚོན་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་
སྐྱབ་ངག་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུ་མ་
པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད། གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པ་མ་
ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད་དོ། །

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་སྐྱབ་ངག་ལ། རྟགས་སྒྱུར་འགོད་པ་དང་།
སྐྱབ་ངག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚོན་ན། ཤིང་མེད་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་
ཅན། འཁ་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་
སྐྱབ་ངག་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིང་མེད་ན་འཁ་པ་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་
ན། ཤིང་མེད་པའི་ཐང་བཞིན། ཤིང་མེད་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཡང་ཤིང་མེད་

དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད། གཉིས་པ་ནི། འ་བ་ཡོད་ན་ཤིང་ཡོད་པས་བྲལ།
 དཔེར་ན་ནགས་ཚལ་བཞིན། ཤིང་མེད་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཤིང་མེད་དོ་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ་འགོད་དོ། །སྒྲིབ་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ལྟག་ཆད་མེད་
 པར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐབ་ངག་ནམས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་བྲལ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་ལྟོག་བྲལ་ཤུགས་ལ་
 འཕེན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐབ་ངག་ནམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་
 ཆོས་དང་ལྟོག་བྲལ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་རྗེས་བྲལ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་བྲལ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་ལྟོག་བྲལ་ཤུགས་ལ་
 འཕེན་པའི་སྐབ་ངག་གི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། བྲས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ།
 དཔེར་ན་བྲམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྲས་སོ་ཞེས་པའི་སྐབ་ངག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བྲས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ་ཅེས་པའི་རྗེས་བྲལ་དངོས་
 སུ་བརྗོད་ནས་ལྟོག་བྲལ་ཤུགས་ལ་འཕེན། སྐྱ་ཡང་བྲས་ཞེས་པས་ཕྱོགས་
 ཆོས་དངོས་སུ་བརྗོད། དཔེར་ན་བྲམ་པ་བཞིན་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་དངོས་
 སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྟོག་བྲལ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་རྗེས་
 བྲལ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་སྐབ་ངག་གི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། རྟག་ན་མ་བྲས་
 པས་བྲལ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྲས་ཞེས་
 པའི་སྐབ་ངག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྟག་ན་མ་བྲས་པས་

ཁྱབ་ཅེས་པས་ལྷོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བཟོད་ནས་ཟེས་ཁྱབ་ཤུགས་ལ་འཕེན།
 སྒྲིའི་བྱས་ཞེས་པས་སྟོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བཟོད། དཔེར་ན། འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲིམ་ནི་ཟེས་ཁྱབ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དང་།
 ཕྱི་མ་ནི་ལྷོག་ཁྱབ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་ལ། སྟོགས་ཆོས་སྟོན་
 འགྲོ་ཅན་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྒྲིཡང་བྱས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ།
 དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱབ་ངག་ཉྱར་སྒྲིའ།

གཉིས་པ་སྐྱབ་ངག་ཉྱར་སྒྲིའ་དེ་ལ་ནམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། སྒྲིའི་ཕྱི་སྐྱབ་ངག་གསུམ།
 སྒྲིའི་ཕྱི་སྐྱབ་ངག་གསུམ། རོན་སྟོན་ཕྱི་སྐྱབ་ངག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 འགལ་མ་ངེས་མ་བྱུང་པའི་སྐྱབ་ངག་ཉྱར་སྒྲིའ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོ་
 སོའི་མཆན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་ན་དངོས་མེད་ཡིན་
 པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲིཡང་བྱས་ཞེས་
 པའི་སྐྱབ་ངག་ཉྱར་སྒྲིའ་དང་པོ་དང་། ཞེས་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ།
 དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲིཡང་ཞེས་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་ཉྱར་སྒྲིའ་པ་
 དང་། མིག་ཞེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་

ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་
 བར་འཇོག་པའི་བྱིར། སྒོ་སྒྱུར་ཅན་ཀྱི་སྐབ་ངག་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྐྱ་
 རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི། བྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི། གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐབ་ངག་
 ལྟར་སྒྲུང་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། སོ་སོའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། རིམ་པ་
 བཞིན་དུ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་
 ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་བཞོད་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་
 བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐབ་ངག་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་པས་བཞོད་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་།
 དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐབ་ངག་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་
 དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་
 བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་
 བར་འཇོག་པའི་བྱིར། དོན་སྒྱུར་ཅན་ཀྱི་སྐབ་ངག་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆད་
 པའི། ལྟག་པའི། ཆད་ལྟག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྐབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་དང་གསུམ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། སོ་སོའི་མཆན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་ན་
 མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐབ་ངག་ལྟ་བུ་དང་པོ་
 དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས། དེའི་
 བྱིར་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་ཏེ། བྱས་པའི་བྱིར།

དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་སྒྲིབ་སྒྲ་
མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པར་འཛོག་པའི་སྒྲིབ།

ཁ་ཅིག དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་རི་བོང་རྩ་མེད་པར་སྒྲིབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། མེད་དེ།
ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག སྒྲིབ་བ་དེའི་
རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་བྱལ་པའི་སྒྲིབ། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཆད་མས་མ་
དམིགས་པ་དེ། སྒྲིབ་བ་དེའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། སྒྲིབ་
བ་དེའི་སྒྲིགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྒྲིབ།

ཁོ་ན་རེ། དུ་བ་ཡོད་པ་དེ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་
འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།
འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་
ཡོད་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ།
དེ་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་པས་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་

རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆིག་
 ཟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ཏུ་བ་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆིག་ཟེན་གྱི་རྟགས་
 ཡིན་ཀྱང་། དོན་ལ། མེ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ཏུ་བ་དེ་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་རྟགས་སུ་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་བའི་ཆིག་གི་ཟེན་ཆོད་ལ། མེ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 དང་། ཏུ་བ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་སོང་ཡང་། དོན་ལ། མེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་།
 ཏུ་བ་རྟགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། འདི་དང་སྤྲ་མ་གཉིས་ལ་ཡོད་
 འགོད་ཡིན་འགོད་ཀྱི་བྱད་པར་མ་གཏོགས་སྐབ་ཚུལ་ཁོག་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་
 པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དེ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཏུ་བ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག། ཁ་
 ཅིག་འདོད་གསུངས་ཀྱང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་
 གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དེ་འདུས་
 མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་
 འབྲེལ་པ་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་དང་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་གོང་ཏུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་

དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱལ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་
 འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 སོང་བའི་ཆ་དེ་རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཞག་པའི་ཆ་དེ་རྟག་པའི་བཏགས་ཅམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཆ་དེ་མིང་དང་བཅས་རྣམ་
 པར་བཞག་ཅམ་ཡིན་གྱིས། སྒྲིའི་དངོས་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲི་ནི་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་ཁྱལ། འདོད་ན། རྟག་པ་

མིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤུགས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག མ་བྱུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་
 མ་དེ་དེ་འབྲའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་མ་
 ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གང་རུང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་
 ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྱུར་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྱུར་བའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་བྱེད། ཁ་ཅིག དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་རང་གང་རུང་གི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། འབྲེལ་རང་གང་རུང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། ཚེས་བྱུང་དེ་རང་
 བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། བྱེད་ཀྱི་དེ་རྒྱ་བྱམ་རང་གི་རྒྱ་ལས་
 སྐྱེས་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་རྟགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། དེ་འབྲེལ་རྟགས་
 ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ།
 ཕྱིར་ཚེས་བྱུང་དེ་འབྲེལ་རྟགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁས་ལེན་ན། དེ་རྟགས་གསུམ་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འང་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་དོ། །འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟགས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་སྒྲུང་རུང་གི་འགལ་ལྷོད་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཞོད་པའི་ཆོ། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ལྷོད་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་

སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་
འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱ་མ་
པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དངོས་པོ་བདེན་མེད་ཏུ་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་
འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྩེ་བཙུན་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་འདི་ནི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་
རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་ཏུ་འདོད་ན། མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་ན། བྱིད་དེ་
སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱིད་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་
ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན་བཀག་ཟིན་ཅིང་། གཞན་ཡང་

དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
 པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
 གཞི་མ་ཐུན་པ་སྤིང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་
 ལྡན་གྱི་ལའི་སྟོང་དུ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ལ་གཙུག་པོར་ཤེས་འདོད་
 རྟགས་པའི་རྟོག་པའི་དོར་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་པས། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཐིགས་དར་ཤིག་ལས། མེ་ལ་
 གཙུག་པོར་ཤེས་འདོད་རྟགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྟོང་བ་བཀོད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་
 གྱི་སྐྱབ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ།
 སྐྱབ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པས་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་ནང་ཆོན་འབྲས་རྟགས་སུ་
 འགྱུར་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དུ་བ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུ་ལྡན་གྱི་ལའི་སྟོང་དུ་གང་རེག་གིས་སྟོང་
 ཚུལ་ལ་གཙུག་པོར་ཤེས་འདོད་རྟགས་པའི་རྟོག་པའི་དོར་དགག་རྟགས་ཡང་

དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བེད་ན་མ་བྱུག་མ་སྐྱབ་ན་དེར་ཐལ། རིགས་ཐིགས་དར་
 རིག་ལས། གང་རིག་གིས་སྒྲིང་ཚུལ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་
 སྤྱིར་གྲོལ་དང་། གྲོལ་བའི་བསམ་པ་ལ་སྒྲོལ་ནས་མེ་ཡོད་པ་བཞོད་ཚུལ་
 ཅེ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆེ་དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དགག་ཉགས་སུ་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བྱུག་སྤྱི། དེའི་ཆེ་ཞེས་པས་དུ་བ་དེ་གྲོལ་བའི་ཤེས་
 འདོད་ལ་བསྒྲོལ་ནས་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པར་
 བསྟན་པའི་སྤྱིར་བྱུག་

ཁ་ཅིག་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དགག་པ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེད་ན་མ་བྱུག་མ་སྐྱབ་ན་དེར་ཐལ།
 དེ་སྐབ་ཀྱི་སྒྲིང་རུང་གི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
 དགག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བྱུག་ དེར་ཐལ། སྒྲིང་རུང་གི་འབྲེལ་ལྷའི་རྒྱ་མ་
 དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་འབྲེལ་ལྷའི་བྱུག་སྤྱི།
 རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་བཞི་པོ་གང་རུང་
 ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བྱུག་ དེར་ཐལ། མེ་མེད་པ་དེ། མེ་མེད་ཀྱི་
 མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིང་རུང་གི་འབྲེལ་
 ལྷའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། ཤིང་མེད་པ་དེ། ཤིང་ཚད་

མས་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་དུ་ཤ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྤང་
 རུང་གི་འབྲེལ་སྒྲིའི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བུམ་པ་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་
 སུ་བུམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྤང་རུང་གི་འབྲེལ་སྒྲིའི་རང་བཞིན་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཏུ་བ་མེད་པ་དེ། ཏུ་བས་དབེན་པའི་
 ཅིག་སྒྲོར་ན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དེའི་དངོས་
 འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། རྟགས་དེ་དག་དགག་པར་
 འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་
 ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི།
 དགག་པ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་
 དགོས་པ་དང་། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དགག་རྟགས་
 དང་སྐྱབ་རྟགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་བ་ཤད་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲབ་སྟེ།
 དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེ་བདུན་རྒྱན་

ལས། གཏན་ཚིགས་དེ་དག་ནི། དགག་བྱ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 སོགས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་
 རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ནི་
 རྟགས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་གཙུ་ཆེ་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འཛོག་
 པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་
 འགལ། མ་ངས། མ་བྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་
 ཀྱི་འགལ་མ་ངས་མ་བྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་བེར་ན་མ་
 བྱབ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཞི་བྱབ་ན། དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བྱབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཀ་བུམ་གཉིས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀ་བུམ་
 གཉིས་པོ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་རམ། ཞེས་བྱ་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཞེས་བྱ་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཡིན་ཏེ། ཀ་བུམ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདི། ཀ་བུམ་གཉིས་

རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྟགས་སྒྲིབ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
གཏན་ཆིགས་དེ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་ཡོད་
པར་ཐལ། སྒྲུབ་དག་དེ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་དག་གསུམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ།

ཁ་ཅིག བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་ཅེས་པའི་དག་འདི་རྗེས་བྱབ་སྟོན་
འགོ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ། དཔེར་ན།
བུམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་འདི། རྗེས་བྱབ་སྟོན་འགོ་ཅན་གྱི་
སྐྱབ་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བེད་ན་མ་བྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱི་རྗེས་
བྱབ་སྟོན་འགོ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་རྗེས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདིའི་བྱེད་པར་ནི་ཚུལ་
གསུམ་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་བཞག་པར་བྱའོ། །

རྟགས་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ།

དེ་ལྟར་རྟགས་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་
ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་
ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་མེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དཔེར་
མཛད་ནས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
སྒྲ་བྲས་ཤིང་། བྲས་པ་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དཔེར་བྲས་
ནས། སྒྱིར་འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅིང་། བྲད་པར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་
པོ་མི་རྟག་པ་དང་། སྒྲུག་བསྐལ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏུ་ཤེས་པ་སོགས་
ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ལས། མི་སྣང་བ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འག་
ཟ་བསྐལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་ཟ་ཡོད་
ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས། མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པ་དཔེར་བྲས་
ནས་སྒྲེས་བྱ་བ་རོལ་པོའི་སྒྱུན་ཡོན་བསྐལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
སྒྲེས་བྱ་དེ་ལ་སྒྱུན་འདི་ཡོད། ཡོན་ཏན་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཐག་ཚད་ཀྱི་དམ་
བཅའ་བྱ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་རྒྱང་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྲམ་

པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་ན། དེར་བྱམ་པ་
 མེད་པར་གོ་བ་དཔེར་བྱས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་
 ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། བྱང་པོ་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་སྒྲིལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་གི་གཅིག་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་གི་དུ་
 མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་སྒྲིལ་བྱེད་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་
 སྐབས་སུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་
 གྲུབ་པ་དེ། བྱང་པོ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་སྒྲིལ་བྱེད་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། རྗེའི་ལེགས་བཤམ་སྦྱང་པོ་ལས། ལུགས་འདིའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་
 རྟགས་ནི་འགའ་རུང་མ་གཏོགས་པ་འབྲེལ་སྒྲིལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་ལྟར་གཤེགས་པ་དང་། ལབ་སྤྲས་མཇུག་བ་

ལས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་ཉག་ས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་
 པ་ནི་དབུ་མ་རྒྱན་ལས་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་
 ཐུན་བསྐྱལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉག་ས་འདི་རྒྱན་
 ལས་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འོ་ན།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་
 པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རགས་པར་འདོད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ལ། སེམས་ཙམ་ལ། མདོ་སྡེ་ལ། གྲེ་བྲག་
 སྒྲ་བ་བཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་འཛིག་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་
 དོན་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གང་
 ཟག་དེ་རང་གི་སྤང་པོའི་རྒྱན་དང་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཡོད་དུ་
 བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྤང་པོ་ལ་པར་དབང་བསྐྱུར་བ་པོའི་རྗེ་བོ་
 ལྟ་བུ་དང་། སྤང་པོ་དེ་ལ་ཚུར་དབང་བསྐྱུར་བྱའི་ཁོལ་པོ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱ་བར་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེས་ངེ་ལྟར་གཟུང་
 བ་ལྟར་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱིས་སྟོང་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་འཛིན་
 པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་རྗེའི་བྱང་པེས་རྣམ་འབྱེད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་ཐུན་སོགས་དུ་མས་བཤད་དོ། །དེས་ན་གང་ཟག་
 གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་

འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྤྱེས་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤོང་རྒྱས་པ་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྤྱེས་དེ་འདྲའི་
བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་རྒྱས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་
པས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ནི་མཆོན་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་པོ་
ཆོས་གྲགས་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་
འཆོ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ན་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་ལ། འདིར་བསྐྱུ་ན་སྐྱོར་བ་
དང་དཔེ་ཅམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་སྐྱབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་བཞག་ཏུ་ཡང་ཡོད་དེ། འཁོར་
བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་གཞི་བདག་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྒྲུངས་པའི་ཆ་
དེ་ལ་ཐར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐ་མལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
སྐྱང་པོ་འདི་ཆོས་ཅན་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་རང་གི་རིགས་རྒྱན་མ་ལུས་པ་
ཟད་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱུ་རི་རིགས་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་
བྱིར། དཔེར་ན། གང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གང་རེག་ལ་གཞོད་བྱེད་
སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་བཞིན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་རྩད་

ནས་སྒྲོང་རྒྱས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དེ་དེ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། སྒྲོང་བས་ཐུན་པའི་རྒྱ་བད་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་
སྐབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྒྲོངས་བྱ་མ་ལུས་པ་བད་པར་སྒྲོངས་པ་དང་ལྡན་
ཅིག་ཆོགས་པའི་རི་ལྷ་རི་སྟེད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་ལ་ཀྱན་
མཐུན་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་རྒྱུན་ལ་གཞོན་བྱ་མཐར་དག་བད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་
ཆོགས་པའི་རིགས་ཡོད་དེ། རང་གིས་གཞོན་བྱ་མཐར་དག་ལ་གཞོན་བྱེད་
ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་སྒྲོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་
པར་གཞོན་པའི་གཞི་དེའི་གཞོན་བྱ་གྲང་རིག་གི་རིགས་མཐར་དག་བད་པ་
མཐོང་བ་བཞིན། དེར་མ་བད་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་། རི་ལྷ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་གོམས་པ་རབ་
ཀྱི་མཐར་ཐུན་པར་གྱུར་བ་ནི་ཀྱན་མཐུན་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

ནམ་འགྲེལ་ལས། སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། ཞེས་པ་དང་། ཚད་
མའི་དེ་ཉིད་ལས། སློང་དང་བཅེ་བ་ལ་སོགས་དང་། འདི་དག་རི་སྟེང་བཤུང་
ཆོས་ལྡན། །དེ་དག་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ། །འོད་གསལ་ཀྱན་མཁུན་ཉིད་
འབྱུང་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་
གང་ལས་འཕྲོས་པ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་སློབ་ཅམ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་བཤུང་པ། རྗེས་བྲབ་བཤུང་པ།
ཕྱོགས་བྲབ་བཤུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་བཤུང་པ། བྲབ་པའི་སྟོང་གཞི་གོ་དོན་ནམ་གངས་དང་
བཅས་པ་བཤུང་པ། ཕྱོགས་ཆོས་བཤུང་པ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་
གཟུང་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་གཟུང་
བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཚོད་གཞིར་གཟུང་བའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་

ཆོས་ཀྱི་ཚོད་གཞིར་གཟུང་བའི་སྒྱུ་དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྒྲེ། བྱས་
 པ་ཡིན་པའི་སྒྱུ་དེ། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོད་གཞིར་སོང་བའི་
 སྒྱུ་དེ། གོང་དུ་འདོད་ན། སྐྱ་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། སྐྱ་ཉག་པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་ཀྱི་གང་
 ཟག་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྱུ་མེད་
 ཡིན་པའི་སྒྱུ་དེ། ཉག་ས་སོང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་ཉག་པ་ཚད་མས་ངེས་
 དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་སྒྱུ་དེ། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུ་དེ།
 གཞན་ཡང་། རི་བོང་དུ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་དུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་སྒྱུ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དཔག་
 གཞིར་གཟུང་བའི་སྒྱུ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོད་གཞི་
 ཡིན་པའི་སྒྱུ་དེ། མ་སྐྱབ་ན། རི་བོང་དུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཡོད་པར་སྐྱབ་
 པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོད་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན། སྒྱུ་མེད་ཡོད་ན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས་བྱུང་བེད་ན། སྐྱའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 སྒྱུ་མེད་ཡོད་པའི་སྒྱུ་དེ། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། སྐྱ་མི་ཉག་པ་ལ་

ཞེས་འདོད་ལྷགས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞི་
 ཏགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཅན་གཏན་ཆིགས་དངོས་གྱུར་ནི། ཞེས་བྱེད་ཉིད་དུ་
 མ་གྲུབ་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུ་སྟེ། ཆོས་ཅན། ཞེས་པས་ཅོད་
 གཞི་དེ་བསྟན། གཏན་ཆིགས་དངོས་གྱུར་ནི་ཞེས་པས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཅོད་
 གཞི་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏགས་སུ་སོང་བ་བསྟན། ཞེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཕྱིར།
 ཞེས་པས་དེ་ལྟར་སོང་བ་དེའི་ཆེ་གཞི་ཏགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་པས། ཏགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེས་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱེ་ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་གཟུང་
 བ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཞི་ལ་སྦྱར་ན། ཁྱོད་
 བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐབ་བྱེ་ཆོས་ཀྱི་
 དཔག་གཞིར་གཟུང་བ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས་མི་རྟག་
 པ་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་གང་ཟག་སྲིད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
 པར་དམིགས་པ་དེ། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་
 བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་དཔག་
གཞི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོད་གཞི་གསུམ་དོན་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་བྱབ་པའི་ལྟོས་གཞི་རྣམ་གངས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པའི་ལྟོས་གཞི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་བཤད་པ་དང་། བྱབ་
པའི་ལྟོས་གཞིའི་རྣམ་གངས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་བཤད་
པའོ།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་བའི་ཚེས་དེ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ཚེས་ཅན།
ཏྲག་པ་ཁོ་ནར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་བའི་ཚེས་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་
གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་
ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་བའི་ཚེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱབ་ཟེར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་ཚེས་
ཅན། བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་སུ་
གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱེ་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱེ་ཚེས་གང་ཞིག མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་བསྐྱབས་པས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་
དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར།

རང་ཤུགས་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེ་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་
ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་མི་རྟག་པ་ལྟ་
བུ། གཉིས་པ་ནི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ཁྲབ་པའི་ལྟོས་གཞིའི་མཐུན་སྟེགས་དང་མི་མཐུན་སྟེགས་
བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཚེས་དང་ངོ་བོ་མཐུན་པར་སྐྱབ་
ཚུལ་དུ་གནས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་གནས་
པ་མ་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་
ལ་ཞེས་བྱ་ཚེས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་མ་ཐུན་པར་སྐྱབ་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་ངོ་བོ་མ་ཐུན་པར་སྐྱབ་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་ངོ་བོ་མ་ཐུན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་
 དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྐྱི་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མི་གནས་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲུག་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་རྟག་སྟེ་ཞེས་འགོད་པ་གང་ཞིག །ཤེས་བྱ་
 རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་སྟེ་མ་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་སྟེ་མ་དེའི་བྱིར། རྟགས་གསལ་སྤོ། །

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པས་འབྲུག་
 ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤང་པོ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤང་པོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན།
 མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྟོགས་

ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པར། གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མི་མཐུན་
 རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཐུབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མི་མཐུན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འགལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ན་སྒྲོན་མེད་དེ། འགལ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ཁོ་རང་མིན་པའམ། ཡང་ན་འགལ་
 རྒྱུ་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་
 མཐུན་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་གི་རྒྱུ་མཐུན་
 རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་བྱེད་པ་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་
 འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མི་མཐུན་རྟོགས་ཡོད་པར་ཐལ། མི་མཐུན་དཔེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་
 དཔེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུབ་བྱས་པར། འོ་ན། དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་
 གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་དེས། ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྒྲུབ་དག་
 ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་དེ་མི་མཐུན་དཔེ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཐུབ། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། དེ་མཐུན་དཔེ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཐུན་དཔེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཤེས་བྱར་
 སྐབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་ཤེས་
 བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཡང་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་
 རུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐབ་ངག་གི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
 དཔེར་འཛིན་རྒྱ་དང་། དཔེ་དངོས་ལ་བྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དོ། །

རང་ལུགས་ནི། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྒྲོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་མེད་པ་དེ།
 དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡིན་འགོད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡོད་འགོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད།
 གཞི་ལ་སྐར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་
 མཐུན་སྒྲོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ དེ་ལྟར་
 མེད་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་མི་རྟག་པ་མ་
 ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྒྲོགས་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 མཐུན་སྒྲོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་མ་བྱལ་སྟེ། བམ་མཁའ་དེ་སྐྱ་རྟག་
 པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་སྒྲོགས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྒྲོགས་

ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་དུ་མེད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་དང་རྟག་པར་ཆོས་མི་
མཐུན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁའ་རྟག་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་
མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་མཁའ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་རིགས་པ་
དེས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་
ལ། མེད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས། གཞན་པ་མི་མཐུན་སྟོགས། འགལ་ཆེ་མི་
མཐུན་སྟོགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རི་བོང་རྩ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་
བྱ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྟག་པ་ལྟ་བུ།

སྟོགས་ཆོས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྟོགས་ཆོས་བཤད་པ་དངོས་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་བཤད་
པ། མཆོན་གཞི་ངོས་གཟུང་ནས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད། གཞི་ལ་སྒྱུར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་
ངེས་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་རིགས་པ་སྒྲོ་ར།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། བྱས་པ་ལྷ་བྲ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་
 བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་
 ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་དུ་གཟུང་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་
 གཟུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
 པའི་སྒྲོར་བའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་
 མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་
 བབས་པའི་བྱིར་རྒྱལ་ཡང་དག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་

བ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་
 ཞེས་པའི་ཆིག་བྱར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆང་། ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་
 ཡང་ཆང་། ཆད་མས་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆང་བའི་བྱིད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་
 འགོད་ཡིན། སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་ཡིན། སྐྱ་ཁྱོད་ཡིན་སྐྱ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
 ཡང་ཁྱོད་ཡིན་པའི་བྱིད། བྱབ་སྟེ། འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་དོན་ཡིན་
 འགོད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྲོ་བྱུ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 རྟགས་དེ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད། ཡོད་འགོད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་དུ་འགྲོ་
 བྱུ་དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་དེ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིད། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
 བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཆང་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དོན་ལ་སྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཡང་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིད། བྱབ་སྟེ། དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེས་དེ་སྐྱབ་
 གྱི་དོན་ལ་སྟོས་ཏེ་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་
 གྲུབ་པ་སོགས་སེལ་བའི་བྱིད། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཇི་ཏ་རིས།

ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་པ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་ཡོད་པ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཆིག་གིས་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ཏེ་ཞེས་པ་
དང་། འཐད་ལྡན་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་པ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཆིག་གིས་ནི་
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བར་བྱ་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མ་
གྲུབ་པ་སེལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་
ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཆང་བར་
ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སོགས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དོན་
དང་། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་སེལ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་ལ་བ་ལྟས། ཁོ་ན་ཞེས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་
པ་སེལ་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། ཉིད་ཅེས་སྒྲོས་པས་ནི་
ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་དག་སེལ་ཏེ། དཔེར་ན།
མཆན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ནས་ཉལ་བས་སྒྲོན་ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཆུ་ལ་

དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
གང་ཞིག་སྐྱ་བྱོན་ཡིན། སྐྱ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་བྱོན་ཡིན། སྐྱ་ཡིན་ན་བྱོན་
ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་
ཅན། བྱོན་ལ་དེའི་ཆིག་བྱུར་གྱི་ཆད་མས་ངས་ཞེས་པའི་དོན་ཆང་བར་ཐལ།
བྱོན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཡང་དག་
དེས་སྐྱ་བྱོན་དུ་ཆད་མས་ངས་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆིག་བྱུར་གྱི་ཆད་མས་ངས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་འདྲའི་
ཕྱིར་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་ཆད་མས་ངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆད་མ་སྐྱི་
སྟོག་ནས་ངས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་ཅོད་པ་སྤྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོགས་
ཆོས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
བྱུང་། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་དང་། མ་ངས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་རུང་ཡིན་

ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་སྐྱོད་ཡིན། སྐྱོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱོད་ཡིན། སྐྱོད་ཡིན་ན་སྐྱོད་
 ཡིན་པས་བྱུང་ན། སྐྱོད་སྐྱོད་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་
 ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངས་
 དགོས་པར་ཐལ། སྐྱོད་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་དོན་ཡིན་འགོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚེ། སྐྱོད་
 སྐྱོད་ཡིན། སྐྱོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱོད་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་བེར་
 ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན་མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སྐྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཚོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། སྐྱོད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱོད་ལ་
 དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཚིག་ཟུར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེས། དེ་སྐབ་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་རྣམས་གཙོད་པ་གང་ཞིག་ སྐྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོས་
 ཏེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྐྱོད་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་བྲལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྗེས་བྲལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད་བཤད་པ། མཆན་གཞི་ངོས་གཟུང་ནས་སྐབ་བྱེད་འགོད་པ། ཚུད་པ་སྒྲིང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་བྲལ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཞི་ལ་སྐྱར་ན། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་བྲལ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་བྲས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ཡང་སྒྲུབ།

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི་བྲས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྲས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་བྲལ་ཡིན་ཏེ། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེའི་ཆོག་བྱར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆང་། ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་ཆང་། ཆད་མས་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆང་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཡོད་ཀྱིས། དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པའི་བྱིར། བྲས་སྟེ། དེའི་ཆོག་བྱར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་དེ།

རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འགལ་
 བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འགྲོ་བར་མ་གྲུབ་པར་གོ་བའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འདིར་ཡོད་པ་
 སློས་པས་ནི་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་ཉིད་ཅེས་པའི་
 དོན་ཆང་བར་ཐལ། བྱོད་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་
 པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག་ བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་ཉིད་ཅེས་པ་དེ། གཞལ་བྱ་
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
 ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་དུ་དོགས་པ་འབྱུང་
 བ་དེ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
 གིས། ཉིད་སློས་པས་ནི་ཐུན་མོང་གི་ངེས་པ་ཉིད་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མིན་གྱི། འོ་ན་ཅི། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དེའི་
 ཆིག་བྱར་གྱི་ཆད་མས་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་ཆང་བར་ཐལ། བྱོད་བྱས་པའི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབ་པའི་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག་ བྱོད་
 དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རིགས་གང་ཡང་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ངེས་པ་ཞེས་པ་དེ། ངག་སྟོན་བ་
 གུན་མཁའ་བྱེད་པ་སྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དོར་སྐྱེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་གུན་
 མཁའ་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་དེ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པ་དོགས་པ་འབྱུང་བ་དེ་
 བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས།
 ངེས་པའི་ཆོག་གིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བའི་མ་ངེས་པ་ཉིད་
 བསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་
 བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་
 བ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ན།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེད་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་
 མི་མ་ཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པར་ཚད་
 མས་ངེས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྟོགས་མི་རྟག་པའི་རིགས་
 ལ་ཡང་བྱོད་ཡོད། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་རྟག་པའི་རིགས་ལ་ཡང་བྱོད་ཡོད་པར་

སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ལྟོ་ཡང་དག་གིས་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། ཁྱོད་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་
 རོན་མ་ཚད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཞེས་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་
 སྤྱོད་ཀྱི་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ལ་ཞེས་བྱ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་རེ་ཞིག་མ་ཁྲབ་པའལ། རོན་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་འདོད་བྱས་པ་ལ། དེ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་བྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་
 སྤྱོད་ཀྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་
 སྤྱོད་ཀྱི་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་རོན་ནི། ཞེས་བྱ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་མི་རྟག་པའི་རིགས་འཛོག་རྒྱ་ཡོད་པའི་རོན་ཡིན་གྱི།
 ཞེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རོན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 ཚད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེའི་ཆོག་བྱར་གྱི་ཁོ་
 བའི་སྐྱས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་ཁྲབ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་མ་གཏོགས་
 མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་མེད་དགོས་པར་སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་

མ་ཐུན་སྟོགས་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟག་པ་
དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་སྐབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་སྐབ། རྟགས་དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
གཟུང་བྱར་འགོ་རྒྱ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སྐབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱར་འགོ་རྒྱ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྐབ་སྟེ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་
བྱར་འགོ་རྒྱ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་ན། རོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་ཡང་
འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་དང་ཐ་མི་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མི་རྟག་པ་དེ་ཁོ་རང་དང་མ་འབྲེལ་
བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་སྐབ་ཡིན་པ་མི་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་མ་གྱུར་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སྐབ་དང་ཕྱོག་སྐབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་དགོས་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མའི་རང་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ནི་རྩེས་
 སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་གང་ཡང་ངེས་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱས་ན་མི་རྟག་པས་སྐྱབ་པ་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྩེས་སྐྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་
 སྐྱབ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣལ་སྐྱབ་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་སྐྱབ། འདོད་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེས་སྐྱབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་
 མི་རྟག་པས་སྐྱབ་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
 པའི་རྩེས་སྐྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྩེས་སྐྱབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་སྒྲ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 སྐྱབ་པ་སྒྲོ་བརྒྱད་སྒྲོང་ཚུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡང་དེའི་ནང་ཆན་ཀྱི་
 རྩེས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་སྐྱབ། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

ཁ་ཅིག བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ། དེ་ཆོས་ཅན།
 སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་སྐྱབ་ཟེར། འདོད་པ། དེ་

ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱས་པ་
དེ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱས་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་བྱས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། བྱས་པར་འཛོག་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། བྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱས་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་ཆིག་བྱར་གྱི་བྱས་
པ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་ཆོ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བྱས་པར་བྱེད་
པ་ཡོད་པ་དང་། འདི་ལ་བྱས་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ན་བྱས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་།
ཤུགས་སྒྲིའི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱས་པ་ནི་བྱས་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་བྱས་པར་བྱ་
བ་སྟེ་གཏན་ཆིགས་སོ། །ཞེས་དང་། བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ལས་
ཀྱང་བྱས་པ་ནི། བྱས་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་བྱས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཟོད་པས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱས་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། རྟགས་དེར་ཐལ།
བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་
པའི་སྐྱབ་ངག་འདི། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
རྗེས་བྱས་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན་དེར་ཐལ།

དེ་འབྲའི་སྐྱབ་ངག་དེས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྩེས་བྱབ་ཀྱི་ངོ་བོ་
བྱས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པ་
བྱང་འབྲེལ་དུ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་དང་མི་ཉག་
པའི་ཚོགས་དོན་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱས་ན་མི་ཉག་
པས་བྱབ་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་མ་བྱབ་ཟེར། འདོད་
མི་རྒྱས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་ངག་དེས། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་ལྷོག་བྱབ་ཀྱང་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། དེས་ལྷོག་བྱབ་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱས་
པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་མཚུངས་པས་མ་བྱབ། ཉགས་དེར་
ཐལ། དེས་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། འདོད་ན། གོང་དུ་ཁས་སྦངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞེད་
པ་མི་འབྲ་བ་འདུག་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་དེ། སྐྱབ་ངག་དེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་
དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་ལྷོག་བྱབ་ཤུགས་ལ་འཕེན་ཞེས་བའི། དེས་བྱས་པ་
མི་ཉག་པ་ལ་རྩེས་སུ་འགོ་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། དེའི་ལྷོག་བྱབ་ཤུགས་ལ་
འཕེན་པའི་དོན་དང་། དེར་མ་ཟད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་བྱབ་ལ་རྩེས་བྱབ་ཏུ་
བརྗོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའམ། ཡང་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་ཀྱི་ལྷོགས་
གཅིག་ལ་དེའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་ཁས་སྦངས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་
 པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་
 བྱུང་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་བྱུང་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 ཕྱོག་ཁྱབ་བྱུང་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མ་བྱུང་ན། སྡེ་བདུན་རྒྱན་
 ལས། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་དངོས་ཁྱབ་དང་། རྗེས་ཁྱབ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ།
 ཞེས་པ་ནས། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་བྱུང་ན། ཕྱོག་ཁྱབ་བྱུང་པས་ཁྱབ་ཅིང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 རི་བོང་རྩ་མེད་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་
 ཀྱི་རྟགས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སྒྲ། གཞན་ཡང་། སྒྲའི་རྟགས་ཀྱིས་
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 རྟགས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་བྱུང་
 པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་བྱུང་པའི་གཏན་
 ཆོག་ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་
 བྱུང་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱ་དེ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་

ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷོག་བྱུང་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལྷོག་བྱུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་བཤད་པ། མཆོན་གཞི་དོས་གཟུང་ནས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ། ཅོད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱར་འགོ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱུང་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཞི་གཞན་དང་སྐྱར་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱར་འགོ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཉག་ས་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ཡང་སྒྲོ་ར།

གཉིས་པ་མཆོན་གཞི་ནི་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱར་འགོ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་

གཟུང་བྱར་འགོ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་ བྱོད་ལ་དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་མེད་
 པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆང་། ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་ཆང་། ཆང་མས་ངེས་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆང་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་
 གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་བདག་
 གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 ལ་དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཆང་བར་ཐལ། བྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་
 མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་
 པར་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་། བྱས་པ་དེ་ལ་དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཆང་བར་
 ཐལ། དེའི་ཆིག་བྱར་གྱི་མེད་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་རྟགས་
 རྣམས་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྟོག་བྱུང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
 བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འགལ་རྟགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་དགོས། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་
 མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། དེ་ལ་མེད་པ་སྒྲོས་

པ་ནི། འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་སྟེང་ལ་ཡོད་པ་ནི་འགལ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་དེའི་ཆོག་བྱར་གྱི་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཆང་བར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པའི་
 ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཉགས་སོགས་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། དེའི་ཆོག་བྱར་དུ་ཉིད་ཅེས་
 སྒོས་པ་དེ། མི་ཉག་པ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་བུང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། བྱས་པ་དེ་ཡང་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་
 ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་
 དོགས་པ་འབྱུང་བ་དེ་བསལ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ཉག་པ་
 དེ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་བུང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་
 འཇུག བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་
 རྣམ་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ཉག་པ་ཚོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་།
 མི་ཉག་པ་ཡིན་ན་ཚོལ་བུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཅིང་། བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་ཉག་
 པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོག་ནང་གི་མེ་ཉོག་སོགས་མི་ཉག་
 པ་ཡིན་ཀྱང་ཚོལ་བུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་མཆོག་གིས། ཉིད་

སྒྲོམ་པ་ནི། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་ལ་
བ་ལས་བྱང་བ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ནི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སྟོག་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེང་། བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཆད་མས་ངས་ཞེས་པའི་དོན་
ཆང་བར་ཐལ། བྱོད་བྱས་པའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག
བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངས་པའི་གཏན་ཆོགས་གྱི་རིགས་གང་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་སྟེང་། བྱབ་སྟེ། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཆད་མས་ངས་ཞེས་སྒྲོམ་པ་
དེ། དག་སྐྱབ་བ་ཀྱན་མཁྱེན་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་གང་བག་གི་དོར། ལག་ལ་
བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དེ་
ཡང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངས་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་འབྱུང་བ་དེ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
སྟེང་། དེར་ཐལ། ཆོས་མཆོག་གིས་ངས་པ་སྒྲོམ་པ་ནི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་
སྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེང་།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒོར་བ་ལ། ཁ་ཅིག བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་ལྗོགས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་
 ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོགས་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་

འགྱུར་གྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྲབ། ཉགས་
དེར་ཐལ། དེ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྲབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་ཕྱོག་
ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་ཅེས་པའི་ངག་དེས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་དེར་ཐལ།
ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་
སྐྱབ་ངག་འདིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་རྩེས་ཁྲབ་ཤུགས་ལ་འཕེན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ཟེར་ན། འདི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུང་བས་
གང་བདེ་བུའོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོག་
ཁྲབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱར་འགོ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་
ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་

བྱེད་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུག། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
ན་རེ། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་
བྱར་འགོ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་
ཀྱང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་དང་
གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱར་འགོ་རྒྱ་དང་གཅིག་དུ་མ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་གཅིག་གང་ཞིག མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་དེ་
དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཆོག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
ལ། འདིར་ནི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡོད། རྗེས་སྐྱབ་ཀྱང་ཡོད། ཕྱོགས་སྐྱབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་ཐུག། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་འགལ་རྟགས་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

འགལ་ཉགས་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
གཉིས་དེར་ཐལ། མི་འཇིག་པའི་ཚོས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲིག་བྱ་བ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེས་བྱ་བ་དང་སྒྲིག་བྱ་བ་བྱ་བ་
ན་དེ་བྱ་བ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བྱ་བ་པས་མ་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིག་བྱ་བ་
བྱ་བ་པས། རྩེས་བྱ་བ་དང་སྒྲིག་བྱ་བ་བྱ་བ་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་བྱ་བ་པ་དེས་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྤར་གྱི་སྒྲིན་དེ་དག་མེད་དོ། དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་
ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ལ། བྱེད་ཀྱིས་
སྐས་པ་དེ་ནི། གཞི་སྒྲིག་སོ་སོ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཞི་
མཐུན་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་དེ་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤར་མིན་ན། སྤར་ཉག་པར་
སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་
པ་ཡང་ཡོད། རྩེས་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། སྒྲིག་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བྱ་བ་པ་འགྲིགས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ནི་དོན་ཐ་དང་ལ་འགྲོ་བས་སྒྲིན་མེད་དོ་
ཞེ་ན། སྤར་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །

དེས་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ཀྱང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དང་བྱེད་པར་ཆོག་ཅེས་མ་གཏོགས་དོན་ལ་

མེད་དོ། །དེས་མཆོན་ནས་མཐའ་དཔྱེད་ཚུལ་རྣམས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་གཞུང་
གཞན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་
དེ་དག་གང་ལས་འཕྲོས་ཤེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གང་ལས་འཕྲོས་པ་
ཡོད་དེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་ཆོད་མ་རིགས་སྒོར། གཏན་ཆིགས་ནི་
ཚུལ་གསུམ་མོ། །ཚུལ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡང་དོ། །ཞེས་དང་། ཆོད་མ་ཀྱན་བཏུས་ལས། རྗེས་དཔག་
བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ་ཞེས་དང་།
རྣམ་འབྱེད་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཞེས་དང་། གཏན་
ཆིགས་གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། ཚུལ་
གསུམ་པ་ཉིད་གྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་།
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པར། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲིམ་པ། གང་ཞིག་དངོས་སྟོབས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས། །བསྐྱབ་
བྱ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་འདོད་གྱུར་ན། །སྐྱབ་བྱེད་གཏན་ཆིགས་ཇི་བཞིན་
ཤེས་དགོས་བྱིར། །རྟགས་སྒྱུར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་འདིར་ཁྱེད་གས། །
གཞུང་ལུགས་ཡིད་བཞིན་འབྱུང་གནས་རྒྱ་མཆོའི་མཛིང་། །ཡང་དག་ཡང་

དག་མིན་པའི་གཏན་ཆིགས་ཚུལ། །རྣམ་མང་བཤད་པའི་རྒྱབས་སྤེང་གཡོ་བ་
 དེར། །མཁས་པའི་དེད་དཔོན་དང་བྲལ་སྲུ་ཞིག་འཇུག། །གལ་ཏེ་མ་བརྟེན་
 འཇུག་འདོད་སྤྲེས་བྱ་གང་། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་ཚུ་གཏེར་གཏང་། །
 གུན་ཏུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་དུ། །ཟབ་དོན་རིན་ཆེན་ཐོབ་པ་སྤྲོད་མ་
 ཡིན། །དེ་སྤྱིར་རིགས་སྦྱོར་སྦྱི་དང་བྱད་པར་ཡང་། །གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་
 པ་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གི། །དོ་བོ་དབྱེ་བ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ། །མ་བརྟེན་ཤེས་
 པར་འདོད་ན་ཁངས་པའི་གནས། །དེ་ལྟར་བརྟེན་ཀྱང་བཞེད་སྒོལ་མི་འདྲ་
 བ། །ཟ་འོག་རི་མོའི་རྗེས་འགོ་མཐོང་བའི་ཆོ། །གང་ཞིག་འཐད་དང་འཐད་
 མིན་ཅི་འདྲ་ཞེས། །ཐེ་ཆོམ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྱང་མོ་ཉུག། །འོན་ཀྱང་
 ཆིག་འབྲི་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར། །དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་གང་དུ་གནས་གྱུར་
 པའི། །བཞེད་སྒོལ་དེ་མ་མེད་དང་དེ་རྗེས་སུ། །ལེགས་པར་འབྲང་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་དེ་སྐད་སྒྲུབ། །གང་འདི་སྤྱི་བའི་དབང་ལྷག་ཆོས་གྲགས་ཀྱི། །ཚད་མ་
 རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་དོན་དངོས་ལས། །གཞན་དུ་སོང་བ་མེད་མོད་དགོས་
 དབང་གིས། །བསྐྱུས་གཞུང་སྤྱོད་སྲུ་གཏོགས་པའི་ཚུལ་དུ་བཀོད། །

ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

ཆེད་མ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་།

གཉིས་པ་དེ་དག་གང་ལས་འགྲོས་པ་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་
 དངོས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དངོས་ལ་འཇུག་
 པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་བཞི། མཆན་གྱི་དོན་བཤད་པ། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་བཤད་
 པ། གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་བཤད་པའོ། །

མཆོན་གྱི་དོན་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅས་འདིའི་མཆན་ལ། གྲུ་གར་གྱི་སྐད་དུ། བ་སྤྱི་
 བ་སྤྱི་ཀླ་ཀླ་རི་ཀླ་ཞེས་བྲུ་ཞིང་། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཆོད་མ་ནམ་
 འགེལ་གྱི་ཆིག་ལེ་འུར་བྲས་པ་ཞེས་བྲུ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་
 སོར་འབྲལ་ན། བ་སྤྱི་ན་ནི་ཆོད་མ། བསྤྱི་ཀླ་ནི་ནམ་འགེལ། ཀླ་རི་ཀླ་ནི་ཆིག་
 ལེ་འུར་བྲས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་ཆོད་མ་ཞེས་པ་ནི་དོན་འགྱུར་
 གྱི་དབང་དུ་བྲས་པ་ཡིན་གྱི། ཆིག་བེན་སྟར་ན། དང་པོར་འཇུག་པ་ལ་བསྒྱུར་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་བྲུ་ནི་དང་པོ་དང་། རབ་དང་། མཆོག་སོགས་
 ལ་འཇུག་ཀྱང་། འདིར་དང་པོ་ལ་འཇུག་ཅིང་། སྤྱི་ན་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་པས།
 དང་པོར་འཇུག་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དོན་འགྱུར་བྲས་པའི་ཆེ། དང་པོར་
 འཇུག་པའི་དོན་གསར་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནི་གསར་དུ་མི་བསྒྱུ་བའི་དོན་

ཡིན་པས་ཆད་མའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོན་ལ་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་ལ་སྐྱབས་འདིར་ཆད་མ་ཞེས་བརྗོད་ལ། བྱོན་གྱིས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་རྣམས་པར་འགྲེལ་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོན་ལ་ཆད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་གཉིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་ལ། བྱོན་གྱི་དེ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པས། བརྗོད་བྱའི་མིང་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོན་ལ་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩེས་སུ་བསྐྲགས་པའི་སྤེབ་སྒྱུར་ཅན་གྱི་ཆོགས་བཅད་དུ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འགྱུར་གྱི་ཕྱག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་། དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོ་རྒྱུ་བ་སྒོ་ལྡན་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་བསྒྱུར་བའི་ཐོག་མར་ཡུལ་གང་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ཡོད་དེ། སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་ས་ལས་རིང་དུ་འཕགས་པས་ན་འཕགས་པ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤེབ་པའི་

རྩ་བ་རེག་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དཔལ་དང་
ལྷན་བས་ན་དཔལ། གཞོན་ཀུ་ལོ་བཙུ་བྱག་ལོན་པའི་ན་ཆོད་ཅན་དུ་གྱུར་
བས་ན་གཞོན་ཀུར་གྱུར་བ་སྟེ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་མཛོན་
པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་བསྐྱར་
བའི་བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞུང་གི་དོན།

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཡན་ལག བཤད་པ་ཉིད་ཉི་བར་འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། བཤད་པ་དམ་བཅའ་
 བཅོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། རྟོག་པའི་བླ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་
 གྱི་རྐང་པ་བཞི་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་པའོ། །

མི་ག་དོན་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིས་བསྟན་
བཅོས་འདི་རྩེ་པའི་ཐོག་མར་ཡུལ་གང་ལ་བསྟོད་ཐུག་མཛད་པ་ཡོད་དེ།
ཐུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་གསུམ་ལྟན་གྱི་སྐྱ་གང་ལ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་

བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་པ་
 སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། སུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་གསུམ་མངའ་
 བ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་སུན་ཆོག་གས། གཞན་དོན་སུན་ཆོག་གས། ཐེན་ལས་སུན་
 ཆོག་གས་གསུམ་མངའ་བའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་དོན་སུན་ཆོག་གས་མངའ་
 བ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་སྤངས་པ་སུན་ཆོག་གས་དང་། རང་དོན་རྟོགས་པ་སུན་
 ཆོག་གས་གཉིས་མངའ་བའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་དོན་སྤངས་པ་སུན་ཆོག་གས་
 མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་གང་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
 གི་བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དྲ་བ་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤྲུལ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 རྣམ་པར་བསལ་ཅིང་སྤངས་པའི་བྱིར། བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་དྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དྲ་བ་དང་འབྲུག་ཆོས་
 སུ་གྲུབ་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་འབྲུག་ཆོས་སུ་
 གྲུབ་ཏེ། དྲ་བས་ཅིའི་ཕྱང་པོ་སོགས་ཀྱན་ཏུ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 ཁྱོད་གྱིས་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར།
 སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་དོན་རྟོགས་པ་སུན་ཆོག་གས་
 མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐབ་པ་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་
 པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མངའ་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟ་བ་མཐོན་སུམ་དུ་

རྟགས་པའི་རྟམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བྱོད་ལ་ཟབ་པ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་
ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ། བྱོད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཟབ་མོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་
པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཇི་
སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་རྟམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བྱོད་
ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟོང་པའི་རྟམ་པ་
རྟམས་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། བྱོད་དེ་ལག་མཐེལ་དུ་སྒྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་
བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་
བྱིར། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟོང་པ་རྟམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་དང་། དུས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་མཐའ་
ཡས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟར་འདས་
ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྤྲོད་ཆོག་མཁའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་
གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་བརྟེས་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་
པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གཞན་དོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

གདུལ་བྱའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ནི་
 གཞན་དོན་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
 པ་པོ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀྱན་
 ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ལ་པན་པའམ་
 ལེགས་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་ཅིང་། ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
 འདྲེས་པར་ལེགས་པའི་རིགས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་
 པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན།
 ཐོན་ལས་སྤུན་སྲུང་ཆོག་པ་གསུམ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་
 སྟོན་པའི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་དག་ཀྱན་ནས་འཕྲོ་བའི་མཐར་ཐུན་པའི་སྐྱེས་བུ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་
 གི་མཛད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འོད་ཟེར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་འདྲ་ཆོས་སྤུ་གྲུབ་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་འདྲ་ཆོས་སྤུ་གྲུབ་ཏེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
 ཀྱིས་གཟུགས་རྣམས་སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཐུན་པ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པ་
 བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལ་བཏེན་ནས་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་།
 གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། མཛད་པ་
 དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀྱན་ནས་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་

དེ། བརྗོད་བྱ་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བ། རྒྱས་པ་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བ། རྒྱས་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བ། གསུམ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མཐའ་དག་རྗོགས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་གི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པ་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱར་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆམས་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་གསུང་གི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་གསུང་གི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ངེ་སྤིང་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཙམ་པའི་ཐོག་མར་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པ་གསུམ་མངའ་བ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་བྱས་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་མ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ རྟོག་
 པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྲ་
 བ་ཡིན་ན། བྲ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཔེ་
 ཅན་གྱི་བྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
 དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ། དེ་གཉིས་དཔེ་བྲ་བ་
 དང་འབྲེལ་ཆོས་སུ་གྲུབ་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། བྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྟོག་པའི་བྲ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན། རྟོག་
 པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 སྤངས་པ་སྟན་ཆོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་སྟན་ཆོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག སྤངས་པ་ཡིན་ན། སྤངས་པ་ཕྱན་ཆོགས་ཡིན་པས་བྱལ།
རྟོག་པ་ཡིན་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོགས་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་ན། དང་པོ་ལ། ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་
དམན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒྲ། རོ་
བོ་ཉིད་སྒྲའི་མཆན་ཉིད་བེར་ན། ཉོན་པ་ལྷན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་གྱི་སྒྲ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲའི་
མཆན་ཉིད་བེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གང་ཞིག་
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྱུར་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་

པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྒྱས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོ་བྱར་རྣམ་
དག་གི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མཆོན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུས་སྤྲས་
པའི་གཟུགས་སྐྱ་དེ། ལོངས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་ ལོངས་སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་སྐྱ་དེ། སྤྱལ་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོངས་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
གཟུགས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱོད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱལ་སྐྱ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྐྱ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། སངས་
རྒྱུ་གི་ཐོན་ལས་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པའི་ཐར་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་
རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རང་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་བདག་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གི་ཡོན་
ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གི་ཆོས་ཉིད་གི་སྐུ། རོ་
བོ་ཉིད་སྐུའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གཉིས་དོན་གཅིག་
དབྱེ་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ། སྒོ་བྱར་རྣམ་
དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གི་ཆོས་
ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་སངས་འཕགས་གི་རྒྱད་གི་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་
སྤངས་ཆ་ལྟ་བུ། རྟགས་པ་མཐར་ཐུག་དང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཅིག་གོ། །ངེས་
པ་ལྡན་གིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་གཟུགས་སྐུ་དེ། འོངས་སྐུའི་མཆོན་ཉིད། མདོ་
ཐོགས་ནས་འོངས་སྐུ་ལ་ངེས་པ་ལྡན་གིས་བྱུང་བར་བཞག་ཏུང་། སྐབས་

གཞན་དུ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བར་བཞེད་པ་ཡོད་དོ། །དེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟར་པས་
རབ་ཏུ་སྤྱེ་བས་གཟུགས་སྒྱུ། སྒྲུལ་སྒྱུའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྱུ་
སོགས་གསུམ། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྱུ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་
རྒྱར་རྒྱར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྱུའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་བའི་རྣམ་
དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེན་ལས་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྱ་གསུག་ཐུགས་ཀྱི་ཐེན་ལས་གསུམ་མམ་ཐེན་ལས་ཉེར་
བདུན་ཡོད། སྒྱ་གསུམ་མམ་སྒྱ་བཞི་མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་
རྒྱས་པར་ནི། མཛོན་ཏྟགས་རྒྱན་དང་རྒྱད་སྟེ་ཅ་འབྲེལ་སོགས་ནས་ཤེས་
པར་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག ཇི་ལྟ་བུ་ཏྟགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་
དེ། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཟབ་པ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་ཏྟགས་པའི་
རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། གོང་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
ལོངས་སྒྱ་དང་སྒྲུལ་སྒྱུ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
སྟོབ་དཔོན་ཤུག་སྟོས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ལོངས་སྒྱ་དེ་
ཉིད་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་ན་ཟབ་པ་དང་། སྒྲུལ་
སྒྱ་དེ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ལ་དངོས་སུ་སྤྱང་བའི་སྟོན་ནས་དོན་མཛད་པས་

རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་མངའ་བ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཟབ་
 པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཟབ་པ་ལ་
 སྟོང་ཉིད་ཞིག་ཡོད་པར་འཇོག་རིགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་
 བཅའ་བ་ནི། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་
 ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། དོན་དུ་མི་གཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྤྲུག་དོག་ངི་མ་དག་
 གིས་སྤང་བར་ཡང་། ཡོངས་གྱུར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་
 ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད། སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་
 ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་བྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས། ཚིག་དོན་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་
 གྱི་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཁྱད་
 པར་ཅན་སྐྱེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་སེམས་ནི་དུས་
 ཡུན་རིང་པོར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལེགས་བཤད་ལ། གོམས་
 པ་ལྟར་ལེན་པ་སྟེ་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ནས་མཐར་ཐུན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྩོམ་པ་པོ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་བདག་ལ་རྣམ་
 འགྲེལ་འདི་ནི་སྐྱེ་བོ་གཞན་པལ་ཆེར་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་པན་པ་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད་དེ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ནི་ལེགས་

བཤད་ནམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་རང་
 རྒྱུགས་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱ་བ་པལ་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་བསྟན་
 བཅོས་ལ་ཞུགས་སུ་རྒྱགས་ཀྱང་གཞན་གྱི་ལེགས་བཤད་ཕྱན་ཆོགས་ལ་
 ཐུག་དོག་གི་དེ་མ་དག་གིས་རྒྱད་དཀྱགས་ནས་གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་བར་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ཡོད་པ་དེས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐུག་
 དོག་མེད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བསྟན་གཞུང་འདིས་ནི་ལེགས་བཤད་ཉན་པའི་སྒོ་དུ་མི་རུང་བའི་
 གདུལ་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། པལ་ཆར་ཞེས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྒོ་དུ་རུང་
 གི་གདུལ་བྱ་བསྟན་ཏོ། །

སྒྲིག་གྱུར་དེས་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་ལེ་ཏུ་དང་པོའི་དོན་བཤད་པ།
 གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ་ལ་བཞི། སྒྲིག་གྱུར་དེས་པའི་
 ཐབས་སྟོན་པ་ལེ་ཏུ་དང་པོའི་དོན་བཤད་པ། དེས་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་དང་། དེར་འགོད་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་ལེ་ཏུ་གཉིས་པ། མངོན་གྱུར་
 དེས་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ལེ་ཏུ་གསུམ་པ། གཞན་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་
 སྟོན་པ་ལེ་ཏུ་བཞི་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། མཚན་

གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རྟོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་
གསུམ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་
ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གསུངས། །འདིས་ལེ་བྱ་
དང་པོའི་ལུས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །
གཏན་ཆིགས་ཞེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་བསྟན། དེ་ནི་རྣམ་
གསུམ་ཉིད་ཅེས་པས། རྟགས་ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་དེ་བསྟན། མེད་ན་མི་
འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས། གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བསྟན། གཏན་
ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པས། རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྟོག་རྟོགས་
ལྟར་སྒྲུང་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་དང་པོའི་དོན་ནི། བྱས་
པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྱབ་ཀྱི་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་ཆོས་དང་། དེ་
སྒྱབ་ཀྱི་རྟོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེའི་ཆ་མི་རྟག་པས་
བྱས་པ་རང་ཉིད་ལ་བྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་
གསུམ་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་
ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། །འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་བྲབ་པ་རྟགས་
དེ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན།
རྟགས་སྒྲར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་གཉིས། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་
དང་། གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་རྟགས་བཤད་པ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
བཤད་པ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་
རི་སྟེང་ཅིག །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བྱ་ནི། །གཏན་ཆིགས་ཞེས་པ་འདིས་
འཆད། གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་།
ཞེས་པ་འདིས་འཆད། གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་མི་སྒྲུབ་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ནི། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །མེད་ལ་མི་འཇུག་
འབྲས་བྱ་ཅན། །ཞེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི། གཏན་ཆིགས་བྱེ་བྲག་
ལ་སྟོས་ནས། །འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཅན། །ཞེས་པས་བཤད་ནས།
འགའ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་

བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དེའི་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྩོད་སྤྱོད་དང་བཅས་
 བ་བསྟན་པའི་སྒྲིབ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་འབྲས་ཏྲགས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
 གི་ཆོག་དོན་ནི་རྒྱ་མེ་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ངི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རུང་།
 ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ཏུ་སྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་གཏན་
 ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག མེ་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བའི་ཆ་ནས་མེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། གཉིས་པའི་དོན་ནི། བྱས་
 བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག སྐྱའི་སྟེང་ཏུ་རང་གི་རང་
 བཞིན་མི་ཏྲག་པ་ཡོད་ཅམ་ཉིད་ནས་བྱབ་པ་དང་རང་ཆས་སུ་བདག་གཅིག་
 ཏུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་གོ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འག་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འག་བ་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ་སྟེ་མེད་པ་
 ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་བ་དེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་འག་བ་
 དེས་པའི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་མེད་ལ་མི་འཇུག་པ་གོ་བའི་
 འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 རོ་བོར་མི་འཇུག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། གཉིས་པ་ནི། བུམ་
 པ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་གི་དགག་

བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་ཕྱིར་གློལ་ལ་སྒྲུང་རུང་གི་བྱེ་བྲག་ལ་སྒྲོས་ནས་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆིག་དོན་དེ་རྣམས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ། བཤད་པ་ཡིན་གྱིས། རྒྱས་པར་ནི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱེད་ནི། སྒྲུང་ཏགས་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་མཆད་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡི་མ་གྲུབ་སྒྲོག་དོན་དང་། །འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་དང་པོའི་གཞུང་ཕྱི་མ་རྣམས་གསུངས་ཤིང་། ལེ་ཏུ་འདིས་སྒྲོག་གིས་འཇུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །

དེས་བྱ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐོན་པ་དང་དེར་འབྲོད་པའི་
ལམ་སྟོན་པའི་ལེབ་གཉིས་པ།

ལེབ་གཉིས་པར། ཚད་མ་བསྐྱེད་ཅན་ཤེས་པ། འོན་ཀྱང་རྒྱས་
པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསྐྱེད་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། །མདོར་པར་འདོད་པ་སྟོན་
ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་རྒྱུ་པར་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་
ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་
པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་ལེབ་འདིས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གི་སློན་སྟོན་པ་
ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱུང་སྐྱབ་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐོན་པ་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་སྒྲ་ན་མེད་པར་མཛད་པས། བརྗོད་
བྱའི་སློན་སྟོན་ལེབ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་སོ། །

མདོན་གྱུར་དེས་པའི་ཐམས་སྟོན་པའི་ལེབ་གསུམ་པ།

ལེབ་གསུམ་པར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། འོན་ཀྱང་
རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མའི་གངས་ངེས་སོགས་ལ་
ལོག་ཏོག་དགག་པ་དང་། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སྤྱི་པར་སྐྱབ་པའོ། །

མདོར་ན་ལེབ་འདིས། གཞལ་བྱ་གཉིས་སྤྱི་པར་དང་། དེའི་དབང་
གིས་ཚད་མ་གཉིས་སྤྱི་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་བྱུང་གསུམ་པ་

དགག་པ། གཞུང་གི་གཉིས་དོན་བཟུང་བ། སྤྱི་མཆན་དངོས་པོ་ཡིན་པར་
 དགག་པ། རང་མཆན་དངོས་པོ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ། དོན་དམ་པར་སྤྱི་བརྒྱུད་
 གྱུ་དགག་པ། སྤྱི་ཡན་གར་བ་དགག་པ་སོགས་དང་། མདོན་སྤྱི་བོ་
 བོ། འབྲུམ་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཏོ། །

གཞན་རྗེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་ལེན་བཞི་པའི་དོན་བཞད་པ།

ལེན་བཞི་པར། གཞན་ལ་བསྟན་པ་གྱི་ཉིད་ཕྱིར། །བདག་མཐོང་མིན་
 ཡང་གཞན་དག་གིས། །མཐོང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས། །སྐྱབ་དག་
 དང་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར། རང་དོན་ལེན་དང་། གཞན་དོན་
 ལེན་པའི་དགོས་པའི་བྱེད་པར། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད། བསྐྱབ་
 བྱེད་རང་བཞིན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །དེ་དག་
 གི་བྱེད་པར་རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དར་ཁྲིམ་དང་། སྤྱི་དོན་མཐོང་དཔྱད་
 སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤྱི་ལ། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་སྤྱི་ཡི་དགོངས་དོན་ཀྱང་། །ལུང་ཅུ་
 མི་བརྟན་རིགས་པའི་ལམ་ཉིད་ནས། །རྗེ་བཞིན་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་
 བསྟན་པ། །རིགས་པའི་དབང་སྤྱི་རྣམ་གཉིས་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །སྤྱི་བའི་བྱེད་
 མཆོག་ཟུང་གི་བཞེད་པའི་སྟོལ། །འཛིན་མཛད་ཆ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་
 དང་། །སྤྱི་བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི། །ཞབས་པད་བྱང་ཆུབ་

བར་དུ་མི་འབྲལ་མཆོད། །རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་པའི་གནས་
སྐབས་དེར། །སློབ་མེད་མིག་གི་སྒྲིབ་བ་ཆ་ཤིང་ཡིན། །སྟེར་མཛད་བཤེས་
གཉེན་ཆོས་མཐུན་གྲོགས་ཀྱི་ཡང་། །བཀའ་བློན་ལན་བརྒྱར་བྲན་པས་རྟག་དུ་
བསྐྱབས། །གང་གི་མཐུ་ལས་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་ཡི། །དོན་རྣམས་ཁོང་དུ་
ཆུད་ཆེ་གཞན་དག་ལ། །སྟོས་མིན་རང་དབང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས། །ཚོངས་
དབང་ང་རྒྱལ་བྱས་པ་བདག་འཆགས་སོ། །རབ་འབྱམས་གཞུང་མང་རྒྱ་
མཚོའི་སློང་ཡངས་པོར། །རྣམ་དཔྱད་རི་རབ་བསྐྱེད་པ་ལས་འབྱུངས་པའི། །
རིགས་ཚུལ་འོད་དཀར་ཅན་ཞིག་གསར་བསྐྱུན་པ། །སྐལ་ལྷན་སློབ་མི་སྒྲིབ་བ་
རྒྱས་སྤྱིར་ཤར། །བཞེད་སློབ་ཚུ་འཛིན་འབྱམས་སྤྱག་འབྲིགས་པ་ལ། །དགག་
སྐྱབ་སློབ་སྤྱིར་བྲག་པོ་རབ་དུ་འབྱུག །ལོག་རྟོག་བྲག་རི་སྤྱག་པོ་འཛོམས་
པའི་གཉེན། །རིགས་འཕྲུལ་གནས་ལྷགས་ཐོག་ཆེན་ཅི་ཡང་འབབ། །གང་འདི་
དམ་པ་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ལ། །བརྟེན་གྱང་རང་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་
ཡིས། །འོལ་ཆོད་ཐུན་མཛུགས་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར། །རང་ཉིད་གདེངས་
དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཀོད། །རིགས་པའི་གཞུང་གི་གཉིང་མཐའ་རྒྱ་
མཚོ་བཞིན། །རྣམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་ཟབ་ཅིང་ཡངས་པས་ན། །གོ་
འཆ་མས་ཅུང་ཟད་འབྲ་མིན་ཁྱད་པར་ལས། །འདོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་
ཁོ་ནར་མཆིས། །དཔེར་མཚོན་འདི་ན་གཏམ་གཞན་སྤྲོ་བ་ལ། །འཐད་དང་

འཐད་མིན་སྒྲ་ཆོགས་མཆིས་གྱུར་ན། །སྤྱི་ཞིང་ཐབ་པའི་གནད་འགག་འཆད་
 པའི་ཆོ། །རིགས་པའི་འགྲོ་ཚུལ་སོ་སོར་ཅིས་མི་སྤྱི། །དེ་ལྟར་ཡང་བཙོན་
 པ་ཤུགས་དག་གིས། །བཞེད་ཚུལ་ཐ་དད་རྣམས་ལ་རབ་དབྱུང་ནས། །འཐད་
 པའི་རྩེས་འབྲང་གཞུང་ཆོན་དེ་དང་དེ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་
 བདག་གིས་དངས། །སྤྱོད་ཆད་གཞན་གྱི་བཤད་སྒོལ་ལ་བརྟེན་ཏེ། །ལེགས་
 པར་འཆད་པའི་ཚུལ་མང་འབྱུང་སྤྱིད་ཀྱང་། །ཐོག་མར་གཞན་ལ་རག་ལས་
 ཆེར་མེད་པར། །རི་སྐད་སྒྲས་འདི་ངོ་མཆར་གནས་མིན་ནམ། །འདིར་ནི་མ་
 ཉོགས་ལོག་ཉོགས་དབང་གྱུར་ནས། །ཉེས་པ་སྒྲས་གང་དམ་པའི་སྒྱུན་སྒར་
 འཆགས། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆ་ཤས་རི་སྒྲིད་ཀྱན། །ཡོངས་འཛིན་
 བཤེས་དང་ཆོས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱི་ཟིན། །རྟེན་བཀྱར་གྲགས་འདོད་གྲ་གྱུའི་
 བསམ་པ་དང་། །མ་འདྲེས་འཆད་ཉན་གོང་དུ་འཕེལ་སྒྲུལ་སྟེ། །ལེགས་པར་
 འབད་པའི་དགོ་ཆོགས་ཅི་མཆིས་པ། །བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་
 གྱིར་བསྟོ། །འཆད་ཉན་གསར་དུ་སྟེལ་བའི་བསྟན་འཛིན་གཙོ། །ནང་སོང་ག་
 དབང་ཐོན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །སྒྲ་ཆོ་བསྐལ་བརྒྱུར་ཡུན་རིང་བརྟན་པ་
 དང་། །ལུགས་གཉིས་མཛད་བཟང་དར་ཞིང་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །གནས་སྐབས་
 སུ་ཡང་ཡུལ་སྟོགས་འདི་དག་ཏུ། །འཐབ་ཚོད་འབྲུགས་ལོང་ལོ་ཉེས་མི་
 འབྱུང་ཞིང་། །སྟེ་འགྲོ་མཐའ་དག་བདེ་སྦྱིད་དཔལ་འབྱོར་གྱིས། །ཉིན་མཆོན་

ཀུན་ཏུ་དག་པའི་བཟང་ཤིས་ཤོག །

ཅེས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡན་
ལག་ལྟ་བུའི་བསྐྱུས་བྱ་སློབ་མཁུ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དམ་པ་མང་
པོའི་ལུང་བསྟན་བཞིན་དུ། ཤོག་ས་ཆེན་པོའི་ལུང་གི་རྒྱ་གོ་ཤེ་ཞེས་མཆོན་
གསོལ་བ་ནང་སོ་རིན་པོ་ཆེས་ཤིང་རྟ་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆེས་བཟང་པོར་རང་
དགོན་ཅོ་ནི་བཤམ་སྐྱབ་སྤྱིང་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བཤམ་བྱ་གསར་དུ་བཙུགས་
པའི་ཆོ། ལྷ་མའི་གོ་སའི་ཐོག་མར་གྱུར་པ་རབ་འབྱམས་སྐྱབ་བྱགས་པ་བཤམ་
སྐྱབ་ཀྱིས་སློབ་གསར་རྣམས་ལ་འཛིན་ཆོས་སུ་བཏང་བ་བཞིན། རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཐེན་བྲིས་སུ་རིམ་པར་བཀོད་ནས། མེ་བྱ་ཆུ་སྟོང་ལྷ་བའི་ཡར་ཆེས་ལ་མཐུག་
ཚོགས་པར་གྱུབ་པའི་དག་བས་འཆད་ཉན་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་དར་ཞིང་རྒྱས་
ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

ཨོ་སྤྲེལ། ཐུབ་དབང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱེ་རྒྱུའི་དཔལ། །ལེགས་གསུང་
འོད་སྤང་ཐར་ལམ་སྤང་བྱེད་ཕུལ། །རིག་གོལ་གེ་སར་ཅན་ཆགས་ནོར་འཛིན་
རྒྱན། །རྣམ་གསུམ་ནོར་བུའི་ཅོད་པཎ་སྤྱི་བོར་ལེན། །ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཆོ་
ལས་འཁྱུངས་སྐྱབ་གསུམ་ཀྱི། །ཡེ་ཤེས་སྤྱན་པོའི་དཔལ་གྱུར་དམ་པའི་
ཆོས། །ཕུན་ཆོགས་དངོས་པོ་ཀུན་ཀྱི་སྤང་བྱེད་དེ། །བཤམ་སྐྱབ་ཤིང་རྟ་ཉི་
བཞིན་འདྲན་པར་འོས། །ཕན་བདེའི་འདོད་རྒྱ་ཀུན་ཀྱི་འབྱུང་གནས་མཆོག །

བཀའ་བསྟན་རིན་ཆེན་དབང་པོའི་ཟབ་རྒྱས་ལྟོད། །གཞུང་གི་དངོས་
སྟོབས་རིགས་པའི་སྤང་མེད་ན། །འོལ་སྤྱི་ཙམ་ལས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་
མེད། །དེ་སྤྱིར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དེ་མེད་རིགས་ལམ་
བསྐྱོའི་གོ་སར་ལས། །བྱུང་བའི་བཙུན་བཟང་སྟོ་གསལ་འཇུག་དོགས་འདི། །
ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་སྟོན་སྟེད་སྟེར་དུ་བསྒྲུབས། །ལྷག་པའི་བསམ་སྦྱོར་རབ་
དཀར་འོ་མཆོ་ལས། །འཁྱུངས་པའི་དགོ་ཆོགས་ཟླ་གཞོན་གང་ཐོབ་དེ། །
དམིགས་མེད་ཡོངས་བསྐྱོའི་ཤིང་རྟས་བསྒྱུར་བའི་མཐུས། །སྤྱི་ཞིའི་གདུང་
སེལ་ཉིད་དུ་འཁོར་གྱུར་ཅིག །ཀྱན་གྱང་ཐོས་བསམ་སྟོན་པའི་རྩལ་རྫོགས་
ཤིང་། །ལྱུང་རིགས་དོ་རྟོན་པོའི་མཆོན་བཟུང་ནས། །ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་
རྫོགས་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་ཐོབ་སྟེ། །ལོག་རྟོག་ཆོས་ཀྱན་འཛོམས་པའི་མཐུ་ཐོབ་
ཤོག །ལེགས་བྱས་བྱེད་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གཙོས། །འབྲེལ་བཅས་ཆེ་
བསོད་ཆོས་རོར་ལྷན་གྱིས་བྱུང། །འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ཏུ་བདེ་སྦྱིད་ཆོས་གསུམ་
དང་། །རྒྱལ་བསྟན་རིན་ཆེན་དར་ཞིང་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །དུས་གསུམ་འགྲོ་བའི་
དད་པའི་ལྷ་ལམ་དུ། །མཆོག་གསུམ་ཉིན་མའི་མགོན་གྱིས་རྟག་ཏུ་བཟུང་། །
སྤྱི་གསུམ་ལྷན་པ་གཞར་ཡང་མི་གནས་པའི། །སྤྱི་གསུམ་སྤང་བ་དཀར་
པོས་བྱུང་གྱུར་ཅིག། །

འཕྲུལ་དེབ་སྤྲིག་པ་པོ། སེར་སྟེད་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམས་དབྱངས་བསོད་ནམས།